

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2007

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2007

Warszawa 2008
Biblioteka Narodowa

KONCEPCJA I OPRACOWANIE

Mirosława Zygmunt

REDAKTOR

Joanna Tarasiewicz

PROJEKT I SKŁAD

Biuro Szeryfy

AUTORZY FOTOGRAFII

Beata Capik, Grzegorz Dymarski, Krzysztof Konopka,
Andrzej Kossobudzki-Orłowski, Grzegorz Mazurowski,
Anna Smulek-Żurowska, Paweł Szmidt, Bożena Wojtas,
Bogdan F. Zerek

DRUK

FSO Auto-Graf

Printed in Poland

ISSN 0137-2734

Wszystkie prawa zastrzeżone

© Biblioteka Narodowa. Warszawa 2008

Opracowanie: Wydawnictwo Biblioteki Narodowej

al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa

e-mail: promocja@bn.org.pl

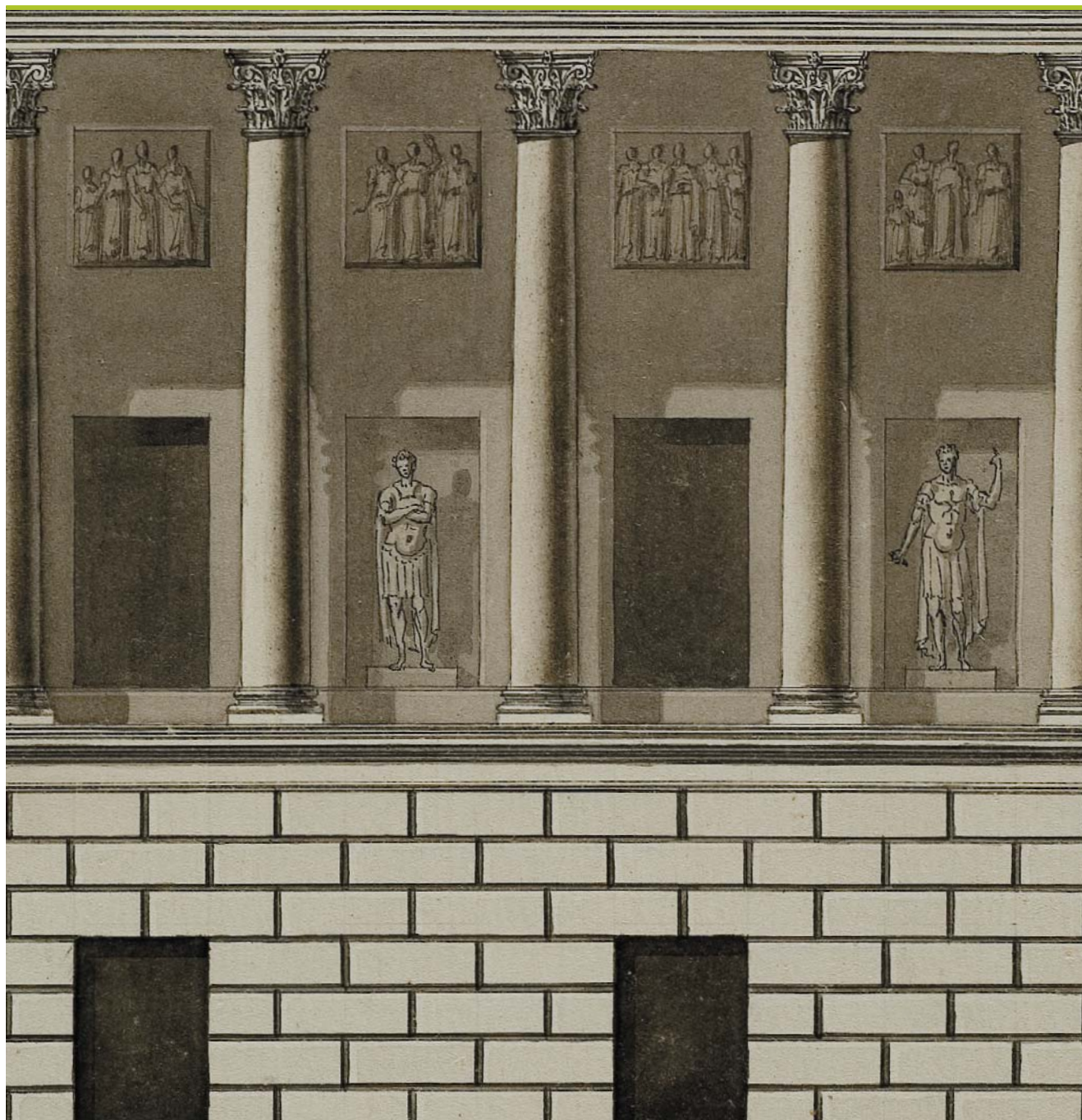
Ilustracje na okładce i kartach tytułowych pochodzą
z publikacji Jerzego Miziołka *Villa Laurentina*.

Arcydzieło epoki stanisławowskiej wydanej w 2007 r.
przez Bibliotekę Narodową.

SPIS TREŚCI

- 7 — **KU EUROPEJSKIEJ BIBLIOTECE CYFROWEJ** – *Tomasz Makowski*
- 13 — **KALENDARIUM**
- 23 — **GROMADZENIE ZBIORÓW**
- 43 — **OPRACOWANIE ZBIORÓW. BIBLIOGRAFIA NARODOWA.
FUNKCJE CENTRALNE**
- 63 — **OBŚŁUGA UŻYTKOWNIKÓW**
- 71 — **NOWOCZESNE TECHNOLOGIE PROCESÓW BIBLIOTECZNYCH**
- 77 — **OCHRONA I KONSERWACJA ZBIORÓW**
- 93 — **BIBLIOTEKI CYFROWE**
- 105 — **DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA**
- 131 — **WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA**
- 141 — **WYSTAWY I PROMOCJE**
- 153 — **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA**
- 169 — **ZADANIA ZLECONE PRZEZ
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**
- 179 — **ZMIANY ORGANIZACYJNE**
- 195 — **FINANSE BIBLIOTEKI NARODOWEJ**

**KU EUROPEJSKIEJ
BIBLIOTECE
CYFROWEJ**

Gmach główny Biblioteki Narodowej

Z ideą tworzenia bibliotek narodowych nierozdzielnie wiązała się potrzeba zachowania dorobku piśmienniczego poszczególnych narodów, archiwizowania dla przyszłych pokoleń dokonań umysłowych generacji odchodzących. Zgromadzone w bibliotekach narodowych zasoby wzmacniały poczucie tożsamości narodowej, dokumentowały tradycję, były niezbędne dla kulturalnego i naukowego rozwoju.

W dobie Internetu, najnowocześniejszych technologii komunikowania się, przed bibliotekami narodowymi stanęły nowe wyzwania. Sprostanie oczekiwaniom czytelnika XXI wieku oznacza dziś udostępnienie mu przechowywanych w przepastnych magazynach bibliotecznych zbiorów w formie elektronicznej, na ekranie jego domowego komputera. Z myślą zarówno o użytkowniku współczesnym, jak i o przyszłych pokoleniach, biblioteki narodowe podejmują dziś zadania elektronicznych repozytoriów zasobów cyfrowych, rejestrują narodowe domeny dostępne w sieci ogólnosiwiatowej, inicjują wspólne działania na rzecz udostępnienia dziedzictwa kulturowego swych krajów w formie cyfrowej.

Budowę wspólnej cyfrowej Biblioteki Europejskiej (The European Library – TEL) – projektu koordynowanego przez Konferencję Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL) – od kilku lat wspiera Komisja Europejska. Podejmowane są działania na rzecz połączenia cyfrowych zbiorów bibliotecznych, muzealnych i archiwalnych w celu stworzenia Europejskiej Biblioteki Cyfrowej.

Polska Biblioteka Narodowa, od dwóch lat budująca Cyfrową Bibliotekę Narodową *Polona* (cBN *Polona*), z początkiem 2007 r. przyłączyła się do Biblioteki Europejskiej TEL. Udział w niej jest wielką szansą pokazania w kontekście europejskim wspólnych zabytków znajdujących się w zbiorach BN, tych powstałych na terenach polskich i tych sprowadzonych. Tworzenie Cyfrowej Biblioteki Europejskiej wspólnie z innymi bibliotekami europejskimi, najpierw narodowymi, później innymi, oraz archiwami i muzeami, które przechowują zabytki kultury polskiej, pozwoli na scalenie rozproszonego w ciągu dziejów wielokulturowego, wielowyznani-

wego, wielonarodowego i wielojęzycznego dziedzictwa kulturowego społeczeństwa polskiego.

Do najważniejszych problemów stojących przed bibliotekami narodowymi w Europie zaliczyć należy jasne ustalenie priorytetów digitalizacyjnych, zwłaszcza wobec restrykcyjnego prawa autorskiego, powodującego „czarną dziurę xx w.” w udostępnianiu dorobku kulturowego i naukowego. Wyzwaniem jest długotrwałe przechowywanie zasobów cyfrowych, którego koszty nie są jednorazowe, jak w procesie skanowania, ale ponoszone są każdego roku. Poważne kontrowersje wywołuje udostępnianie płatnych serwisów komercyjnych na stronach bibliotek narodowych, a także masowa digitalizacja dokonywana przez wielkie koncerny w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Budzi to poważny niepokój o dostęp do zasobów publicznych w przyszłości. Największym wyzwaniem jest jednak znalezienie źródeł finansowania, nawet w krajach zamożnych. Digitalizacja nie jest tania. Znalezienie wolnych środków w budżetach bibliotek narodowych wiąże się z rezygnacją z zadań już prowadzonych. Jedynym zatem rozwiązaniem jest korzystanie z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych.

Problemem do rozwiązania jest nowy podział funkcji między archiwa, biblioteki i muzea, czyli jasna dystynkcja między dokumentem bibliotecznym, archiwalnym, obiektem muzealnym.

W 2007 r.
BN została
uhonorowana
Medalem
„W dowód uznania”
przez ZG SBP

Ważną kwestią w dziele kulturowego jednoczenia się Europy jest włączenie do realizacji nowoczesnych zadań także bibliotek narodowych krajów Europy Środkowej i Wschodniej, które dysponują wielokrotnie niższymi budżetami niż na zachodzie Europy, oraz, co nie mniej istotne, wypełniają więcej zadań. Zagadnieniom tym była poświęcona konferencja „Nowa rola bibliotek narodowych”, obradująca w Warszawie 6 grudnia 2007 r. Pomysł spotkania narodził się 23 września 2007 r. podczas panelu poprzedzającego obrady CENL w Helsinkach. Przybyli na zaproszenie polskiej biblioteki narodowej dyrektorzy bibliotek narodowych Europy Środkowo-Wschodniej mieli odpowiedzieć na cztery pytania: o przyszłość bibliotek narodowych w Europie, rejestrację internetowych domen, rozwój bibliotek cyfrowych wobec prawa autorskiego oraz o zasady finansowania projektów digitalizacyjnych. Dyskusja uwidoczniła istotną różnicę między krajami Europy Wschodniej i Zachodniej, w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego, dobrodziejstwa, z którego korzystają chętnie biblioteki na Zachodzie, a co jest faktycznie niedostępne dla instytucji w naszym regionie, finansowanych głównie z budżetu państwa. Zgodnie z wolą uczestników konferencji w Warszawie, spotkania dyrektorów bibliotek wschodniej części Europy będą odbywały się cyklicznie w latach następnych.

Dziś biblioteka to nie tylko komputerowe katalogi i zbiory w postaci cyfrowej. Nowoczesna technologia pozwala także na udostępnianie zbiorów na wysta-

wach w sposób dynamiczny, interaktywny, odmienny od dotychczasowych. Najważniejszym wydarzeniem tego typu w 2007 r. była ekspozycja „Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej w trzech wymiarach”, zaprezentowana w ramach objętego patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Lecha Kaczyńskiego, cyklu „Pokaz skarbu”. Zwiedzający wystawę mieli możliwość nie tylko zapoznania się z unikatową kolekcją rysunków ze zbiorów Biblioteki Narodowej, ale dzięki realistycznej, multimedialnej wizualizacji znaleźć się we wnętrzach wspaniałej willi Pliniusza Młodsze w Laurentum koło Rzymu.

Nowe inicjatywy podejmowane przez Bibliotekę Narodową w zakresie zarówno digitalizacji zbiorów, jak i ich nowoczesnego eksponowania i udostępniania informacji o nich, wsparte projektami europejskimi, pozwolą centralnej bibliotece państwa w szybkim czasie dołączyć do grona najbardziej zaawansowanych technologicznie bibliotek narodowych Europy.

dr Tomasz Makowski

Dyrektor Biblioteki Narodowej

KALENDARIUM

Styczeń

- 1 Biblioteka Narodowa została partnerem Biblioteki Europejskiej (The European Library – TEL) oferującej cyfrowy dostęp do zbiorów czterdziestu pięciu bibliotek narodowych Europy.
- 26 Konferencja prasowa z okazji przystąpienia Biblioteki Narodowej do Biblioteki Europejskiej, z udziałem dr Jill Cousins, dyrektora Biblioteki Europejskiej, i Tomasza Merty, wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego, poświęcona tworzeniu Europejskiej Biblioteki Cyfrowej.

Luty

- 22 Spotkanie informacyjno-warsztatowe użytkowników Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (UKD), przygotowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (dalej ZG SBP) i Bibliotekę Narodową, poświęcone prezentacji nowych tablic UDC-PO58 oraz problemom metodycznym i propozycjom tworzenia charakterystyk wyszukiwawczych.
- 26 Symposium „Nowa polska emigracja w Wielkiej Brytanii i Irlandii”, część 1, połączone z promocją *Przewodnika po zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej POSK w Londynie*, pierwszego kompletnego informatora o zasobie rękopiśmiennym najważniejszej polskiej księżnicy w Wielkiej Brytanii, opublikowanego przez Bibliotekę Narodową w 2006 r.
- 28 Sesja „Henryk Sawoniak – w 95. rocznicę urodzin” przygotowana przez Koło SBP przy Bibliotece Narodowej oraz Zespół Historyczno-Pamiętnikarski przy Zarządzie Oddziału Warszawskiego SBP.

Marzec

- 12** Dr Tomasz Makowski objął funkcję dyrektora Biblioteki Narodowej.
- 23–24** Wizyta przedstawicieli Biblioteki Narodowej Chin. Goście spotkali się z Dyrekcją BN i omówili kwestie zacieśniania współpracy obu bibliotek, szczególną uwagę skupiając na zagadnieniach konserwacji zbiorów i odkwaszania druków.
- 29** Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, i dr Andris Vilks, dyrektor Biblioteki Narodowej Łotwy, podpisali umowę o wzajemnej współpracy i wymianie. Umowa obejmuje, m.in.: współpracę, wymianę informacji, wydawnictw i wystaw oraz wspólne działania w organizacji warsztatów, konferencji i szkoleń.
- 29–30** Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych” z udziałem przedstawicieli bibliotek narodowych Białorusi, Ukrainy, Rosji, Łotwy, Czech, Słowacji, Niemiec i Chin oraz Biblioteki Jagiellońskiej, Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i SBP. Konferencji towarzyszyły dwie wystawy: „Historia chińskich ksiązek” i „Sztuka konserwacji opraw książkowych”.

Kwiecień

- 16–17** Ogólnopolska konferencja dla użytkowników systemu bibliotecznego MAK „Pakiet MAK – możliwości oprogramowania i perspektywy rozwoju” w Mącholicach Kapitulnych koło Kielc. Uczestnicy konferencji, zorganizowanej przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie i Bibliotekę Narodową, wymienili doświadczenia w zakresie automatyzacji prac bibliotecznych przy zastosowaniu pakietu MAK. Przedstawiciele BN poinformowali o prowadzeniu prac nad rozwojem systemu.
- 26** Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, i Venta Kocere, dyrektor Łotewskiej Biblioteki Akademickiej, podpisali umowę o wzajemnej współpracy i wymianie. Umowa obejmuje, między innymi, wymianę informacji i wydawnictw, a także organizowanie wspólnych konferencji i seminariów. Przy podpisaniu umowy obecny był ambasador Łotwy dr Alberts Sarkanis.

-
- 27** Otwarcie wystawy „Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej w trzech wymiarach” – kolekcji rysunków przedstawiających willę Pliniusza Młodszego w Laurentum nieopodal Rzymu, wykonanych przez najwybitniejszych włoskich i polskich artystów epoki klasycyzmu. Dopełnieniem zabytkowych rysunków była realistyczna wizualizacja Villi Laurentiny w technice 3d. Wystawę – kolejną z cyklu „Pokaz skarbu” objętego honorowym patronatem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego – uroczyste otworzyli wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Tomasz Merta, dyrektor BN dr Tomasz Makowski i kustosz wystawy prof. Jerzy Miziołek. Otwarcia towarzyszyła konferencja prasowa, na której minister Merta i dyrektor Makowski przedstawili główne cele nowego kierownictwa Biblioteki: gromadzenie całości piśmiennictwa polskiego i poloników zagranicznych, digitalizacja i udostępnianie zbiorów w Internecie oraz rozbudowa części magazynowej gmachu BN, a także prezentacja najcenniejszych zbiorów Biblioteki w cyklu wystaw „Pokaz skarbu”.

Maj

- 9** Spółka CIECH S.A. przekazała Bibliotece Narodowej 700 000 zł na remont fasady XVII-wiecznego Pałacu Rzeczypospolitej. Umowę darowizny podpisali: Mirosław Kochalski, prezes Zarządu Spółki, i dr Tomasz Makowski, dyrektor BN.
- 11–12** Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Fonoteka wczoraj, dziś i jutro” zorganizowana przez ZG SBP, przy współudziale Biblioteki Narodowej.
- 28** Minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał do składu Krajowej Rady Bibliotecznej dyrektora BN, dr. Tomasza Makowskiego. Tego samego dnia minister przyjął rezygnację Michała Jagiełły, dziękując odchodzącemu za dotychczasowe zaangażowanie i przewodniczenie Radzie.
- 29–31** IX Ogólnopolskie Warsztaty „Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątna. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”. Warsztaty zostały zorganizowane przez Komisję Opracowania

Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP we współpracy z Biblioteką Narodową oraz Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Czerwiec

- 1 W Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie poświęcone bibliotecznemu egzemplarzowi obowiązkowemu. Udział wzięli przedstawiciele Biblioteki Narodowej i innych bibliotek otrzymujących egzemplarz obowiązkowy oraz przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej MKiDN) i SBP.
- 11 Symposium „Nowa polska emigracja w Wielkiej Brytanii i Irlandii”, część 2, poświęcone sytuacji polskich środowisk na obczyźnie w aspekcie działań kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów wydawnictw książkowych i prasy.

Lipiec

- 1 Konsorcjum Grupa Polskich Bibliotek Naukowych Gromadzących Stare Druki, której członkiem jest Biblioteka Narodowa, zostało przyjęte do Europejskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych (Consortium of European Research Libraries – CERL).
- 3–7 Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie i Biblioteka Narodowa gościły 36. Doroczną Konferencję Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych LIBER – LIBER 36th Annual Conference 2007 „European Integration: Conditions and Challenges for Libraries”. Konferencja, odbywająca się po raz pierwszy w Polsce, była poświęcona nowym problemom, przed którymi stoją naukowe biblioteki jednoczącej się Europy, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień nowoczesnej konserwacji zbiorów, digitalizacji, udostępniania dokumentów cyfrowych, a także m.in. planowania zawodowego rozwoju kadr kierowniczych bibliotek. W konferencji wzięło udział 181 uczestników z całej Europy, a także ze Stanów Zjednoczonych i Kanady.
- 13 Po wielomiesięcznych staraniach, do Zakładu Rękopisów BN dotarły z Francji, dzięki pomocy Konsulatu Generalnego RP w Paryżu i Departamentu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą

MKiDN, dwie spuścizny po zmarłych w Paryżu Polakach: Włodzimierzu Bugielu i Kazimierzu Brandysie.

-
- 30** Zarządzeniem Nr 21 z dnia 30 lipca 2007 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nadał Bibliotece Narodowej nowy statut.

Sierpień

-
- 1** Biblioteka Narodowa odstąpiła od udziału w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym NUKAT.
-
- 3** *Kodeks supraski*, pochodzący z początku XI w. rękopis na pergaminie w języku staro-cerkiewno-słowiańskim, został wpisany na listę UNESCO „Pamięć Świata”.

Wrzesień

-
- 1** Wszedł w życie nowy statut Biblioteki Narodowej, nadany Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr 21 z dnia 30 lipca 2007 r.
-
- 6** Minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, powołał dyrektora Biblioteki Narodowej, dr. Tomasza Makowskiego, do Rady Programowej Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina.
-
- 12–13** Na spotkaniu inauguracyjnym w Bibliotece Królewskiej w Hadze programu EDLnet Thematic Network Biblioteka Narodowa została jego partnerem. Celem programu jest zbudowanie portalu internetowego Europejskiej Biblioteki Cyfrowej (European Digital Library – EDL) oraz określenie ram współpracy europejskiej sieci instytucji digitalizujących swoje zbiory.
-
- 17** Uroczyste otwarcie w Bibliotece Narodowej portalu www.wolnelektury.pl – internetowej biblioteki lektur szkolnych.
-
- 18** Minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, w Pałacu Rzeczypospolitej powołał Komitet Organizacyjny Roku Herberta. Komitet będzie koordynował przedsięwzięcia, które będą realizowane w roku 2008 – ogłoszonym przez Sejm RP Rokiem Zbigniewa Herberta. Wiceprzewodniczącym Komitetu został dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski.

---

21 Został rozstrzygnięty konkurs na 3-letni projekt badawczy zamawiany Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczący utworzenia Elektronicznego Archiwum Zabytków Piśmiennictwa Polskiego. Konkurs wygrało konsorcjum kierowane przez Bibliotekę Narodową.

---

22 W Pałacu Rzeczypospolitej odbył się publiczny pokaz *Kodeksu supra-skiego* wpisanego na listę UNESCO „Pamięć Świata”. Pokazowi *Kodeksu* towarzyszyła multimedialna prezentacja oraz materiały informacyjne dotyczące samej książki, jej historii, a także historii Biblioteki Ordynacji Zamojskiej, depozytu rodziny Zamojskich w BN, której *Kodeks* jest częścią.

---

27 Biblioteka Narodowa została uhonorowana Medalem „W dowód uznania” za zasługi dla bibliotekarstwa oraz SBP. Medal przyznał ZG SBP, a wręczenie odbyło się w trakcie obchodów jubileuszu dziewięćdziesięciolecia Stowarzyszenia.

Biblioteka Narodowa podpisała umowę z Muzeum Książki Artystycznej Fundacji Correspondance des Arts w celu umożliwienia prezentacji dokonań w dziedzinie książki artystycznej w Polsce i na świecie. W ramach porozumienia Fundacja wraz z kuratorem Festiwalu Sztuki Książki będzie cyklicznie organizować w BN wystawy najciekawszych obiektów ze zbiorów swoich i Festiwalu.

Październik

---

1 Wernisaż wystawy „Płyta gramofonowa ma 120 lat” zorganizowanej z okazji 120. rocznicy opatentowania płyty gramofonowej i prezentującej jej historię i współczesność oraz innych nośników dźwięku, a także historyczne urządzenia do odtwarzania i rejestracji dźwięku: gramofony, patefony i mikrofony oraz dawne fotografie, afisze i stroje artystów operowych.

15–16 Biblioteka Narodowa została partnerem projektu TELplus. Jego celem jest dalsza wielokierunkowa rozbudowa Biblioteki Europejskiej. Spotkanie inauguracyjne projektu odbyło się w Tallinie, w siedzibie Biblioteki Narodowej Estonii.

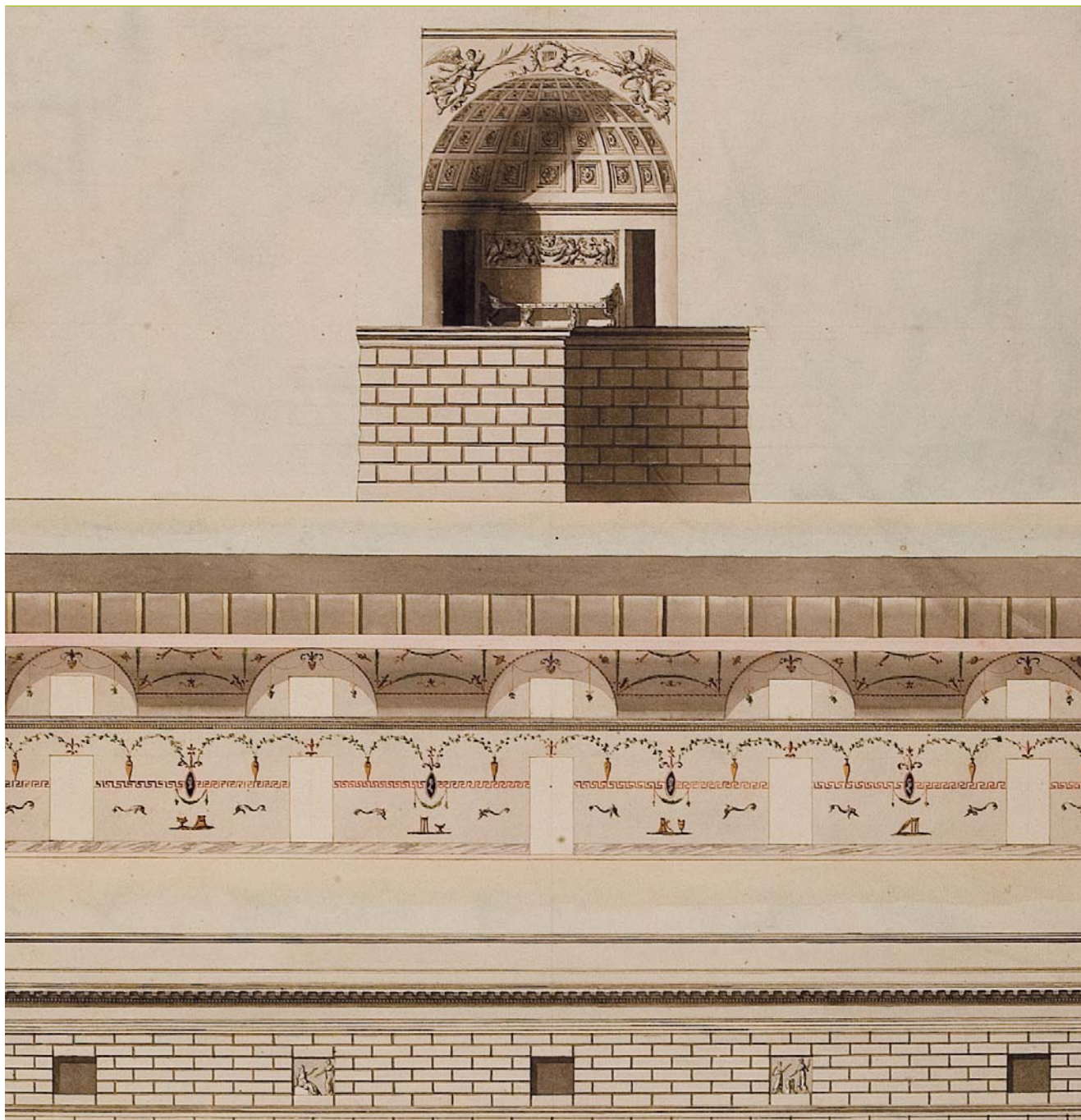
Listopad

- 2** Minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, powołał Radę ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego na kadencję 2007–2011. Przewodniczącym Rady, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 24 listopada 1998 r. powołującym Radę, jest dyrektor Biblioteki Narodowej.
- 6** Archiwum Rodziny Romerów, znajdujące się od II wojny światowej w BN, obejmujące pięć wieków wspólnych dziejów Polski i Litwy, zostało przekazane w darze Bibliotece Narodowej. Podpisanie aktu darowizny przez spadkobierców rodziny: Adę Romer-Wysocką, Teresę Romer i Andrzeja Tadeusza Romera nastąpiło w obecności wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego Tomasza Merty i ambasadora Litwy Egidijusa Meilunasa.
- 12** Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, i Boris Gagua, dyrektor Narodowej Parlamentarnej Biblioteki Gruzji, w obecności ambasadora Gruzji, Konstantina Kavtaradze, podpisali w Pałacu Rzeczypospolitej umowę o wzajemnej współpracy i wymianie.
- 20** Biblioteka Narodowa ogłosiła otwarty konkurs na projekt logo Roku Zbigniewa Herberta.
- 23** Międzynarodowe seminarium „Efektywność funkcjonowania bibliotek – standardy”, zorganizowane przez BN, ZG SBP i Goethe-Institut w Warszawie. W seminarium wzięli udział bibliotekarze z Czech, Niemiec, Polski, Słowacji i Węgier.
- 26** Międzynarodowa konferencja „Biblioteki publiczne – współpraca w euroregionach w zakresie upowszechniania i promocji czytelnictwa”, zorganizowana przez BN i ZG SBP w ramach Programu Operacyjnego MKiDN „Promocja czytelnictwa”. W konferencji uczestniczyli bibliotekarze z Polski, Słowacji i Ukrainy.
- 28–29** Ogólnopolska konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, zorganizowana przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego i Bibliotekę Narodową.

Grudzień

- 3 Wernisaż wystawy „Polak, Węgier...”, prezentowanej w cyklu „Nasi sąsiedzi – nowe spojrzenie”. Wystawie towarzyszyła polsko-węgierska konferencja naukowa pod tym samym tytułem.
- 4 W Bibliotece Narodowej odbyły się warsztaty programu MAK 5.0. Ich celem było nie tylko zaprezentowanie nowej wersji programu MAK i ujednoliconego formatu MARC 21 w bazach MAK, lecz również skonsultowanie z użytkownikami programu z całego kraju i z różnego typu bibliotek funkcjonalności i kierunku rozwoju oprogramowania MAK.
- 5 Podpisanie w siedzibie BN umowy o wzajemnej współpracy, wymianie i wspieraniu kontaktów między Narodową Biblioteką Białorusi i Biblioteką Narodową przez dyrektorów obu bibliotek: prof. Romana Motulskiego i dr. Tomasza Makowskiego.
- 6 Konferencja dyrektorów środkowoeuropejskich bibliotek narodowych „Nowa rola bibliotek narodowych” odbyła się w Pałacu Kultury i Nauki. Spotkanie, na którym dyrektorzy i zaproszeni goście rozważali wyzwania, jakie stoją przed bibliotekami narodowymi w epoce społeczeństwa informacyjnego, towarzyszyło 14. Krajowym Targom Książki Akademickiej „ATENA 2007”. Specjalnym gościem była Elisabeth Niggemann, dyrektor Biblioteki Narodowej Niemiec i prezes Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych – CENL.
- 13–14 Międzynarodowa konferencja „Zbiory Radziwiłłów w Nieświeżu. Stan badań nad rekonstrukcją zbiorów” z udziałem przedstawicieli ośrodków naukowych Białorusi, Polski, Rosji i Ukrainy.

GROMADZENIE ZBIORÓW

List kard. Stanisława Hozjusza, bp. warmińskiego, do prymasa Jakuba Uchańskiego o szerzącej się herezji w Polsce, Lidzbark Warmiński, 18 XI 1564 (z zakupu w 2007 r.)

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku umysłowego Polaków, na który składają się rękopisy, dzieła publikowane przez dawne oficyny polskie oraz współczesne publikacje krajowe: książki i czasopisma, dokumenty życia społecznego, graficzne, kartograficzne, audiowizualne i elektroniczne – jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej, centralnej biblioteki państwa. Gromadzone są również publikacje polskie lub Polski dotyczące, publikowane poza jej granicami, a także piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Polski lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. W końcu 2007 r. zbiory Biblioteki Narodowej, wraz z dubletami, liczyły 8 493 126 wol./j., z czego blisko 50% stanowiły pozycje zaliczane do Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Egzemplarz obowiązkowy

Podstawą tworzenia kompletnego archiwum piśmiennictwa narodowego było przyznane Bibliotece Narodowej w 1927 r. prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich publikacji przeznaczonych do rozpowszechniania, wydawanych na ówczesnym terytorium Polski. Na mocy Ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznym z 7 listopada 1996 r. oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je Rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, nut, atlasów, map oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Uregulowania prawne stanowiące o egzemplarzu obowiązkowym (eo), przyjęte w różnych krajach, za podstawowe cele jego archiwizowania przyjmują: zachowanie dziedzictwa kul-

turowego, opracowywanie bibliografii narodowej i sporządzanie statystyki wydawniczej. Także w Polsce egzemplarz obowiązkowy jest traktowany jako element dziedzictwa narodowego. W 2007 r. zarejestrowano 153 920 wol./j., przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego.

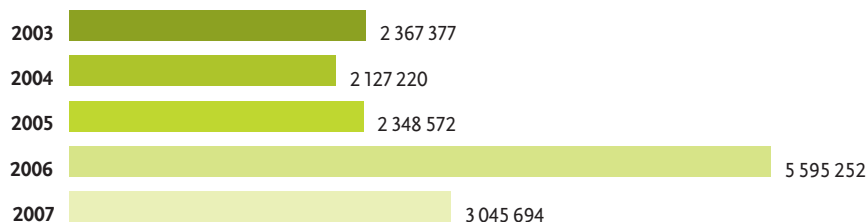
Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów w latach 2003–2007 (w j./wol./tyt.)

Rok	Druki zwarte	Druki ciągłe	Dokumenty życia społecznego	Dokumenty elektroniczne	Dokumenty dźwiękowe i audiowizualne	Inne
2003	47 927	7 714	51 160	1 401	4 025	5 073
2004	48 505	8 694	57 601	2 517	2 450	4 821
2005	49 660	8 624	57 526	2 581	2 051	5 554
2006	46 359	8 890	65 453	2 962	6 501	4 546
2007	51 349	8 779	67 804	3 114	18 547	4 327

Zakupy, wymiana i dary

Mimo względnej stabilności wpływu egzemplarza obowiązkowego książek i czasopism w latach 2000–2007, ocenia się, że około 10% publikacji nie trafia do Biblioteki Narodowej. Pozostałą część Biblioteka musi zatem uzupełniać drogą zakupów bądź wymiany z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi. Co roku też zbiory powiększają się dzięki hojności darczyńców. Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa, pojawiających się na rynku antykwarycznym, stopniowo uzupełnia także zasoby książek dawnych, niszczonej i zdekompletowanych w wyniku II wojny światowej. Wszystkie polskie druki i Polski dotyczące są gromadzone w co najmniej dwóch egzemplarzach, z których jeden udostępniany bywa tylko w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie w czytelniach

Koszty zakupu zbiorów w latach 2003–2007 (w zł)

Biblioteki Narodowej. Ta część zbiorów tworzy szczególnie chroniony, archiwalny zasób biblioteczny.

Od 2001 r. Biblioteka Narodowa wycenia wartość szacunkową materiałów bibliotecznych wpływających jako egzemplarz obowiązkowy oraz jako dary. W 2007 r. ogólna ich wartość wyniosła blisko 5 334 613 zł.

Na zakup i prenumeratę zbiorów w 2007 r. Biblioteka Narodowa przeznaczyła 3 045 693,57 zł, w tym z dotacji MKiDN/MNiSzW na prenumeratę czasopism naukowych – 175 000 zł i z dotacji MKiDN – 1 080 000 zł. PKO BP przekazało na ten cel 72 000 zł.

Szacunkowa wartość eo i darów w latach 2003–2007 (w zł)

2003	2004	2005	2006	2007
4 209 486	4 735 486	5 150 659	5 479 043	5 334 613

Wpływ materiałów bibliotecznych objętych rejestracją wstępną w 2007 r.

Rodzaj wydawnictw	Jednostka	Źródło nabycia				Łącznie
		eo	zakup	wymiana	dary	
Wydawnictwa zwarte	wol.	51 349	3 241	3 008	2 621	60 219
Wydawnictwa ciągłe*	tyt./j.	8 779	1 743	828	1 219	12 569
Dokumenty życia społecznego	j.	67 804	1 013	3 336	8 897	81 050
Zbiory specjalne	j.	4 327	1 268	59	2 826	8 480
Dokumenty dźwiękowe**	j.	18 547	1 720	3	127	20 397
Dokumenty elektroniczne***	j.	3 114	34	33	66	3 247
Łącznie	wol./j.	153 920	9 019	7 267	15 756	185 962

* Wpływ eo wydawnictw ciągłych w rocznikach wyniósł 16 592, w jednostkach – 213 755.

** Uwzględniono dokumenty dźwiękowe i audiowizualne wpływające bezpośrednio do Zakładu Dokumentów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

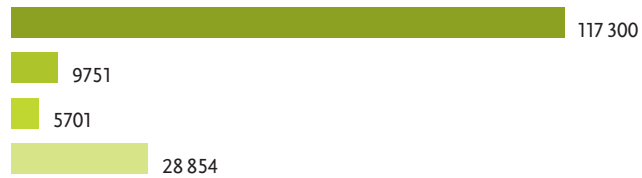
*** Uwzględniono dokumenty elektroniczne wpływające bezpośrednio do Zakładu Dokumentów Elektronicznych.

Przyszłość egzemplarza obowiązkowego

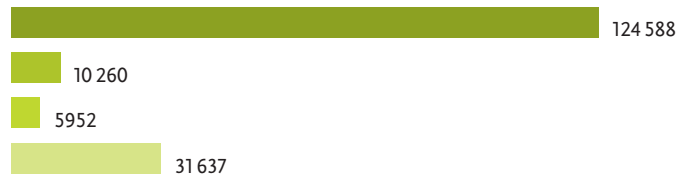
Podczas przygotowywania ustawy i rozporządzeń dotyczących obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych, jak też po ich ogłoszeniu, w środowisku biblioteka-

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w latach 2003–2007

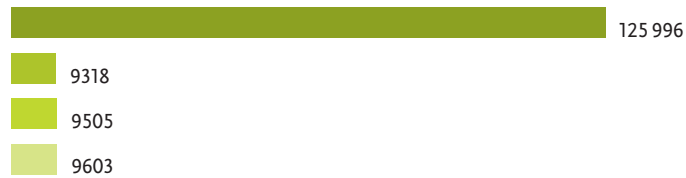
2003

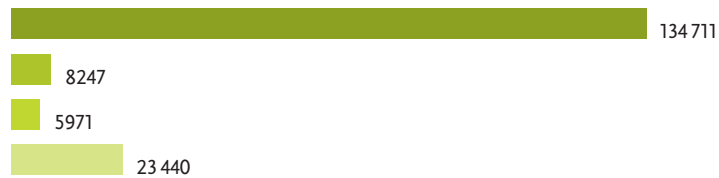
2004

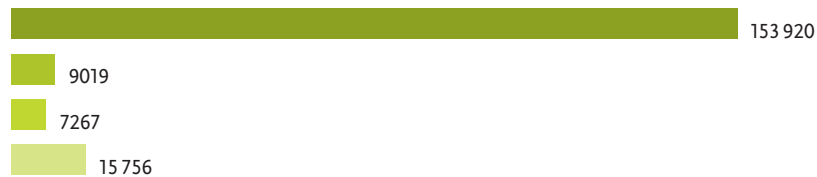
2005

2006

2007

rzy oraz wydawców pojawiły się różne opinie dotyczące takich spraw, jak: rodzaje publikacji objętych eo (w tym programy komputerowe), tryb przekazywania eo (zwłaszcza egzemplarza regionalnego), obowiązki i trudności wynikające dla bibliotek z otrzymywania materiałów, sankcje stosowane w przypadku uchylania się od obowiązku przekazania egzemplarza obowiązkowego czy też materiałów towarzyszących przesyłkom przygotowanym przez wydawców.

Największe jednak kontrowersje wywołało ustalenie liczby uprawnionych bibliotek oraz należnych im egzemplarzy, a także obowiązujący biblioteki (poza BN i BJ) okres przechowywania wszystkich egzemplarzy obowiązkowych przez 50 lat. Zapis ten, zawarty w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r., został złagodzony Rozporządzeniem z 24 maja 1999 r., dając bibliotekom prawo do nieodpłatnego przekazywania niezgodnych z ich profilem zbiorów egzemplarzy obowiązkowych innym bibliotekom wchodzącym w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, jeżeli wyrażą one zgodę na ich przyjęcie oraz na pokrycie kosztów opłat przesyłek pocztowych.

W ostatnich latach problem egzemplarza obowiązkowego w Polsce był przedmiotem zainteresowania licznych gremiów. W marcu 2005 r. na posiedzeniu Krajowej Rady Bibliotecznej, w której uczestniczył przedstawiciel MKiDN, spośród członków Rady powołano 6-osobową komisję ds. egzemplarza obowiązkowego, która wraz z przedstawicielami bibliotek otrzymujących eo ma za zadanie prowadzenie rozmów z wydawcami.

Na zaproszenie dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Narodowej Książnicy, w dniu 1 czerwca 2007 r. w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie w sprawie egzemplarza obowiązkowego, w którym uczestniczyli reprezentanci otrzymujących go bibliotek oraz przedstawiciele Departamentu Dziedzictwa Narodowego w MKiDN oraz SBP. W toku dyskusji zaproponowano przyjęcie następujących rozwiązań:

- utrzymanie liczby bibliotek, które dotychczas miały prawo do eo,
- na niezmiennych zasadach eo powinny otrzymywać Biblioteka Narodowa i Biblioteka Jagiellońska (po 2 egzemplarze, w tym przynajmniej jeden w wersji tradycyjnej do archiwizacji, tzw. egzemplarz obowiązkowy wieczysty),
- na podstawie otrzymanych eo BN powinna przygotowywać serwis bibliograficzny – informację o nowościach wydawniczych dla pozostałych bibliotek uprawnionych do otrzymywania eo (prezentowaną na stronie internetowej BN),
- na podstawie udostępnionych w Internecie informacji uprawnione biblioteki będą mogły dokonywać wyboru eo i składać zamówienia do wydawcy na konkretne tytuły, czyli będą otrzymywać egzemplarz obowiązkowy na żądanie (do wyboru – w wersji elektronicznej lub tradycyjnej).

W celu realizacji przedstawionych propozycji należy znowelizować ustawę o eo, prawie autorskim oraz przepisy finansowe i podatkowe dotyczące autorów, wydawców i bibliotek. Ustawa o eo powinna zawierać zapis o obowiązku terminowego przekazywania egzemplarzy i rygorystycznych sankcjach – w przypadku jego nieprzestrzegania, a także zobowiązać instytucje, których działalność wydawnicza jest wspomagana ze środków publicznych (np. w formie grantów), aby podczas rozliczania tych środków dokumentowały wywiązywanie się z obowiązku przesłania eo do uprawnionych bibliotek.

Uczestnicy spotkania postulowali także stworzenie w Bibliotece Narodowej centralnego repozytorium elektronicznych wersji gazet i czasopism, przekazywanie egzemplarzy obowiązkowych regionalnych bezpośrednio do bibliotek wojewódzkich, tworzących bibliografię regionalną, zwiększenie ściągalności egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych oraz ich archiwizację, zwłaszcza w Bibliotece Narodowej, oraz wypracowanie wspólnego stanowiska środowiska bibliotekarskiego w sprawie zmian w ustawodawstwie dotyczącym egzemplarza obowiązkowego, które stanowiłoby podstawę do rozmów z wydawcami w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kodeks supraski na liście UNESCO „Pamięć Świata”

Oficjalnym certyfikatem, wydanym 3 sierpnia 2007 r., *Kodeks supraski*, jeden z największych skarbów piśmiennictwa słowiańskiego, został wpisany na listę UNESCO „Pamięć Świata”. Tym samym znajdujący się w zbiorach BN *Kodeks* znalazł się oficjalnie wśród obiektów uznawanych przez międzynarodową społeczność za najważniejsze dokumenty historii i kultury ludzkości. *Kodeks supraski* (pełna nazwa: *Kodeks supraski – Mineja čet’ja na mart*), pochodzący z początku XI w. rękopis na pergaminie w języku staro-cerkiewno-słowiańskim, to zbiór żywotów świętych i nauk Ojców Kościoła. Jest to jedyny na świecie tak obszerny zabytek wczesnego piśmiennictwa słowiańskiego, stanowiący podstawę do badań nad historią i rozwojem języków Słowiańszczyzny. Kodeks został w XIX w. rozdzielony na trzy części, z których największa (151 kart) znajduje się w zbiorach BN w kolekcji Biblioteki Ordynacji Zamojskiej (sygn. BN BOZ 201), a pozostałe są przechowywane w Lublanie (118 kart) i Petersburgu (16 kart). *Kodeks supraski* jest już drugim, obok autografów Fryderyka Chopina, obiektem ze zbiorów BN na tej liście.

Jednocześnie na listę UNESCO „Pamięć Świata” wpisano Archiwum Komisji Edukacji Narodowej przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych. Uroczystość

wręczenia certyfikatów dyrektorom: BN – dr. Tomaszowi Makowskiemu, i AGAD – dr. Hubertowi Wajsovi, odbyła się 20 września 2007 r. w siedzibie Archiwum. Certyfikaty wręczał minister kultury i dziedzictwa narodowego dr Kazimierz Michał Ujazdowski w obecności ministra edukacji narodowej prof. Ryszarda Legutki, naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych dr. Sławomira Radonia, archimandryty supraskiego klasztoru Gabriela oraz spadkobierców Jana Zamoyskiego, ostatniego ordynata: Gabrieli Bogusławskiej, Marii Ponińskiej i Marcina Zamoyskiego.

Archiwum Romerów podarowane Bibliotece Narodowej

Spadkobiercy rodziny Romerów: Ada Romer-Wysocka, Teresa Romer i Andrzej Tadeusz Romer, 6 listopada 2007 r. przekazali Bibliotece Narodowej, jako darowiznę, archiwum rodzinne, przechowywane w BN od II wojny światowej. Archiwum Rodziny Romerów, obejmujące pięć wieków wspólnych dziejów Polski i Litwy, to szeroki zbiór dokumentujący życie i działalność społeczną, polityczną i kulturalną wybitnej rodziny polsko-litewskiej. Najstarsze dokumenty, wchodzące w jego skład, pochodzą jeszcze sprzed Unii Lubelskiej, a najnowsze dotyczą między innymi działalności Tadeusza Romera, ambasadora w Tokio i Moskwie oraz ministra spraw zagranicznych RP w czasie II wojny światowej. Spójność i kompletność archiwum stawia je w rzędzie najcenniejszych tego typu zbiorów w kraju.

W dowód wdzięczności za tak hojny dar, dyrektor BN, dr Tomasz Makowski, odsłonił w Sali Darczyńców BN tablicę upamiętniającą to wydarzenie.

Uroczystości, w której wzięli udział wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Tomasz Merta i ambasador Litwy Egidijus Meilunas, towarzyszyła prezentacja malarstwa rodziny Romerów, przygotowana przez dr Jolantę Sirkaite z wileńskiego Instytutu Kultury, Filozofii i Sztuki.

Uroczystość
przekazania
Bibliotece Narodowej
Archiwum Romerów

Nowe kolekcje w zbiorach Biblioteki Narodowej

Spuścizny Kazimierza Brandysa i Włodzimierza Bugiela

Po wielomiesięcznych staraniach, 13 lipca 2007 r., do Biblioteki Narodowej dotarły z Francji dwie spuścizny po zmarłych w Paryżu Polakach: Włodzimierzu Bugielu i Kazimierzu Brandysie. Zapomniany dziś i znany jedynie wąskiemu gronu badaczy lekarz, literat, historyk medycyny i antropolog Włodzimierz Bugiel (1872–1937) był jedną z szarych eminencji polskiego Paryża przełomu XIX i XX w. i okresu międzywojennego. Spuścizna po nim zawiera dokumenty osobiste, rękopisy i maszynopisy jego prac literackich i naukowych (ponad 5500 kart) oraz bogaty zbiór korespondencji liczący ponad 5000 listów ważnych postaci polskiego życia literackiego i artystycznego. W spuściznie znajduje się także zbiór wycinków prasowych i rzadkich poloników francuskich oraz kolekcja fotografii. Archiwalia po Kazimierzu Brandysie (1916–2000) – dar zapisany Bibliotece Narodowej testamentem przez zmarłą w marcu tego roku żonę Marię – obejmują rękopisy i maszynopisy utworów powstałych głównie po jego osiedleniu się na Zachodzie w 1981 r. (*Sztuka konwersacji, Miesiące, Przygody Robinsona, Charaktery i pisma*), korespondencję z polskim środowiskiem literackim na emigracji i w kraju, dokumenty osobiste, zbiór fotografii oraz polskie i obcojęzyczne wydania jego książek. Cenne archiwalia dotarły do Polski dzięki pomocy Konsulatu Generalnego RP w Paryżu i Departamentu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą w MKiDN.

Książki niemieckie

W 2007 r. zbiory nowsze Biblioteki Narodowej wzbogaciły się o blisko 160 tytułów książek z Polski i Niemiec, poświęconych głównie historii stosunków między obu krajami. Zostały one zaprezentowane 29 listopada na wystawie „Co nas łączy, co nas dzieli – historia polsko-niemiecka” towarzyszącej 16. Targom Książki Historycznej, a prezentowanej w ramach Roku Polsko-Niemieckiego 2005/2006 przy finansowym wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Symbolicznego przekazania zbiorów w postaci katalogu wystawy na ręce dyrektora Biblioteki Narodowej dokonała Nina Klein, dyrektor Centrum Informacji o Książce Niemieckiej.

Archiwum „Teatru”

W lipcu 2007 r. archiwum miesięcznika „Teatr”, wydawanego od marca 2006 r. przez Bibliotekę Narodową czasopisma patronackiego MKiDN,

zostało przeniesione z Muzeum Teatralnego do siedziby redakcji. Stanowi ono zbiór ponad dwudziestu tysięcy teczek zawierających fotografie spektakli z polskich i zagranicznych teatrów, gromadzone od roku 1946.

Zbiory Biblioteki Narodowej (stan na dzień 31 grudnia 2007 r.)*

Rodzaj dokumentów	Jednostka	Zbiory	Dublety
Zbiory główne	wol./j.	5 795 710	1 279 046
Wydawnictwa zwarte od 1801 r., w tym:	wol.	2 496 480	501 354
objęte katalogiem alfabetycznym głównym	wol.	2 418 424	
ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	510 271 ¹	
druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	
księgozbiór szkoleniowy ZDK	wol.	5 917	
Wydawnictwa ciągłe od 1801 r., w tym:	wol.	869 200	777 692
objęte katalogiem alfabetycznym czasopism	wol.	764 618	
bibliologiczne	j.	104 582	
Dokumenty życia społecznego	j.	2 202 259	7897
Zbiory specjalne księgoznawcze	wol./j.	215 157	
Dokumenty elektroniczne	j.	12 614 ²	
Zbiory specjalne	wol.	1 385 934	32 436
Rękopisy	j.	26 810 ³	
Stare druki	j.	161 879 ⁴	
Nuty drukowane	j.	119 257	
Dokumenty dźwiękowe i audiowizualne	j.	106 935	7401
Ikonografia	j.	482 769	22 237
Kartografia	j.	119 058	2798
Mikroformy	j.	266 993 ⁵	
Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	102 233 ⁶	
Razem	wol./j.	7 181 644	1 311 482

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

1 Książki ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich przed przekatalogowaniem i zinventaryzowaniem na wydzielonych ciągach sygnatur.

2 W tym 119 j. CD-ROM przechowywanych w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej.

3 W tym 7122 j. rękopisów muzycznych.

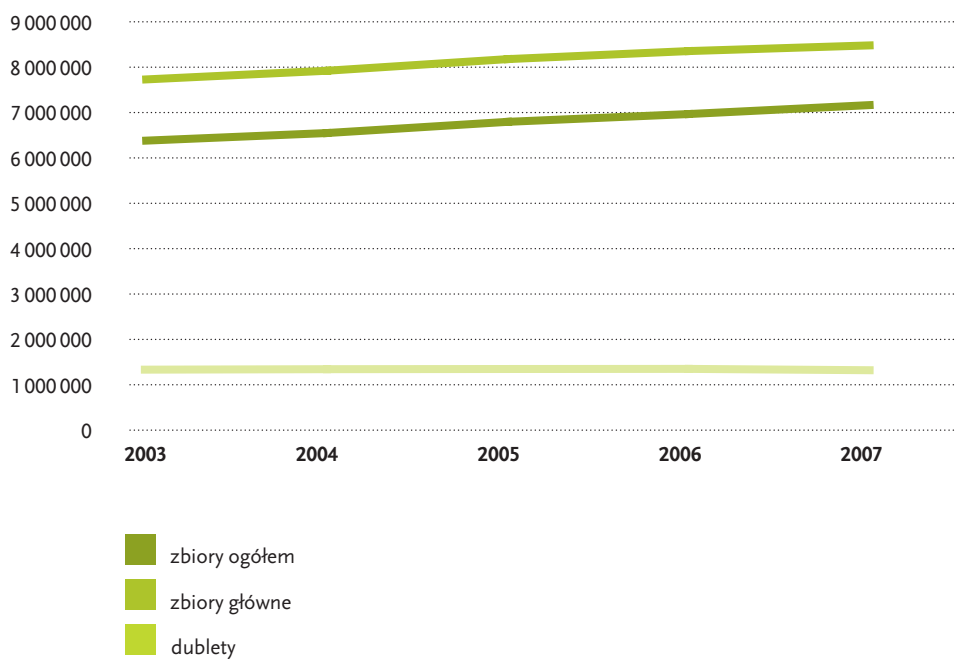
4 W tym 401 wol. starych druków muzycznych.

5 W tym 83 j. mikrofilmów przechowywanych w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej.

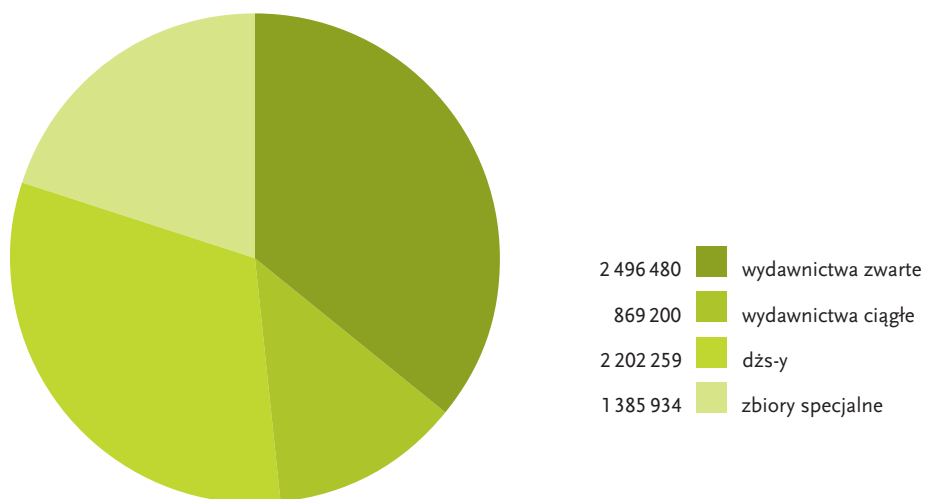
6 Przechowywany w Zakładzie Zbiorów Mikrofilmowych.

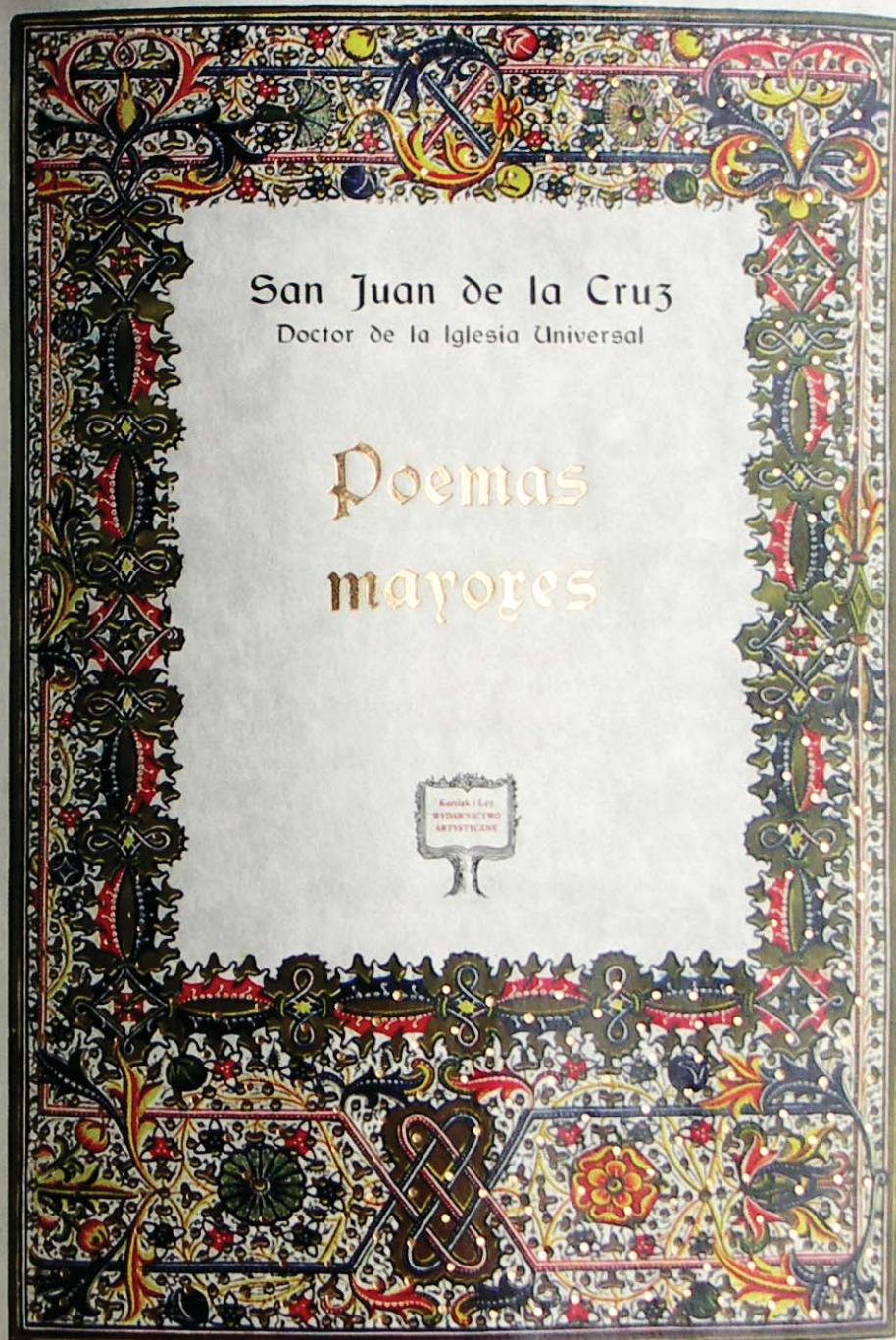

Tempo gromadzenia zbiorów w latach 2003–2007 (w wol./j.)

Stan zbiorów głównych BN w 2007 r. (w wol./j.)

San Juan de la Cruz
Doctor de la Iglesia Universal

Poemas
mayores

Nowe nabytki

Rękopisy

- Archiwum Jundziłłów
Dokumenty osobiste i majątkowe rodziny oraz obszerna korespondencja Dar Teresy Romer z Kanady (5 j. w 36 wol.)
- Listy Jerzego Giedroycia i innych do György Gömöriego z lat 1957–2000
Dar György Gömöriego (107 listów)
- Listy i korespondencja Stanisława Hozjusza z lat 1563–1572
Fragment dużej kolekcji (11 listów + 2 koperty) Emeryka Hutten-Czapskiego, zgromadzonej w znacznej mierze podczas pobytu na emigracji (z zakupu)
- Czesław Miłosz *Teatr pcheł*. Autograf wiersza (z zakupu)
- Wiersze i listy Mirona Białoszewskiego. Autografy (zbiór zastrzeżony, z zakupu)
- Fragment spuścizny Kazimierza Moczarskiego
Pierwsza część zakupionej oferty

Stare druki

- Franciscus Mymerus *Dictionarius trium linguarum Latine, Teutonice et Polonice*. [Kraków: Maciej Szarfenberg, ca 1530]. 8°.
Unikatowy egzemplarz nienotowanej w literaturze XVI-wiecznej edycji jednego z dwóch najstarszych polskich słowników drukowanych, słownika polsko-niemiecko-łacińskiego. Autorem dzieła jest Ślązak pochodzenia niemieckiego, urodzony w Lwówku Śląskim (Löwenberg), magister sztuk wyzwolonych Akademii Krakowskiej.
Do naszych czasów zachowały się jedynie pojedyncze ślady, które jednak nie pozwalają na pełne odtworzenie początków historii polskiej leksykografii, a zarazem chronologii pierwszych druków w języku polskim. Ten egzemplarz to absolutne *novum* bibliograficzne w tego typu książkach.
- Mateusz z Krakowa *Confessionale*. Lyon: Pierre Marechal, Barnaba Chaussard, [1496–1498]. 8°.
Unikatowy egzemplarz nienotowanej do tej pory w literaturze XV-wiecznej edycji dzieła Mateusza z Krakowa, wybitnego teologa wywodzącego się z kręgu niemieckiego patrycjatu średniowiecznego Krakowa.
- Erazm z Rotterdamu *Lingua*. Wittenberg: Zachariasz Lehmann, 1585. 8°.
Edycja z drukowaną dedykacją autora, Erazma z Rotterdamu, dla Krzysztofa Szydłowieckiego, kanclerza wielkiego koronnego. *Bibliografia polska* K. Estreichera nie odnotowała tej pozycji. Pierwszy egzemplarz w polskich zbiorach publicznych.

- Walenty Smalcius *Wahrhafftige Erklärung von des Herren Jesu Christi Gottheit*. Raków: Aleksy Rodecki, 1593. 8°.
Edycja oficyny wydawniczej i drukarni braci polskich (arian) w Rakowie. Czwarty znany na świecie egzemplarz tego druku.

Muzykalia

- Zbiór druków muzycznych z muzyką fletową J. S. Bacha, L. van Beethovena, G. Enescu, J. A. Hasse, J. Haydna, M. Ravela, F. Schuberta, G. Telemanna, C. M. Webera i in. (95 poz. z różnych wydań)
- Aranżacje rękopiśmienne K. Stromengera na flet i fortepian kwartetów W. A. Mozarta
Dar Zygmunta Saloni
- W. Hausman *Mazurek-miniatura*. Autograf
Dar Wandy Klimowicz
- W. A. Mozart *Dzieła wszystkie*
Uzupełnienie do zbiorów (zakup z dotacji MKiDN)
- *Kirche Choral-buch* – rękopis J. J. du Graina z Gdańska (z zakupu)
- Utwory wokalne do słów J. Ejsmonda – 12 egzemplarzy rękopisów i druków muzycznych do muzyki, m.in.: L. Kronenberga, S. Sterna, J. Wertheima i A. Wieniawskiego
Dar Muzeum Literatury
- Rękopis starowierców z końca XIX w. (z zakupu)
- Opera telewizyjna *Oskar* z Alvy M. Ptaszyńskiej (autograf 1972–1986), Kantata *Joannes Rex* R. Twardowskiego (autograf 1983), *V Koncert skrzypcowy*. Partytura F. Janiewicza, w oprac. K. Sikorskiego
Uzupełnienie daru Polskiego Wydawnictwa Muzycznego
- 33 rękopisy-autografy Romana Maciejewskiego (zakup od Wojciecha Maciejewskiego z dotacji MKiDN)

Dokumenty dźwiękowe

- 113 rolek pianolowych firmy Phonola, wydanych w latach 1900–1913
Zawierają, między innymi, nagrania najwybitniejszych ówczesnych pianistów: X. Scharwenki, W. Backhauza, R. Koczalskiego, E. von Sauera i A. Grünfelda. W kolekcji znajduje się kilka rolek z utworami wykonywanymi przez ich twórców: francuski kompozytor C. Saint-Saëns zarejestrował fragment swojego *II Koncertu fortepianowego*, a E. Grieg – *Humoreskę* z opusu 6. Największą wartość ma wśród tych autorskich wykonań nagranie J. Wieniawskiego, wybitnego pianisty, brata słynnego skrzypka Henryka. Wieniawski wykonuje własną kompozycję – *Valse de concert* op. 3 (z zakupu).

- 50 rolek pianolowych, wydanych na początku xx w. przez amerykańską firmę Themodist
Nagrania utworów wybitnych kompozytorów: L. van Beethovena, F. Mendelssohna, F. Liszta. Wśród nich są też polonika – nagrania kompozycji F. Chopina, M. Moszkowskiego i J. Wieniawskiego. Najcenniejsze jest autorskie nagranie I. J. Paderewskiego, który gra własną kompozycję – *Menueta G-dur* (z zakupu).
- 31 rolek pianolowych wydanych w Stanach Zjednoczonych w pierwszych dwudziestu latach xx w., z przeznaczeniem dla tamtejszej Polonii
Nagrania opracowań polskich utworów ludowych, np. *Krakowskie wesele*, mazur *Kuba Jurek* oraz utwory patriotyczne, np. *Pod białym orłem* (z zakupu).

Ikonografia

- Zbiór 50 rysunków Grzegorza Morycińskiego
Dar Autora
- Zbiór 215 klocków drzeworytniczych Stefana Mrożewskiego
Dar przekazany przez prof. Andrzeja J. Mrożewskiego z Kanady

Kartografia

- N. Langlois *Carte de Pologne et des Etats qui en dependent*. [Paris: N. Langlois rue S. Jacques à la Victoire, ca 1700].
Miedzioryt kolorowany. Mapa bardzo rzadka, nienotowana w bibliografiach i katalogach (z zakupu)
- Francesco Grisellini *Carta inserviente al Teatro della Guerra. Contiene parte della Lituania le due Prussie la Pomerania...* In Venezia: appresso Pietro Bassaglia, [1756].
Miedzioryt kolorowany. Teatr wojny siedmioletniej 1756–1763. Z lewej i prawej strony mapy w osobnych ramkach indeks miejscowości (z zakupu)
- I. B. Nolin *Le Royaume de Pologne...* A Paris: Chez I. B. Nolin..., 1742.
Miedzioryt kolorowany. W lewym górnym rogu mapy na draperii tekst z podziałem geograficznym kraju i administracji kościelnej autorstwa de Tillemonta (z zakupu)
- [G. de Jode] *Dvcatvs Oswieczime[nsis] et Zatorie[n]sis Descriptio*. [Antwerp: C. de Jode, 1593].
Mapa pochodzi z 2 wydania atlasu G. de Jode'a zatytułowanego *Speculum Orbis Terrae* z 1593 r. (zakup z kolekcji Barbary Piaseckiej-Johnson)

Druki nowsze

- A. L'Allemand *Wykład teoretyczny i praktyczny działań wojennych drugiego rzędu*. T. 1. Warszawa: [s.n.], 1830.

Obszerny traktat wojskowy w tłumaczeniu Filipa Meczysławskiego, tekst równoległy w językach francuskim i polskim. Książka zawiera 23 litografie map, planów i szkiców odbitych w Litografii Sztabu Kwaternmistrzostwa Generalnego Wojska Polskiego. Krótka wzmianka (tylko tytuł i rok) w *Bibliografii polskiej XIX stulecia* K. Estreichera wydanej w 1880 świadczy o tym, że prawdopodobnie opis nie został wykonany z autopsji, co dowodzi rzadkości występowania tego dzieła. Dalsze tomy nie ukazały się.

- *Borussia. Museum für preussische Vaterlandskunde*. Bd. 1–3. Dresden: E. Pietzsch, 1838–1842.

Imponujące dzieło poświęcone historii i krajoznawstwu Prus. Każdy tom składa się z 24 numerowanych części oraz jednakowej liczby tablic, łącznie jest ich aż 216. Głównym walorem tej publikacji jest obszerny i bogaty materiał ikonograficzny dokumentujący urodę i zabytki licznych miast i miasteczek (zamki, pałace, kościoły). Wydawnictwo, oprawne w oprawę z epoki, jest zachowane w idealnym stanie.

- HAP Grieshaber *Kreuzweg. Meditationen von Stefan Kardinal Wyszyński*. Berlin: Rembrandt Verlag, cop. 1967.

Jeden z 300 numerowanych egzemplarzy, opatrzony numerem 68. Tekst medytacji kardynała Stefana Wyszyńskiego w języku polskim. Dzieło oprawione w półpergaminy z podpisem artysty, zawiera 14 barwnych drzeworytów Hapa Grieshabera.

- San Juan de la Cruz [Jan od Krzyża, św.] *Poemas mayores*. Koszalin: Kurtiak i Ley Wydawnictwo Artystyczne, [ca 2004].

Książka wydana w 49 numerowanych egzemplarzach. Zakupiony wolumin, opatrzony numerem 38, jest inkrustowany kamieniami półszlachetnymi, oprawionymi w srebro. Tłoczenia na okładce i na kartach wykonano ręcznie 22-karatowym złotem, oprawa skórkowa.

- Luigi Kasimir *Galizien 1915. Ein Künstlertagebuch*. Wien: Hugo Heller und Cie, 1915. Egzemplarz pochodzi z serii 124 egzemplarzy. Karta tytułowa z odręcznym autografem twórcy. Dzieło składa się z 45 tablic litografii, w tym 18 sygnowanych przez autora. Przedstawiają one widoki poszczególnych zabytków oraz scenki rodzajowe z Galicji Zachodniej w 1915 r.

- *Miód i kolokwinta. Antologia poezji staroarabskiej (VI–VII w.)*. Wybór i oprac. Marek M. Dziekan. Koszalin: Kurtiak i Ley Wydawnictwo Artystyczne, 2006.

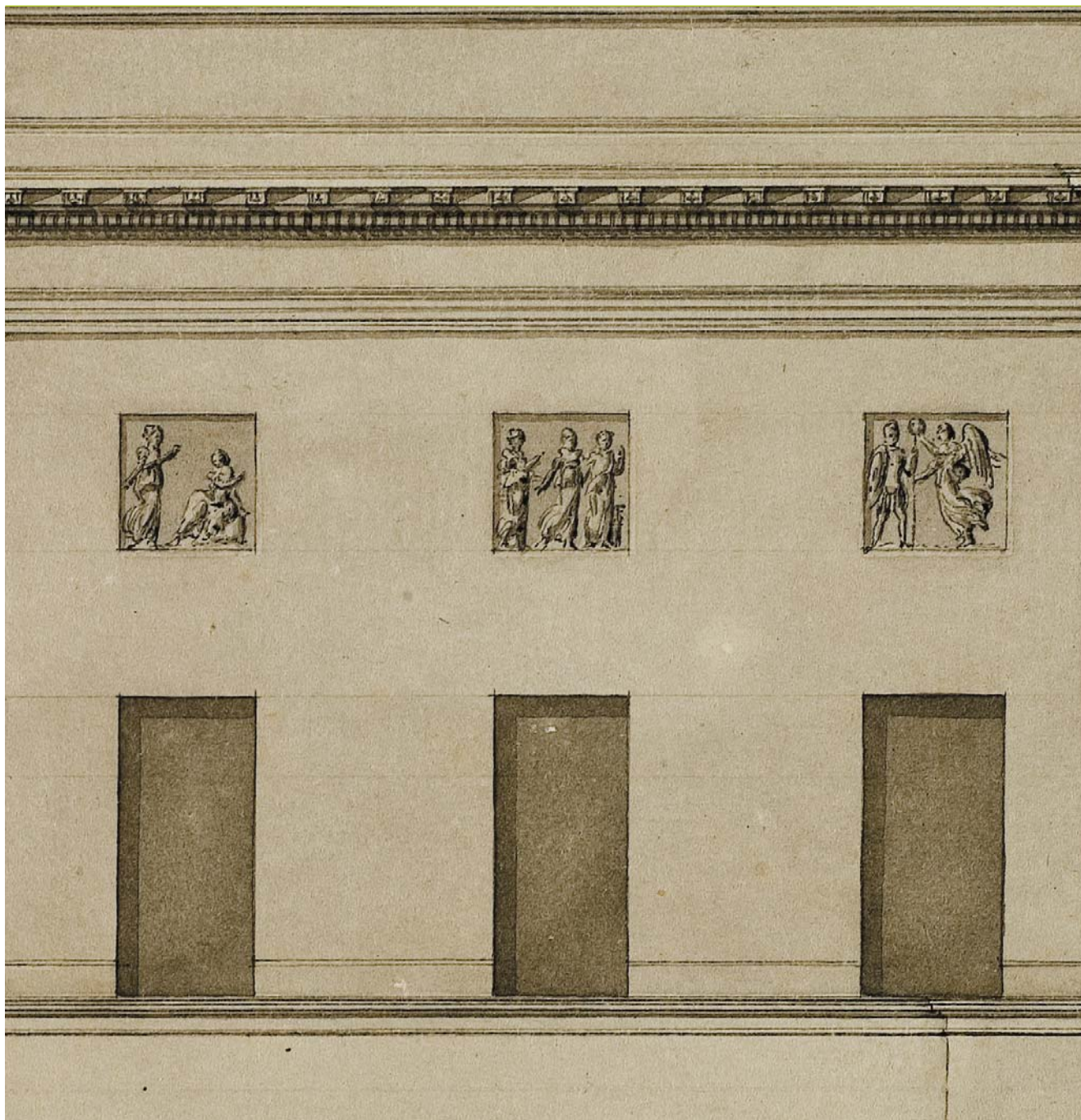
Tomik zawiera najpiękniejsze wiersze powstałe przed Mahometem, lecz niezwykle współczesne w formie. Surowa oprawa z wykorzystaniem naturalnych brzegów różnych skór i węzowymi intarsjami jest niezwykle ekspresyjną aluzją do dzikiego krajobrazu pustynnych terenów Półwyspu Arabskiego. Dwujęzyczność edycji wpłynęła

na oryginalną formę książki, która składa się z dwóch oddzielnie wydrukowanych części połączonych wspólnym grzbietem.

- Melita König *Der Topf Voll Mäuse. Rhythmische Reimraketen*. Mit originalradierungen von Michel Fingesten. Berlin-Frohnau: J. J. Ottens Verlag, 1927.

Jedno z najlepszych dzieł grafiki książkowej Michela Fingestena, żydowskiego artysty urodzonego na Śląsku, przedstawiciela surrealizmu i ekspresjonizmu niemieckiego, zmarłego w obozie koncentracyjnym w 1943 r. Książka, odbita w 500 egzemplarzach na papierze czerpanym o nieprzyciętych brzegach, zawiera 7 oryginalnych akwafort artysty, odbitych w sepii na grubym papierze czerpanym.

**OPRACOWANIE
ZBIORÓW.
BIBLIOGRAFIA
NARODOWA.
FUNKCJE
CENTRALNE**

Baza danych w systemie INNOPAC

Dokumenty biblioteczne, wpływające do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także dokumenty życia społecznego, bibliologiczne, elektroniczne, muzyczne, kartograficzne oraz dźwiękowe i audiowizualne są na bieżąco rejestrowane w modułach gromadzenia, katalogowania oraz kontroli wydawnictw ciągłych zintegrowanego systemu bibliotecznego INNOPAC. Efektem prac jest katalog komputerowy zbiorów Biblioteki Narodowej, dostępny dla czytelników zarówno w Bibliotece Narodowej, jak i w Internecie. Katalog tradycyjny w postaci kartoteki kartkowej obejmuje tylko opisy książek wydanych w latach 1801–1999. Bazy danych zbiorów specjalnych oraz niektóre bazy bibliografii narodowej, bibliografii bibliologicznych i ewidencji bibliotek są prowadzone w systemie MAK.

W 2007 r. w celu przyspieszenia katalogowania i wyeliminowania dublowania prac, zmieniono drogę książki, dostosowując do niej strukturę organizacyjną odpowiednich komórek.

W 2007 r. baza danych INNOPAC powiększyła się o 575 964 rekordy różnych typów i w końcu roku liczyła ich łącznie 3 812 591 (w 2006 r. – 3 236 627). Wśród nich były 986 762 rekordy bibliograficzne, 1 709 379 rekordów egzemplarza książek oraz 62 739 rekordów zasobu czasopism.

W celu jednoznacznej identyfikacji (w trakcie całego procesu opracowywania) danego egzemplarza wpływające do BN książki oznacza się etykietami z kodami kreskowymi, które są wczytywane (za pośrednictwem specjalnego czytnika elektronicznego) do rekordu egzemplarza danej książki w bazie INNOPAC. Od 2003 r. oznaczono kodami kreskowymi łącznie ponad 414 600 egz. książek (w 2007 r. – 189 105).

W bazie danych w systemie INNOPAC w końcu 2007 r. znajdowały się opisy książek:

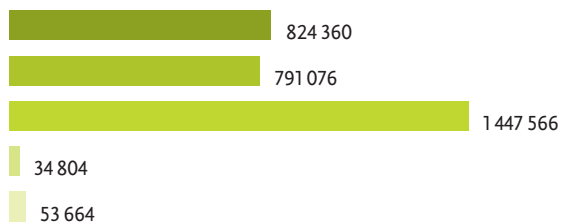
- wszystkie nowe nabytki od 1994 r.,
- ogłoszone w „Przewodniku Bibliograficznym” w latach 1974–2007,

- z księgozbiorów podręcznych Czytelni: Ogólnej, Humanistycznej, Czasopism oraz Informatorium,
- drugi obieg (książki wydane poza zasięgiem cenzury w latach 1976–1990),
- księgozbiór Biblioteki Ordynacji Krasińskich (hasła od A do S),
- wszystkie cymelia konspiracyjne oraz około 65% dokumentów szczególnie chronionych.

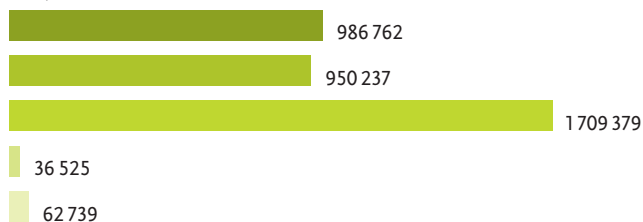
Ponadto baza zawierała rekordy dawniejszych druków zwartych – krajowych i zagranicznych, dżs-ów, tytułów czasopism, a także rekordy tworzone w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, w zbiorach specjalnych oraz inne opisy w trakcie opracowania i retrokonwersji.

Liczba rekordów bibliograficznych i egzemplarza książek i czasopism w bazie INNOPAC w latach 2006–2007

2006

2007

- rekordy bibliograficzne ogółem
- rekordy bibliograficzne książek
- rekordy egzemplarza książek
- rekordy bibliograficzne czasopism
- rekordy zasobu czasopism

Kartoteki wzorcowe

Na koniec 2007 r. liczba haseł wzorcowych w bazie danych, prowadzonej w systemie INNOPAC, wynosiła 1 028 900 (w 2006 r. – 880 747), w tym rekordów haseł formalnych – osobowych, korporatywnych, tytułów serii 419 152, haseł przedmiotowych i określników zarejestrowanych w *Słowniku języka haseł przedmiotowych BN* – 102 315 oraz 475 160 haseł przedmiotowych rozwiniętych. Przyrost bazy w 2007 r. wyniósł 148 153 rekordy.

Liczba haseł w kartotekach wzorcowych w latach 2006–2007

2006

2007

- hasła formalne
- hasła przedmiotowe i określniki JHP BN
- hasła przedmiotowe rozwinięte

Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN)

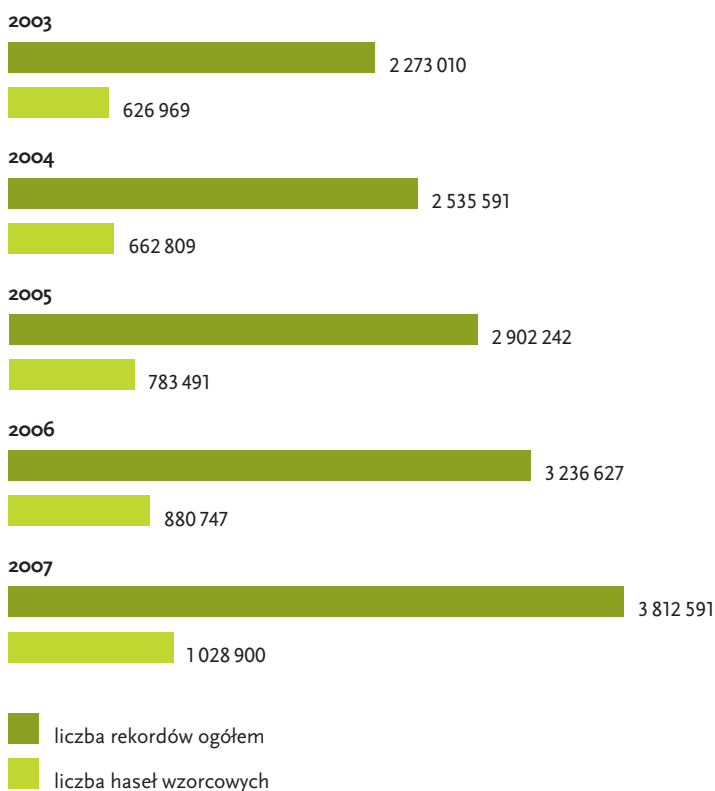
Kontynuowano prace nad rozwojem języka haseł przedmiotowych stosowanego w katalogach i bibliografiach tworzonych w Bibliotece Narodowej. Prace dotyczyły przede wszystkim rozwoju słownictwa niezbędnego do opracowania przedmiotowego innych niż książki typów dokumentów: czasopism, dokumentów życia społecznego, dokumentów audiowizualnych, elektronicznych, wydawnictw nutowych, artykułów z czasopism. Doskonalono także metodykę opracowania rzeczowego. Większość prac – zarówno nad wzbogacaniem i melioracją słownika JHP BN, jak i korekty stosowania haseł w rekordach bibliograficznych – prowadzono w systemie INNOPAC.

W 2007 r. ukazało się 6 numerów „Biuletynu JHP BN” (jako wkładka do „Przewodnika Bibliograficznego”) złożonego z dwóch części: pierwsza to wykaz nowych haseł i określników, wprowadzonych po ukazaniu się ostatniego wydania *Słownika języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej* (w 2007 r. było ich 1832), natomiast druga zawiera wskazówki metodyczne, mogące służyć jako pomoc w opracowaniu przedmiotowym, także przy tworzeniu rozwiniętych haseł przedmiotowych.

Co tydzień w witrynie elektronicznej Biblioteki Narodowej zamieszczano pliki z wykazami nowych haseł przedmiotowych. Udostępniono także 6 numerów „Biuletynu JHP BN”.

Wspólnie z Komisją Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP w dniach 29–31 maja 2007 r. zorganizowano w Bibliotece Narodowej IX Ogólnopolskie Warsztaty „Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”.

Liczba rekordów ogółem i haseł wzorcowych w bazie INNOPAC w latach 2003–2007

Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta

W 2007 r. prowadzono prace nad rekordami wzorcowymi dla przyszłej kartoteki wzorcowej UKD i kolejnych wydań tablic skróconych. Organizowano szkolenia dla pracowników BN i innych bibliotek. Rozpoczęto prace nad elektronicznym „Biuletynem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej”, który będzie zamieszczał uwagi dotyczące stosowania UKD i nowe rozwiązania. W związku z dużym zainteresowaniem stosowaniem UKD, Biblioteka Narodowa wraz z Komisją Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP trzykrotnie w 2007 r. (w lutym, marcu i kwietniu) zorganizowała spotkanie informacyjno-warsztatowe użytkowników UKD. Zaprezentowano nowe tablice UDC-PO58, także w wersji elektronicznej, oraz problemy metodyczne i propozycje tworzenia charakterystyk wyszukiwawczych.

Biblioteka Narodowa i NUKAT

Biblioteka Narodowa 5 maja 2005 r. zawarła porozumienie o współpracy z Biblioteką Uniwersytecką w Warszawie w zakresie katalogowania w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym NUKAT. Porozumienie uzupełniono 20 czerwca tegoż roku aneksami dotyczącymi kartoteki wzorcowej JHP oraz Zespołu ds. Formatów i Zasad Katalogowania Zbiorów Bibliotecznych.

Wbrew oczekiwaniom, przystąpienie Biblioteki Narodowej do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT nie przyniosło dla BN zapowiadanych korzyści wynikających ze współkatalogowania, a tym samym przeznaczenia zaoszczędzonych funduszy i etatów na przyspieszenie retrokonwersji. Przeprowadzona w maju 2007 r. analiza rezultatów współpracy BN z NUKAT-em wykazała, iż spodziewane korzyści okazały się niewspółmierne do ponoszonych kosztów i spowodowały w Bibliotece Narodowej zwiększenie pracochłonności tworzenia opisów bibliograficznych i opóźnienia w opracowywaniu książek do bibliografii narodowej. Liczba rekordów bibliograficznych pobieranych przez BN z bazy NUKAT stanowiła 18,5% wszystkich rekordów opracowanych w Narodowej Książnicy w 2006 r., a ponad 70% z nich wymagało modyfikacji. Rekordy wzorcowe utworzone, modyfikowane lub pobierane przez BN z bazy NUKAT stanowiły około 50% wszystkich rekordów utworzonych w BN, przy czym jedynie 13% z nich nie wymagało poprawek. Oczekiwanych rezultatów nie przyniosła też współpraca w zakresie ujednolicania zasad stosowania formatu i reguł opisu, występowały rozbieżności wynikające z odmiennej interpretacji norm

lub odmiennej praktyki stosowania uzgodnionych zasad. W wyniku współpracy z NUKAT-em pogłębiła się niespójność bazy BN, spowolnieniu uległy także prace nad rozwojem i metodyką języka haseł przedmiotowych BN. Biorąc pod uwagę statutowy obowiązek tworzenia bibliografii narodowej – źródła autorytatywnych bibliograficznych opisów prymarnych, utworzonych w trzecim stopniu szczególności, oraz konieczność przyspieszenia prac nad retrokonwersją narodowego dorobku piśmienniczego XIX i XX w., Biblioteka Narodowa podjęła decyzję o wystąpieniu z dniem 1 sierpnia 2007 r. z Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT.

Jednocześnie Biblioteka Narodowa, po serii prób, podjęła zobowiązanie o przekazywaniu rekordów wzorcowych JHP BN bibliotekom pracującym w systemach Aleph i MAK. Zainteresowane biblioteki oraz Centrum NUKAT mogą pobierać pliki aktualizacyjne JHP BN w formacie wymiennym (hasła nowe i modyfikowane). Pliki są udostępniane na serwerze BN w każdy czwartek, począwszy od 9 sierpnia 2007 r. Biblioteki otrzymały od BN odpowiednie uprawnienia.

Retrokonwersja

Uznając sprawę retrokonwersji za priorytetową, w 2006 r. zaktualizowano program przyjęty dwa lata wcześniej oraz przeprowadzono stosowne zmiany organizacyjne. Specjalnie utworzony odrębny Zakład Retrokonwersji ma za zadanie odpowiednie przygotowanie i wprowadzenie do bazy danych opisów bibliograficznych książek XIX i XX w., tworzonych na podstawie materiałów drukowanych, w tym bibliografii narodowej, kart katalogowych katalogu alfabetycznego BN oraz z autopsji.

W latach 2006–2007 r. prace nad retrokonwersją bibliografii narodowej i katalogu alfabetycznego BN w znacznej części sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego/КВН, przekazanych MKiDN na działalność wspomagającą badania naukowe w jednostkach resortu kultury.

Łącznie w latach 2004–2007 w ramach retrokonwersji opracowano 179 570 opisów bibliograficznych. Do końca 2009 r. przewiduje się opracowanie blisko 450 000 opisów, a tym samym zakończenie retrokonwersji i udostępnienie danych w Internecie, dzięki czemu polskie biblioteki, pobierając z bazy BN gotowe opisy prymarne, będą mogły dokonać retrokonwersji własnych katalogów, uzupełniając je jedynie opisami publikacji obcych.

Przeniesienie danych do postaci elektronicznej zabezpieczy fizycznie katalog alfabetyczny BN, chroniąc jego historyczne właściwości, a jednocześnie umoż-

liwi zamawianie oraz wypożyczanie dokumentów poprzez katalog w systemie INNOPAC.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej – narodowej centrali bibliograficznej – należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej. Składają się na nią:

„Przewodnik Bibliograficzny”

Opracowano 52 zeszyty za 2007 r. oraz 5 zeszytów uzupełnień, zawierających opisy książek wydanych w latach ubiegłych. Łącznie ogłoszono w nich 27 539 tytułów (w 2006 r. – 26 619 tyt.). Przygotowano i wydano indeks alfabetyczny i przedmiotowy za rok 2006. Opracowano bazę na CD-ROM, w formacie MARC 21, za lata 1974–2006, zawierającą 469 000 opisów bibliograficznych.

Tygodniowa edycja drukowana była rozpowszechniana w końcu 2007 r. w 1060 egzemplarzach.

W ramach programu CIP (Cataloguing in Publication) BN sporządziła 281 opisów (w 2006 r. – 251), co świadczy o utrzymującym się niewielkim zainteresowaniu wydawców tym programem. Baza CIP liczy 3389 rekordów (107 wydawców).

„Bibliografia Zawartości Czasopism”

Opisy artykułów z czasopism, gazet i tygodników od stycznia 2005 r. są wprowadzane jedynie do baz danych; zaprzestano publikowania papierowej wersji „BZCz”.

Do bazy danych „Artykuły z czasopism polskich 2005” w 2007 r. opracowano i wprowadzono 52 015 pozycji (w 2006 r. – 50 550 poz.). W 2007 r. zarejestrowano artykuły opublikowane w 1320 czasopismach, w tym 111 nowych. Od początku 2005 r. opisy bibliograficzne w „BZCz” opracowuje się w formacie MARC 21.

Opisy artykułów z czasopism są dostępne dla użytkowników w sieci wewnętrznej oraz w Internecie w dwóch bazach: za lata 1996–2004 (MARC BN) – 395 318 opisów, za lata 2005–2007 (MARC 21) – 150 760 opisów. Łącznie baza „BZCz” w końcu 2007 r. liczyła 546 078 rekordów.

Do odrębnej bazy „Artykuły z gazet i tygodników polskich” w latach 2002–2005 wprowadzono 118 660 opisów w formacie MARC BN. Od 1 stycznia 2006 r. baza jest prowadzona w formacie MARC 21 – wspólnie z jedenastoma bibliotekami publicznymi. W 2007 r. włączono do niej 26 243 opisy.

ISSN 0033-2518

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

URZĘDOWY WYKAZ DRUKÓW
WYDANYCH W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BIBLIOTEKA NARODOWA - INSTYTUT BIBLIOGRAFICZNY

R. 63(75) Warszawa, 2 - 8 grudnia 2007 r. Nr 49
Poc. 25743 - 26257

WYKAZ DZIAŁÓW UKD

<p>0 DZIAŁ OGÓLNY (Naukoznawstwo, Bibliografia, Informacja, Bibliokartotekstwo, Bibliologia)</p> <p>09(07) Encyklopedie i lexykony o treści ogólnej</p> <p>004 Informatyka</p> <p>005 Zarządzanie. Biurowość</p> <p>1 FILOZOFIA</p> <p>1391 Psychologia</p> <p>2 RELIGIA, TEOLOGIA</p> <p>272 Katedry i seminaria teologiczne</p> <p>3 NAUKI SPOŁECZNE, PRAWO, ADMINISTRACJA</p> <p>30 Metodologia nauk społecznych. Polityka społeczna. Problematyka płci. Socjografia</p> <p>311 + 314 Statystyka. Demografia</p> <p>316 Socjologia</p> <p>32 Nauki polityczne. Polityka</p> <p>33 Nauki ekonomiczne</p> <p>331 Pieniąż</p> <p>336 Finanse. Podatki</p> <p>336/339 Gospodarka. Handel</p> <p>338/48 Turystyka</p> <p>34 + 351/354 Prawo. Administracja publiczna. Gospodarka komunalna</p> <p>355/359 Nauka i sztuka wojenna. Siły zbrojne</p> <p>364/368 Opieka społeczna. Ubezpieczenia. Konsumeryzm</p> <p>37 Onoazja. Wychowanie. Szkolnictwo</p> <p>39 Etnografia. Zwyczaje i obyczaje. Folklor</p> <p>5 MATEMATYKA, NAUKI PRZYRODNICZE</p> <p>502/504 Nauka o środowisku. Ochrona i zagrożeń środowiska</p> <p>51 Matematyka</p> <p>52 Astronomia. Astrofizyka. Geodezja. Kartografia</p> <p>53 Fizyka</p> <p>54 Chemia. Krytalografia. Mineralogia</p> <p>55 Geologia. Meteorologia. Hydrologia</p> <p>56/59 Paleontologia. Antropologia. Biologia. Botanika. Zoologia</p> <p>6 NAUKI STOSOWANE, MEDYCYNĄ, NAUKI TECHNICZNE, INŻYNIERIA</p> <p>60 Biotechnologia</p> <p>61 Medycyna</p> <p>62 Technika</p> <p>621.3 Elektrotechnika. Elektronika. Technika telekomunikacyjna</p>	<p>622 Ceramika</p> <p>629 Technika środków transportu. Technika astronautyczna</p> <p>63 Rolnictwo</p> <p>630/631 Leśnictwo. Ogólne zagadnienia rolnictwa. Uprawa roślin</p> <p>636/639 Zastępczość. Wetrynaryja. Produkty zwierzęce. Lotnictwo. Rybołówstwo</p> <p>64 Gospodarstwo domowe. Gastronomia. Hotelarstwo</p> <p>654 + 656 Telekomunikacja i telemechanika. Transport. Poczta</p> <p>655+659 Działalność wydawnicza. Reklama. Środki masowego przekazu</p> <p>657 Rachunkowość. Księgowość</p> <p>658 Organizacja przedsiębiorstw. Organizacja i technika handlu</p> <p>66/68 Przemysł. Rzemiosło. Mechanika precyzyjna</p> <p>69 Przemysł budowlany. Rzemiosło budowlane. Materiały budowlane</p> <p>7 SZUKANIE, ROZWIĄZANIE, SPORT</p> <p>71 Planowanie przestrzenne. Urbanistyka</p> <p>72 Architektura</p> <p>73/76 Rzeźba. Rysunek. Malarstwo. Grafika. Rzemiosło artystyczne</p> <p>77 Fotografica i procesy pokrewne</p> <p>78 Muzyka</p> <p>79/792 Film. Teatr</p> <p>79/794 Rozrywki towarzyskie. Zabawy. Gry</p> <p>796/799 Sport</p> <p>8 JĘZYKOZNAWSTWO, NAUKA O LITERATURZE, LITERATURA PIĘKNA</p> <p>80/81 Językoznawstwo. Filologia. Języki</p> <p>82(091) + 82.0 Historia literatury. Nauka o literaturze</p> <p>82.1/-9 Literatura piękna</p> <p>82.1.162.1/-9 Literatura polska</p> <p>82.43 Literatura piękna dla dzieci i młodzieży</p> <p>Literatura popularnonaukowa dla dzieci i młodzieży</p> <p>9 GEOGRAFIA, BIOGRAFIE, HISTORIA</p> <p>902/904 Archeologia</p> <p>91 Geografia. Opisy krajów. Podróże</p> <p>912 Atlasy. Mapy</p> <p>92(08) Geografia Polski</p> <p>929 Biografie. Genealogia. Heraldyka</p> <p>93/94 Historia. Historiografia. Archiwistyka</p> <p>94(08) Historia Polski</p>
---	--

ISSN 1895-6114

POLSKA BIBLIOGRAFIA NARODOWA

Bibliografia Dokumentów Kartograficznych

2003 Nr 2

Biblioteka Narodowa
Warszawa 2007

BIBLIOTEKA NARODOWA

THE NATIONAL LIBRARY WARSAW POLAND

Przewodnik Bibliograficzny

1974-2006

MARC
21

SYSTEM OBSŁUGI MAK

BIBLIOTEKA NARODOWA

THE NATIONAL LIBRARY WARSAW POLAND

Bibliografia Zawartości Czasopism

2005-2006

MARC
21

SYSTEM OBSŁUGI MAK

Łącznie baza za lata 2005–2007 zawiera 71 000 rekordów.

Dzięki zaprzestaniu prac redakcyjnych nad drukowanymi edycjami „BZCz” kontynuowano prace nad uzupełnieniem nieopublikowanych roczników „BZCz” za lata 1949–1950. W 2007 r. sporządzono 5160 opisów w formacie MARC 21. W końcu roku baza liczyła 13 680 opisów.

„Bibliografia Wydawnictw Ciągłych”

Ostatnie drukowane wydanie „Bibliografii Wydawnictw Ciągłych” ukazało się jako rocznik 2000. Baza w systemie MAK jest dostępna w Internecie.

Jako odrębne bazy są utrzymywane dane za lata:

- 2007 – 4810 opisów (MARC 21),
- 2006 – 6286 opisów (MARC 21),
- 2001–2005 – 10 291 opisów (MARC 21),
- 1996–1999 – 19 707 opisów (MARC BN), dane opublikowane,
- 1990–1995 – 8611 opisów (MARC 21), baza przygotowywana do druku,
- 1951–1957 – 4408 opisów (MARC 21).
- 1944–1950 – 2723 opisy (MARC 21).

Baza za lata 1944–1950 była finansowana z ze środków przekazanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego/KBN.

„Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł”

Od 2003 r. wychodzi jako samoistny kwartalnik. W 2007 r. opracowano 1151 tytułów nowych wydawnictw ciągłych opublikowanych w czterech numerach (w 2006 r. – 1090 tyt.). Opracowano indeksy roczne. W Internecie jest dostępna baza za lata 1985–2000, prowadzona w MARC BN, licząca 10 246 rekordów oraz baza 2001 → w MARC 21 (8370 rekordów).

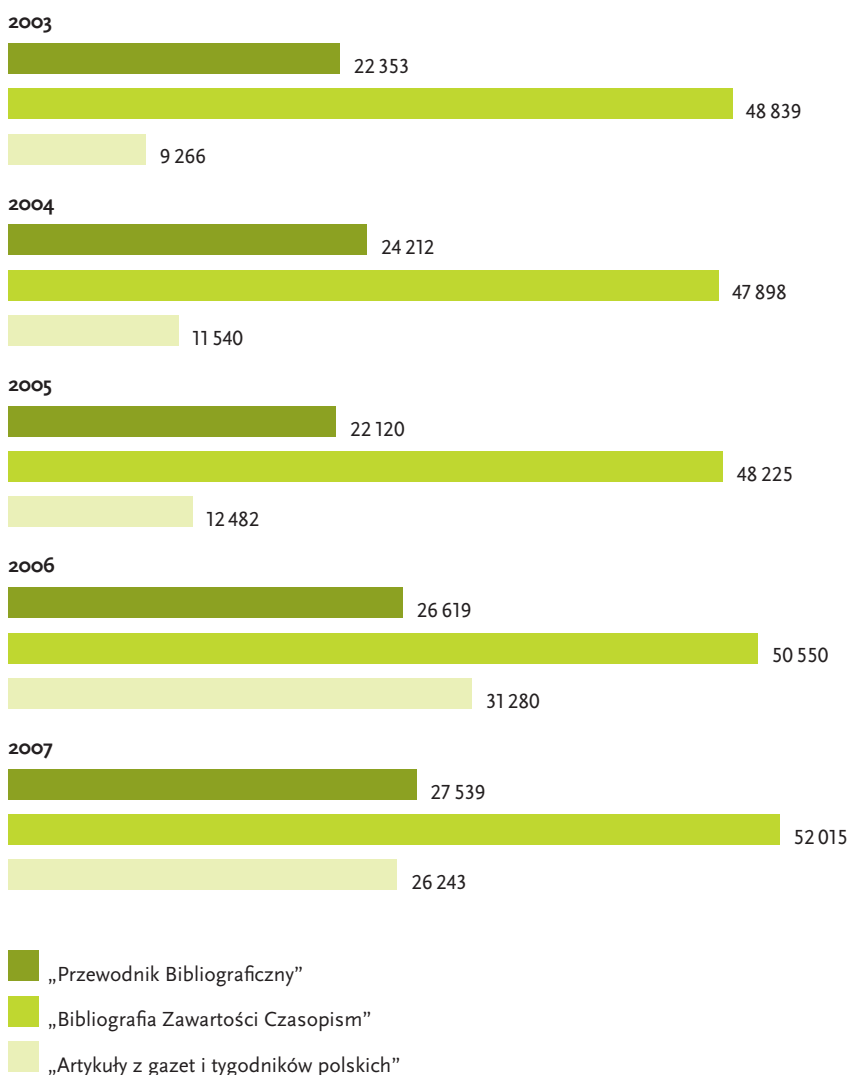
„Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Niezależnych”

Baza danych, dostępna w Internecie, liczy 4338 opisów. Baza uzupełnień w końcu 2007 r. liczyła 2910 opisów bibliograficznych (w ciągu roku dodano 500 opisów).

„Polonica Zagraniczne. Bibliografia”

W 2007 r. opublikowano rocznik 2003 (3706 opisów), rocznik 2004 (3026 opisów) przekazano do opracowania i składu komputerowego. Trwały prace nad rocznikami: 2005 (do 31 grudnia 2007 r. zgromadzono 2617 opisów), 2006 (1761 opisów), 2007 (582 opisy).

Liczba rekordów bieżącej bibliografii narodowej opracowanych w latach 2003–2007

Baza danych poloników wydanych od 1993 r. liczyła w końcu 2007 r. 44 800 rekordów (w 2006 r. – 41 338). Dostępna jest w sieci lokalnej i Internecie.

Literatura polska w przekładach

Baza, wyodrębniona z głównej bazy bieżącej bibliografii poloników zagranicznych, zawiera 7686 opisów z lat 1981–2007. W 2007 r. uzupełniono ją o 300 pozycji. Redagowano opisy z lat 1971–1980 (baza liczy 2694 rekordy).

Baza z lat 1981–2007 jest dostępna w Internecie.

„Bibliografia Dokumentów Elektronicznych”

W roku sprawozdawczym przygotowano publikację dwóch numerów jako wkładki do 27. i 50. numeru „Przewodnika Bibliograficznego”. Zawierały one opisy 150 zwartych i 150 ciągłych dokumentów elektronicznych (w 2006 r. – 127). Baza dostępna w Internecie.

„Bibliografia Dokumentów Kartograficznych”

W 2007 r. ukazały się 2 numery „Bibliografii Dokumentów Kartograficznych”, przygotowanej przez Zakład Zbiorów Kartograficznych, zawierającej 1517 opisów map, atlasów i globusów (w MARC 21) z 2003 r. W końcu 2007 r. do druku przekazano podwójny numer 1/2 za rok 2004, liczący 707 opisów.

Bibliografia polska 1901–1939

Bazy danych *Bibliografii polskiej 1901–1939*, założone w 2004 r. w systemie MAK, z zastosowaniem formatu MARC 21, na koniec 2007 r. liczyły:

- Bibliografia polska 1901–1939 – 115 200 rekordów (w 2007 r. wprowadzono 36 300). Od grudnia 2006 r. baza w części jest udostępniana w Internecie (28 691 opisów),
- Indeksy do *Bibliografii polskiej* – 25 126 rekordów (praca zakończona),
- Indeks Gebethnera i Wolffa dla indeksu alfabetycznego do „Przeglądu Księgarskiego” – 30 246 opisów (praca zakończona), baza dostępna w Internecie,
- Drukarnie z lat 1901–1939 – 1478 rekordów (w 2007 r. baza nieuzupełniana).

Drukiem ukazał się ósmy tom, obejmujący litery Fr-Gef, zawierający 5891 pozycji. Do druku przekazano tom dziewiąty (Geg-Gor) liczący 6497 pozycji. Kartoteka kartkowa na koniec 2007 r. liczyła ponad 407 000 opisów (nie wprowadzono nowych opisów).

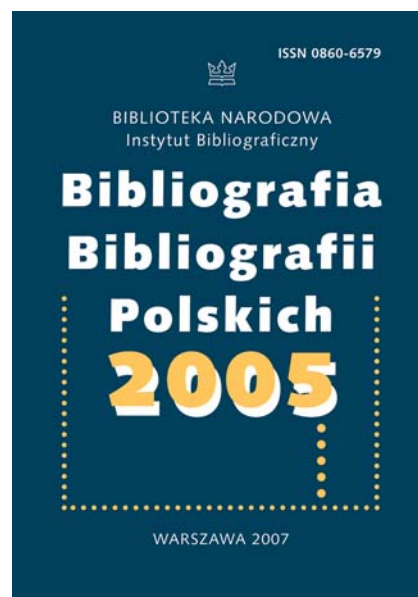

Bibliologiczne bibliografie specjalne

W 2007 r. opracowano i wydano następujące bibliografie specjalne:

„Polska Bibliografia Bibliologiczna”

Opublikowano rocznik 2005, zawierający 5386 opisów bibliograficznych. Zgromadzono i wprowadzono do bazy dane do roczników: 2006 (na koniec 2007 r. – 5399 opisów), 2007 (2005 opisów). Baza danych „PBB” za lata 1995–2007 zawiera 44 771 opisów i udostępniana jest w sieci lokalnej oraz Internecie.

„Bibliografia Bibliografii Polskich”

Opublikowano rocznik 2005 (4877 opisów), zgromadzono materiały do rocznika 2006 (na koniec 2007 r. baza zawierała 4770 opisów) oraz do rocznika 2007 (wprowadzono 1975 opisów).

Łącznie baza danych „BBP” za lata 1995–2007 zawiera 43 862 opisy i udostępniana jest w sieci lokalnej oraz Internecie.

Kontynuowano także pracę nad *Bibliografią bibliografii polskich 1986–1995*. Do bazy wprowadzono 3000 opisów (łącznie – na koniec 2007 r. – baza liczyła 7500 opisów).

„Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej.

Piśmiennictwo Zagraniczne” (dodatek do „Przeglądu Bibliotecznego”)

Przygotowano 289 analiz artykułów (w 2006 r. – 255). Zredagowano i wydano zeszyty: 1–4/2007. Baza danych BABIN z lat 1990–2007 zawiera 4370 opisów. Jest udostępniana w sieci lokalnej BN i Internecie.

Wykaz polskich bibliografii nieopublikowanych

Baza danych, dostępna w Internecie, liczy 2201 pozycji i zawiera rekordy z siedmiu edycji *Wykazu* oraz rekordy nowe i uaktualnione.

Wszystkie bazy danych bibliografii specjalnych utrzymywane są w systemie MAK, w formacie MARC BN.

Funkcje centralne

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka państwa pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedzinową w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki o książce, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne (w tym zagranicznych wydawnictw zwartych i ciągłych), odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju.

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna także za prowadzenie Krajowego Biura ISBN (nadawanie numerów identyfikacyjnych wydawcom i przydzielanie im puli numerów dla wydawnictw zwartych), Narodowego Ośrodka ISSN (oznaczanie wydawnictw ciągłych międzynarodowymi numerami ISSN), Krajowego Biura ISMN (nadawanie numerów identyfikacyjnych wydawcom druków muzycznych i przydzielanie puli międzynarodowych znormalizowanych numerów dla druków muzycznych przez nich publikowanych) oraz za przekazywanie danych o polskim piśmiennictwie do międzynarodowych serwisów informacyjnych.

Krajowe Biuro ISBN

W 2007 r. nadało numery identyfikacyjne 2124 polskim wydawcom (w 2006 r. – 2052), w tym 1496 nowym (w 2006 r. – 1526) oraz przydzieliło im odpowiedniej wielkości pule numerów.

Przygotowano i przekazano do Międzynarodowego Biura ISBN w Berlinie pełną bazę zarejestrowanych polskich wydawców, która na dzień 31 grudnia 2007 r. zawierała dane o 26 719 wydawcach (w 2006 r. – 25 232).

Narodowy Ośrodek ISSN

Narodowy Ośrodek ISSN w 2007 r. nadał numery 1605 tytułom czasopism polskich (w 2006 r. – 1569 tyt.). Wprowadził bądź zmodyfikował 3165 opisów czasopism polskich do bazy danych w systemie MAK (w 2006 r. – 3422 tyt.); baza liczy 31 000 rekordów.

Do bazy danych Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu przekazano 1695 opisów tytułów czasopism polskich z nadanymi numerami ISSN (w 2005 r. wysłano 2722 opisy).

W związku z nieaktualizowaniem systemu OSIRIS, służącego do wprowadzania i eksportu danych do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu, w 2007 r. podjęto decyzję o rezygnacji z pracy w tym systemie i przejściu na system MAK.

Przy tej okazji zmieniono format z ISSN MARC na MARC 21, przekonwertowano całą bazę i założono nowe indeksy.

Krajowe Biuro ISMN

Krajowe Biuro ISMN w 2007 r. zarejestrowało dwunastu nowych wydawców muzycznych oraz wydało jedną kontynuację. Baza danych wydawców muzycznych prowadzona w Krajowym Biurze ISMN w końcu roku liczyła 82 rekordy.

Statystyka

Istotne znaczenie dla określania sytuacji książki i bibliotek w Polsce mają dwa opracowania statystyczne przygotowywane w Bibliotece Narodowej: urzędowa statystyka polskiej produkcji wydawniczej, tworzona na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej, i ukazująca się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”, oraz powstające również w cyklu rocznym „Biblioteki Publiczne w Liczbach” – statystyczny obraz bibliotekarstwa publicznego w Polsce.

W 2007 r. opublikowano dane o wydawnictwach w 52. roczniku „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za 2006 r. Opracowywano również dane za 2007 r. i uzupełniano informacje o wysokości nakładów książek i czasopism.

Biblioteka Narodowa przekazała ponadto dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2006 do „Małego Rocznika Statystycznego” i „Rocznika Statystycznego RP” oraz „Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego”, „Rocznika Statystycznego Województwa Śląskiego” i „Rocznika Statystycznego Województwa Wielkopolskiego”.

Do Institute for Statistics UNESCO przekazano po weryfikacji *Questionnaire on Newspapers Statistics* za rok 2005.

W roku sprawozdawczym ukazał się kolejny rocznik „Bibliotek Publicznych w Liczbach” – za rok 2006, przygotowany przez pracowników Instytutu Książki i Czytelnictwa. Gromadzono systematycznie dane do rocznika 2007.

Prace normalizacyjne

W 2007 r. Biblioteka Narodowa prowadziła, na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, Sekretariat Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Dokumentacji. Pracownicy Ośrodka Normalizacji Bibliograficznej BN zorganizowali 7 posiedzeń Komitetu i uczestniczyli w pracach nad normami: prPKN-ISO/TR15489-2 Informacja i dokumentacja. Zarządzanie dokumentami – Część 2: Wskazówki (projekt roboczy w trakcie omawiania), prPN-EN ISO 3166-1 Kody nazw krajów

i ich jednostek administracyjnych. Część 1: Kody krajów (projekt do zatwierdzenia), prPN-ISO 10716 Papier i tektura. Oznaczanie rezerwy alkalicznej (projekt po ankiecie), prPN-ISO 259 Dokumentacja. Transliteracja znaków hebrajskich na znaki łacińskie (projekt po weryfikacji), prPN-ISO 259-2 Informacja i dokumentacja. Transliteracja znaków hebrajskich na znaki łacińskie. Część 2: Transliteracja uproszczona (projekt po weryfikacji), prPN-N-01152-4 Opis bibliograficzny. Dokumenty ikonograficzne (projekt po ankiecie), ISO 14416:2003 Informacja i dokumentacja – Wymagania dotyczące opraw książek, czasopism, periodyków i innych dokumentów na podłożu papierowym przeznaczonych do użytku w archiwach i bibliotekach – Metody i materiały (w trakcie weryfikacji), PrPN-prEN 15707 Print media analyses – Vocabulary and service requirements (projekt w ankiecie).

Udział w międzynarodowych serwisach informacyjnych

Do wydawnictwa „Index Translationum” (UNESCO, Paryż) przekazano 4377 opisów tłumaczeń z języków obcych książek opublikowanych w Polsce w 2006 r. (w 2006 r. – 4031 opisów z 2005 r.).

W ramach współpracy z „Répertoire International des Sources Musicales” (RISM) sporządzono 450 opisów na kartach RISM.

Bazy danych katalogów centralnych

Według danych szacunkowych na koniec 2007 r. kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierały ponad 6 821 250 kart. Liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych w sieci lokalnej i Internecie, wyniosła 694 506.

Nazwa bazy	Liczba rekordów
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1975–1986 (MARC 21)	373 176
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1987–2007 (MARC 21)	187 857
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1975–1979 (ARKA)	30 000
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1980–2003 (MARC 21)	40 038
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1980–2006 (ARKA)	58 953
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1661–1950 (POLARKA)	32 874
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1661–1950. Kalendarze	6 974
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1661–1950. Sprawozdania	3 103
Sigla Katalogu Centralnego	1 569

Bazy informacyjne

Realizując zapis Ustawy o bibliotekach, BN prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA wykaz bibliotek naukowych oraz bibliotek należących do ogólnopolskiej sieci bibliotecznej, uwzględniając na koniec grudnia 2007 r. 2558 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną oraz 1377 bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek spośród tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna tylko w sieci lokalnej BN.

Biblioteka Narodowa prowadzi także informacyjną bazę BIBLIOS, która w końcu roku liczyła 9127 opisów bibliotek, uzupełnianych na podstawie rozsyłanych ankiet i z danych pobieranych z Internetu. Baza jest dostępna w sieci lokalnej i Internecie. Uzupełnieniem bazy BIBLIOS jest baza bibliotek zlikwidowanych BIBLIOSZ.

Doskonalenie zawodowe bibliotekarzy

Na mocy decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Biblioteka Narodowa przejęła w części zadania Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie, które zostanie zamknięte w 2008 r. Z dniem 1 września 2007 r., jako jednostka organiza-

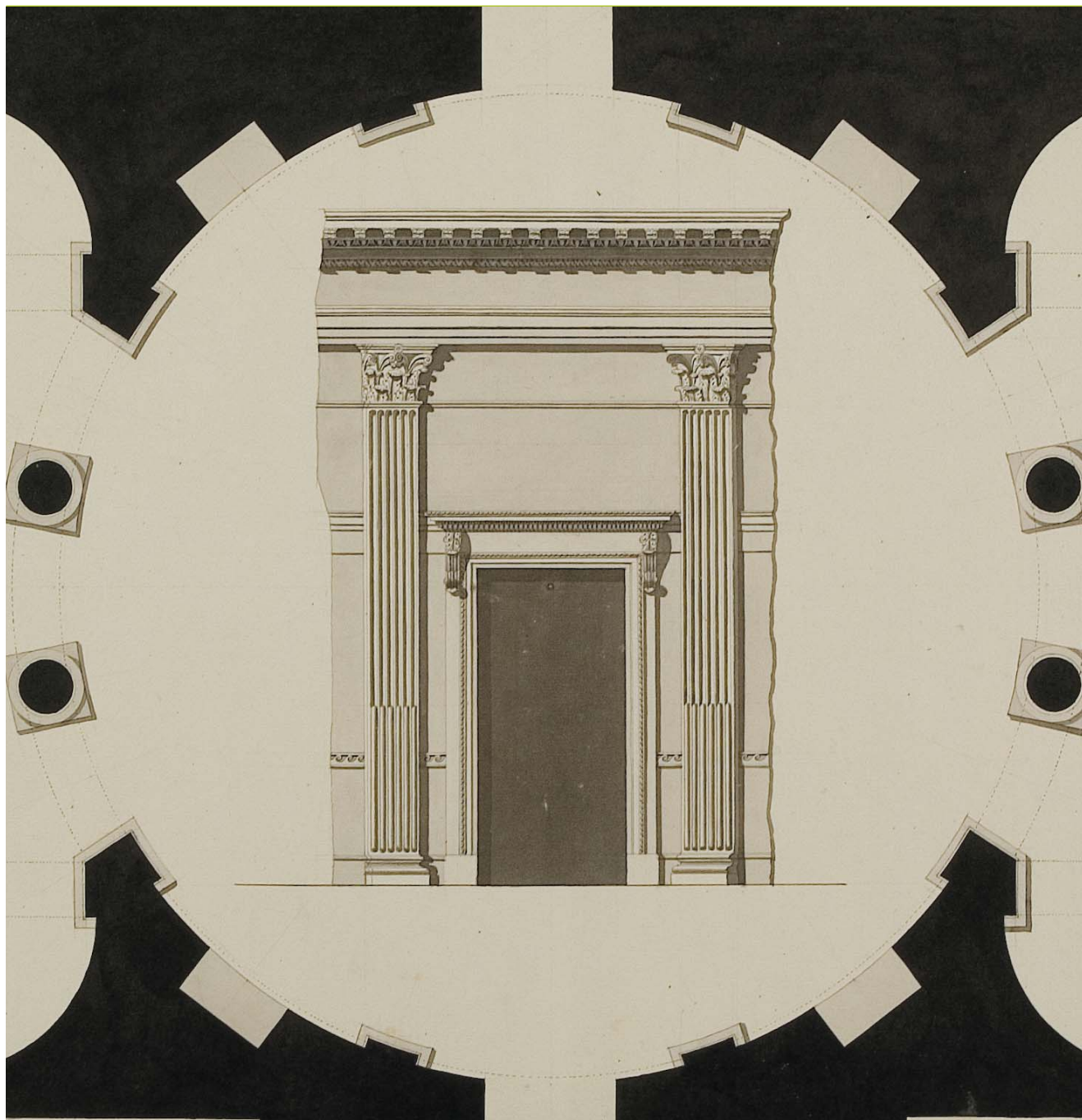

cyjna Biblioteki Narodowej, został utworzony Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej (ZEBID). Zadaniem ZEBID BN jest organizacja i prowadzenie różnorodnych form doskonalenia zawodowego bibliotekarzy: sesji, konferencji, seminariów, kursów specjalistycznych, warsztatów oraz staży krajowych i zagranicznych.

Ofertę w zakresie kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych ZEBID BN kieruje do pracowników różnego typu bibliotek, ośrodków informacji, nauczycieli, bibliotekarzy i innych osób zainteresowanych problemami książki i bibliotek.

**OBŚLUGA
UŻYTKOWNIKÓW**

Stanowiska z dostępem do Internetu dla czytelników

Biblioteka Narodowa jest wielką biblioteką publiczną, udostępniającą zbiory prezyencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych.

W 2007 r. Narodową Książnicę odwiedziło blisko 166 600 czytelników, którym w 11 czytelniach udostępniono łącznie prawie 671 700 wol./j. Zarejestrowało się 24 728 użytkowników.

Czytelnicy korzystają także z dokumentów zastępczych: na ich zamówienie wykonano techniką cyfrową ponad 60 000 kopii papierowych, a także ponad 21 000 skanów z oryginału i 36 500 z mikrofilmów.

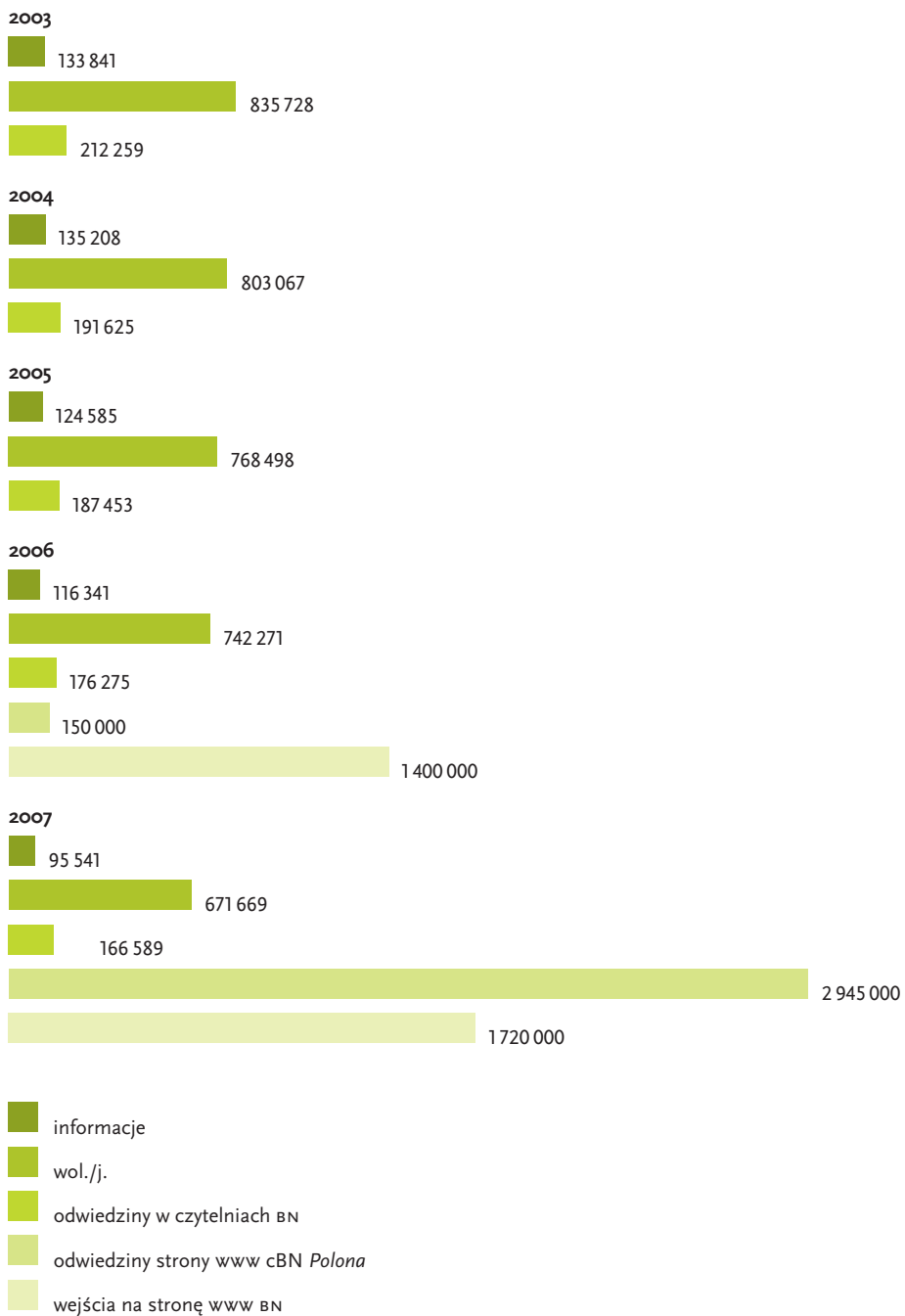
Biblioteka Narodowa prowadzi szeroką działalność informacyjną – na podstawie katalogów zbiorów własnych, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych. Udziela odpowiedzi na pytania czytelników w punktach informacyjnych i Informatorium, a także na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. Łącznie w 2007 r. udzielono ponad 95 000 informacji.

Z roku na rok zwiększa się liczba użytkowników wirtualnych, korzystających z baz danych i katalogu BN w Internecie (w 2007 r. zanotowano ponad 1 720 000 bezpośrednich wejść na stronę BN www.bn.org.pl) oraz z zasobów Cyfrowej Biblioteki Narodowej (cBN *Polona*) – w 2007 r. odwiedziło ją ponad 2 945 000 internautów).

Czytelnia
Ogólna

Liczba udzielonych informacji, udostępnionych materiałów,
odwiedzin w czytelniach i na stronach www BN w latach 2003–2007

Czytelnie Biblioteki Narodowej

Czytelnia Ogólna

Czytelnia Humanistyczna

Czytelnia Czasopism

Czytelnia Mikroform

Czytelnia Bibliologiczna

Czytelnia Muzyczna

Czytelnia Dokumentów Dźwiękowych i Audiowizualnych

Czytelnia Dokumentów Życia Społecznego

Czytelnia Kartograficzna

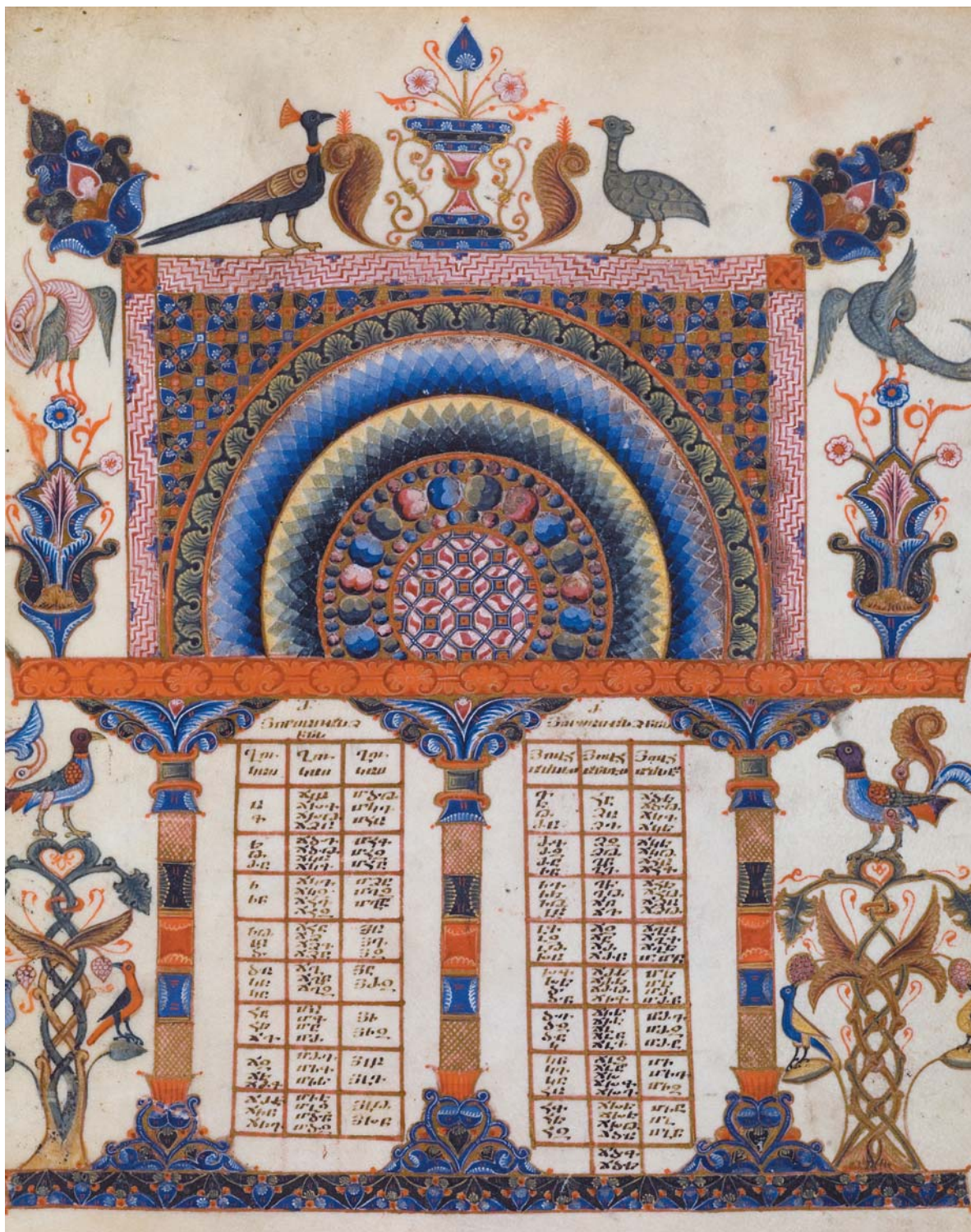
Czytelnia Ikonograficzna

Czytelnia Zbiorów Specjalnych

Informatorium

Katalog
alfabetyczny
i stanowiska
z katalogiem
komputerowym

W czytelniach Biblioteki Narodowej użytkownicy korzystali także ze zbiorów innych bibliotek: w 2007 r. sprowadzono łącznie 1007 jednostek różnego rodzaju materiałów bibliotecznych, w tym 979 wol. książek i czasopism oraz 28 szpul mikrofilmów, a także zrealizowano 812 zamówień na ponad 13 400 stron odbitek kserograficznych. Najwięcej materiałów udostępniły Bibliotece Narodowej: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Śląska oraz Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, a z bibliotek zagranicznych – biblioteki Niemiec, Szwajcarii i Austrii.

Ze zbiorów głównych BN do bibliotek krajowych wypożyczono ponad 3800 wol. książek i 1500 szpul mikrofilmowych, a na zamówienia bibliotek zagranicznych – 223 wol. i 155 szpul. Kontami wypożyczeń w Bibliotece Narodowej dysponowało 525 bibliotek, w tym 413 bibliotek krajowych i 112 bibliotek zagranicznych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, zbiory BN – po uzyskaniu zgody konserwatorów – wypożyczano na wystawy zarówno w kraju, jak i za granicą.

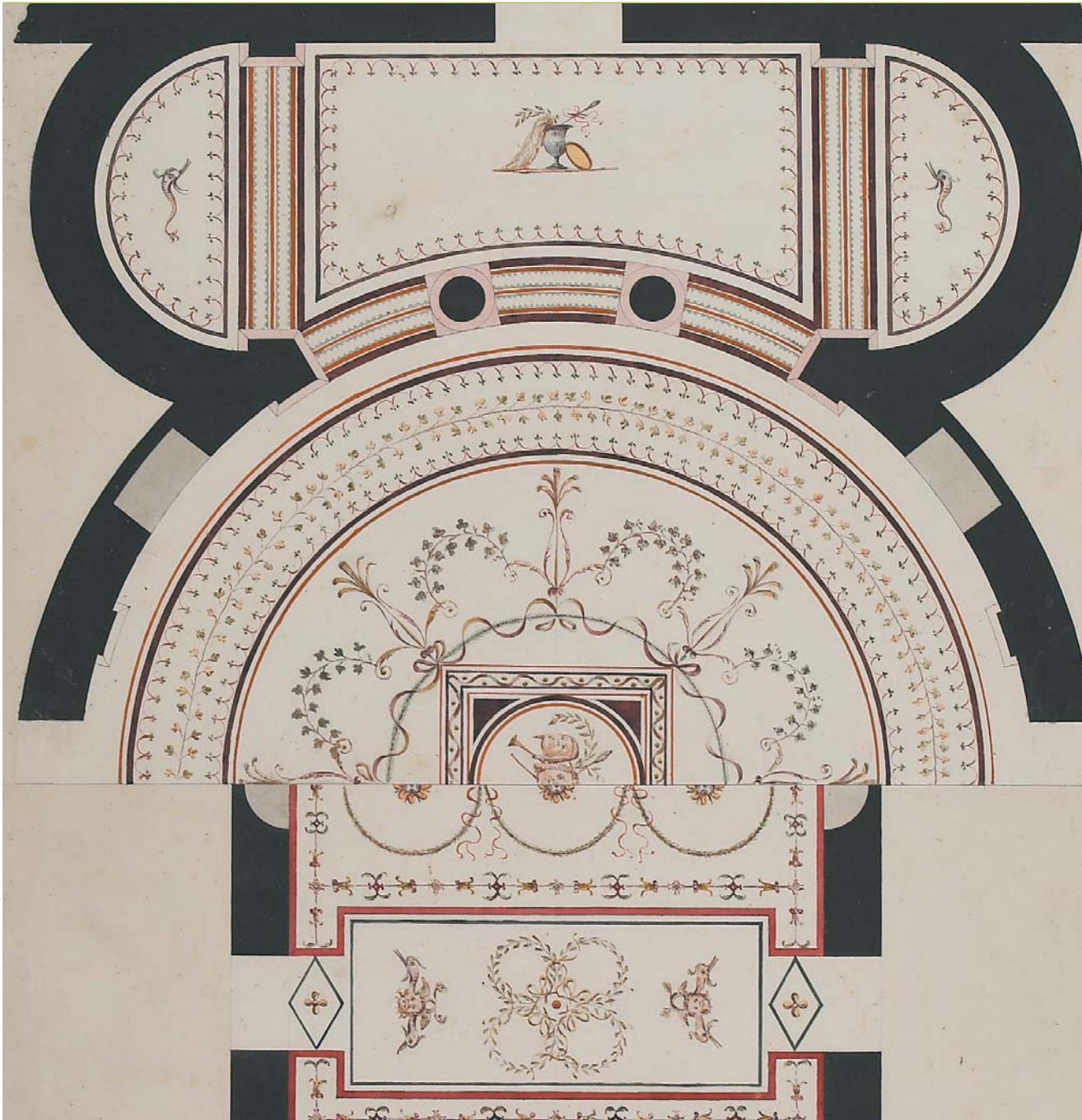
Dwa spośród najcenniejszych rękopisów Biblioteki Narodowej pokazano na otwarciu w kwietniu w Marsylii wielkiej wystawie „Arménie: La magie de l’écrit” z okazji 1600-lecia alfabetu ormiańskiego, zorganizowanej w ramach Roku Armenii we Francji. Biblioteka Narodowa wypożyczyła ze swoich zbiorów wspaniale iluminowany ormiański *Ewangeliarz* ze Skewry z ok. 1198 r. (tzw. *Ewangeliarz lwowski*), będący jednym z najważniejszych eksponatów wystawy, oraz relację z podróży do Ziemi Świętej Ormianina Symeona z Zamościa (lata 1608–1619) w języku starormiańskim.

Czytelnia
Czasopism

**NOWOCZESNE
TECHNOLOGIE
PROCESÓW
BIBLIOTECZNYCH**

BIBLIOTEKA NARODOWA

Aktualności

O bibliotece

Katalogi i bazy danych

Zbiory

Zasoby cyfrowe

Publikacje BN

Dla czytelników

Dla bibliotekarzy

Dla wydawców

Projekty i programy

Usługi i oferty

Ogłoszenia

System MAK Dystrybucja danych

Usługi i oferty

Lokalizacja: [Strona główna](#) / [Usługi i oferty](#) / [Dystrybucja danych i programu MAK](#) / [System MAK](#)

System MAK

- [Informacje ogólne](#)
- [Dokumentacja Pakietu MAK i programu MAK WWW](#)
- [Cennik](#)
- [Zamówienia](#)

Informacje ogólne

Biblioteka Narodowa oferuje pakiet programowy MAK pracujący na komputerach IBM PC (i kompatybilnych) w systemie DOS. Pakiet MAK jest przeznaczony do prowadzenia wszelkiego rodzaju katalogów i kartotek, w szczególności bibliotecznych. Na życzenie udostępniamy wersję demonstracyjną. Do pakietu dołączamy dokładną instrukcję obsługi.

Ujednoczenie struktury formatu MARC 21 w systemie MAK

W Bibliotece Narodowej prowadzone są prace nad ujednoczeniem struktury formatu MARC 21 dla wszystkich typów dokumentów, których opisy wprowadzane są w systemie MAK. Przygotowywana jest odpowiednia instrukcja, która zostanie opublikowana w październiku 2007 r.

MAK obsługuje już ponad 1700 bibliotek, w tym:

- ponad 1200 bibliotek publicznych
- ok. 120 bibliotek kościelnych
- ponad 200 bibliotek uczelnianych.

Dokumentacja Pakietu MAK i programu MAK WWW

- Informacje dotyczące dokumentacji, szkolenia i konsultacji w zakresie wdrażania pakietu MAK
  - » [Demonstracyjna wersja pakietu MAK](#)
- Dostępna Dokumentacja
  - » [Instrukcja instalowania MAK 4.3](#) - 126 KB

[do góry ↑](#)

Informacje ogólne

Dystrybucja danych i programu MAK

MAK 5.0

Usługi reprograficzne

Filmowanie i fotografowanie zbiorów

Wypożyczenia międzybiblioteczne

Konservacja zbiorów

Usługi poligraficzne i introligatorskie

Wywóz materiałów za granicę

Wynajem pomieszczeń

Usługi gastronomiczne

Pokoje gościnne

Zwiedzanie BN

Godziny otwarcia i informacja

Zasoby sieciowe

Biuletyn Informacji Publicznej

Sponsorzy Biblioteki Narodowej

Od 1997 r. Biblioteka Narodowa tworzy główny katalog swoich zbiorów w bazie danych zintegrowanego systemu bibliotecznego INNOPAC.

System MAK, opracowany na początku lat 90. XX w. w Bibliotece Narodowej, jest stosowany w Narodowej Książnicy do obsługi około 250 baz danych: zbiorów specjalnych nieopracowywanych w systemie INNOPAC, bibliografii specjalnych, baz danych katalogów centralnych, informacyjnych baz danych, a także do przygotowywania publikacji bibliograficznych i katalogowych oraz przetwarzania danych bibliograficznych i katalogowych poza systemem INNOPAC.

Zintegrowany system biblioteczny INNOPAC

Podobnie jak w latach ubiegłych baza danych INNOPAC była regularnie monitorowana, m.in. pod względem poprawności wartości kodów wewnętrznych systemu w rekordach wzorcowych, bibliograficznych i egzemplarza, poprawności wartości kodów pozycji znakowych pól 008 rekordów wzorcowych i bibliograficznych, dublowania się haseł wzorcowych. Porządkowano wartości kodów wewnętrznych systemu INNOPAC w rekordach bibliograficznych i wzorcowych. Opracowano procedury i mechanizmy pracy z systemem po rezygnacji Biblioteki Narodowej z udziału w NUKAT.

W systemie INNOPAC w końcu 2007 r. było zdefiniowanych 621 loginów, w tym 328 umożliwiających pracę w kliencie Millennium. Do opracowania zbiorów w INNOPAC/Millennium dołączył Zakład Zbiorów Ikonograficznych (rekordy wszystkich typów) i Zakład Zbiorów Mikrofilmowych (rekordy czasopism).

Bibliotekarze pracowali w module katalogowania (tworzenie, modyfikowanie i usuwanie rekordów bibliograficznych w trzecim stopniu szczegółowości, zakładanie skróconych rekordów bibliograficznych, tworzenie rekordów wzorcowych i egzemplarza), w module zamawiania i rejestracji czasopism (zakładanie rekordów zamówienia i kart rejestracji czasopism wpływu bieżącego, modyfikacje i usuwa-

nie rekordów, obsługa funduszy, obsługa finansowa, reklamacje, raporty), module administracyjnym/zarządzania (tworzenie raportów statystycznych, wykazów rekordów, porządkowanie danych w rekordach, dokonywanie zmian globalnych i indywidualnych w rekordach bibliograficznych i wzorcowych, szybka aktualizacja elementów danych w rekordach różnych typów) i module wyszukiwania (OPAC). Administratorzy systemu INNOPAC/Millennium korzystali z dodatkowych funkcji systemu (eksport/import danych, zakładanie i usuwanie identyfikatorów i haseł dostępu do systemu INNOPAC oraz do autoryzowanych funkcji systemu, definiowanie połączeń z innymi bibliotekami, również przez protokół z39.50 w opcji portalu INNOPAC). Regularnie były sporządzane kopie bezpieczeństwa bazy danych na taśmach magnetycznych streamera zainstalowanego na serwerze DEC Alpha.

Udostępnianie baz danych Biblioteki Narodowej i programu MAK

Biblioteka Narodowa udostępnia katalogowe i bibliograficzne bazy danych w Internecie oraz rozpowszechnia dane na zamówienie w wersji elektronicznej. W 2007 r. w bazie prowadzonej przez Zakład Technologii Informatycznych rejestrowano 2765 użytkowników korzystających z systemu MAK, MAKWWW i nabywców CD-ROM-ów; wśród nich 1786 to użytkownicy systemu MAK. Wersję MAKWWW stosuje 223 klientów. W 2007 r. do 324 stałych odbiorców przesyłano dane na dyskietkach bądź pocztą elektroniczną. Sprzedano 137 płyt CD-ROM z danymi bibliografii narodowej, kartoteki haseł wzorcowych i UKD, 102 pakiety MAK, 131 aktualizacji MAK 4.3a, a także 36 programów MAKWWW i 29 jego nowej wersji. Zarejestrowane w Zakładzie Technologii Informatycznych wpływy z dystrybucji danych i programu MAK wyniosły w 2007 r. ponad 490 000 zł.

Rozwój i wykorzystanie systemu MAK

Kontynuowano prace nad rozwojem systemu MAK. Użytkownicy strony www Biblioteki Narodowej mogą skorzystać z opisu pakietu modyfikacji systemu MAK 4.3 (MOD 4.3), programów konwersji z MARC BN na MARC 21, programów do tworzenia baz na CD-ROM z wykorzystaniem pakietu MAK (CDMAK) oraz pakietu do tworzenia bibliografii regionalnych (BIBREG) w formacie MARC 21. Zaktualizowano dokumentację programu MAKWWW oraz obsługi bazy, edycji i drukowania pakietu MAK, dodano nowe opcje do opracowania skontrum pakietu MAK 4.3a.

Informatycy BN prowadzili szkolenia i konsultacje związane z obsługą systemu MAK, m.in. w bibliotekach publicznych, a także w bibliotekach szkolnych i uczel-

nianych. Na bieżąco udzielano konsultacji telefonicznych. O popularności systemu MAK świadczy fakt prowadzenia przez jego użytkowników (spoza BN) strony internetowej www.mak.popotam.pl, działającej jako forum wymiany doświadczeń.

Podsumowanie prac nad systemem MAK i jego przyszłość były przedmiotem dyskusji na ogólnopolskiej konferencji dla użytkowników systemu bibliotecznego MAK „Pakiet MAK – możliwości oprogramowania i perspektywy rozwoju”, która odbyła się w dniach 16–17 kwietnia 2007 r. w Mąchocicach Kapitulnych pod Kielcami. Uczestnicy konferencji, zorganizowanej przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie i Bibliotekę Narodową, wymienili doświadczenia w zakresie automatyzacji prac bibliotecznych przy zastosowaniu pakietu MAK. Przedstawiciele BN poinformowali o pracach nad dalszym rozwojem systemu i jego nową wersją MAK 5.0.

Dnia 4 grudnia 2007 r. w Bibliotece Narodowej odbyły się, z udziałem ponad 80 bibliotekarzy z całej Polski, warsztaty programu MAK 5.0, których celem było nie tylko zaprezentowanie nowej wersji programu MAK i ujednoliconego formatu MARC 21 w bazach MAK, lecz również skonsultowanie z użytkownikami programu z całego kraju i z różnego typu bibliotek funkcjonalności i kierunku rozwoju oprogramowania MAK.

Program MAK w wersji 5.0 ma interfejs graficzny znacznie ułatwiający wprowadzanie i modyfikację danych (np. umożliwia pobieranie opisów za pomocą protokołu z39.50). Dzięki zastosowaniu architektury klient-serwer oraz wykorzystaniu przeglądarek internetowych można pracować w MAK-u również zdalnie, na komputerach z różnymi systemami operacyjnymi (Windows, Unix, Linux i inne) z zachowaniem wielodostępu. Na początek przygotowano moduł katalogowania, w następnych wersjach MAK-a zostaną opracowane kolejne moduły.

Program umożliwia opracowanie dokumentów różnych typów we wspólnej bazie. Ujednolicono więc strukturę formatu MARC 21 rekordu bibliograficznego z uwzględnieniem wszystkich typów dokumentów (dokumenty piśmiennicze, dźwiękowe, audiowizualne, graficzne, kartograficzne, elektroniczne). Uporządkowano strukturę pól stałej długości, nazewnictwo oraz zakres zastosowania pól i podpól formatu. W końcu grudnia na stronie www.bn została otwarta podstrona prezentująca MAK 5.0 oraz ujednolicony format MARC 21.

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Sieć lokalna i dostęp do Internetu

W grudniu 2007 r. w Bibliotece Narodowej eksploatowano ponad 900 PC różnej generacji i 20 serwerów, w tym serwery sieci lokalnej Novell Netware (bazy MAK, bibliografie), serwer Alpha-UNIX dla bazy danych INNOPAC, serwer poczty elektronicznej MS Exchange, serwer web witryny elektronicznej BN, serwer Linux dla MAKWWW, serwery cdromwan (iris + citrix), serwery DNS, serwer Systemu Zbiorów Zdigitalizowanych (szz), serwery księgowo-kadrowe, serwer ProPublico, Lex i wymiany plików oraz serwer dystrybucyjno-zarządzający systemem antywirusowego, a także serwer cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*, serwery Domeny Active Directory i serwer antyspamowy (wraz z antywirusowym serwerem pomocniczym).

W 2007 r. uruchomiono nowy serwer pocztowy i centralny serwer uaktualnień systemu operacyjnego Windows i pakietu Office wsus oraz zakupiono i zainstalowano 140 komputerów z odpowiednim oprogramowaniem i akcesoriami. Wdrożono wielofunkcyjne urządzenie ochronne Firewall/Antywirus/VPN/IPS.

W Bibliotece Narodowej w 2007 r. działały 22 moduły obsługujące prace księgowe, kadrowe, płace i magazyny. Moduły pochodzą z siedmiu firm: SOFTAR, PROKOM, PROKOM SA, Banku Handlowego, ERTOM, Faktury Express firmy POLPRESS, Kasy fiskalne firmy POSNETT. Administrował nimi Zakład Technologii Informatycznych, który zarządzał także systemem elektronicznej rejestracji czasu pracy.

W BN eksploatowana jest sieć komputerowa w technologii Ethernet o prędkościach 10, 100 i 1000 Mbps. Sieć szkieletowa oparta jest na połączeniach światłowodowych, a strukturalna na połączeniach UTP kategorii 5/5e. Dostęp do Internetu realizowany jest przez stałe łącze symetryczne o przepustowości 1 Mbps. Pozwala ono użytkownikom Internetu pobierać informacje z witryny elektronicznej BN i przeglądać katalogi BN w systemach INNOPAC i MAKWWW. Umożliwia także pracownikom BN oraz czytelnikom (na osobnych stanowiskach komputerowych w Informatorium i w holach katalogowych) korzystanie z zasobów Internetu.

Od końca 2003 r. funkcjonuje w Pałacu Rzeczypospolitej łącze do Internetu w technologii ADSL o przepustowości 512/128 kb/s, dzięki usłudze Telekomunikacji Polskiej: DSL TP 512.

**OCHRONA
I KONSERWACJA
ZBIORÓW**

H. Spiczynski
O ziołach...,
Kraków 1542 –
przed i po
konserwacji

Szczególna rola, wyznaczona Bibliotece Narodowej jako placówce gromadzącej dla przyszłych pokoleń piśmienniczy dorobek minionych generacji, nakłada na nią zadania zapewnienia mu właściwych warunków przechowywania i ochrony, zgodnych z najnowszymi osiągnięciami sztuki konserwatorskiej i technologicznych rozwiązań w tym zakresie. W ciągu ostatnich 15 lat w Narodowej Książnicy rozbudowano konserwatorskie – kadrowe i materialne – zaplecze, zakupiono i zmodernizowano sprzęt do mikrofilmowania, dezynfekcji i laminowania papieru. Fundusze otrzymane z Wieloletniego Rządowego Programu (dalej WPR) „Kwaśny papier” pozwoliły na uruchomienie najnowocześniejszych technologii masowego odkwaszania papieru. Doświadczenia zdobywane w trakcie prowadzonych w BN działań profilaktycznych i konserwatorskich służą całemu środowisku bibliotekarskiemu. Dzięki publikowanym, przede wszystkim na łamach „Notesu Konserwatorskiego”, wynikom badań nad stanem zachowania zbiorów i sposobami ich ochrony, konserwatorzy Biblioteki Narodowej wspierają działania innych bibliotek, zwłaszcza tworzących Narodowy Zasób Biblioteczny.

Profilaktyka i konserwacja tradycyjna

Największe znaczenie, wśród stosowanych metod ochrony zarówno cennych obiektów, jak i całości zasobów, przypisuje się profilaktyce, przede wszystkim na bieżąco nadzorując warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych. Obiekty bardzo zniszczone, których stan zachowania uniemożliwia korzystanie z nich, a destrukcja pogłębia się, są poddawane zabiegom konserwatorsko-restauratorskim. Tradycyjną konserwacją objęte są zabytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych Biblioteki Narodowej. W 2007 r. pełnym pracom konserwatorskim poddano 6 rękopisów (1151 kart), 43 stare druki (3652 karty), 326 j. ikonograficznych (grafiki, rysunki, ekslibrisy), 16 map i 1 atlas, 28 druków muzycznych oraz 4 dokumenty życia społecznego. W Pomocniczej Pracowni Konserwatorskiej

w Pałacu Rzeczypospolitej zabiegom konserwatorskim poddano 357 obiektów. Przygotowano 28 ekspertyz konserwatorskich dotyczących stanu zachowania 138 obiektów ze zbiorów Biblioteki Narodowej, wypożyczonych na wystawy do instytucji w kraju i za granicą, a także 219 dokumentacji konserwatorskich dla 405 obiektów.

Z Programu Operacyjnego MKiDN „Dziedzictwo kulturowe” sfinansowano konserwację obiektów ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu: 1000 dokumentów z archiwum Franciszka Kranasa, 4 starych druków, 19 rysunków i 28 grafik.

W celu zabezpieczenia zbiorów zreperowano i oprawiono w Introligatorni Specjalistycznej 6980 woluminów książek, 664 woluminy czasopism oraz 420 broszur starodrukowych, a także wykonano m.in. ponad 4000 teczek przewlekanych na czasopisma, 4900 pudełek na mikrofilmy, blisko 7000 kopert do grafik i map. W drukarni BN przygotowano ponad 33 000 tek tekturowych na czasopisma.

Konserwacja masowa. Odkwaszanie

Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią przeważającą część zasobu Biblioteki Narodowej, ale także innych bibliotek i archiwów. Wprowadzenie w XIX w. do masy papierowej takich produktów, jak klej żywiczny i siarczan glinowy oraz ścier drzewny, spowodowało, że papier był kwaśny już w chwili jego produkowania, a z upływem lat stawał się coraz bardziej kruchy. Dokumenty utrwalone na kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne nośnika, są wrażliwsze na wszystkie zagrożenia zewnętrzne. Liczba zbiorów XIX- i XX-wiecznych zagrożonych zniszczeniem jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa – ratowanie zasobów bibliotecznych i archiwalnych w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz książek.

Dzięki funduszom przyznanych na realizację WPR „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” w Bibliotece Narodowej w 2001 r. uruchomiono, a następnie, w kolejnych latach, zmodernizowano Laboratorium Chemiczno-Mikrobiologiczne, z początkiem 2005 r. wdrożono technologię masowego odkwaszania arkuszy w urządzeniu Neschen C 900, a na początku 2007 r. rozpoczęto masowe odkwaszanie książek metodą Bookkeeper. Odkwaszaniem objęto zarówno zbiory Biblioteki Narodowej, jak również innych bibliotek i instytucji kultury podległych MKiDN.

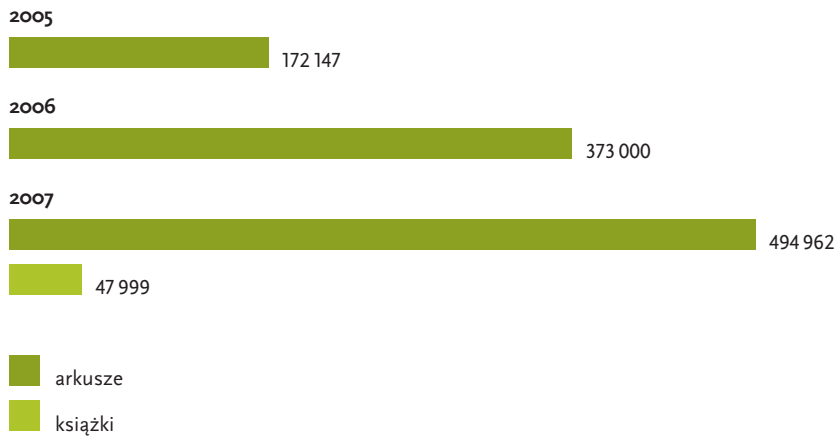

Linia
technologiczna
Bookkeeper
do odkwaszania
książek

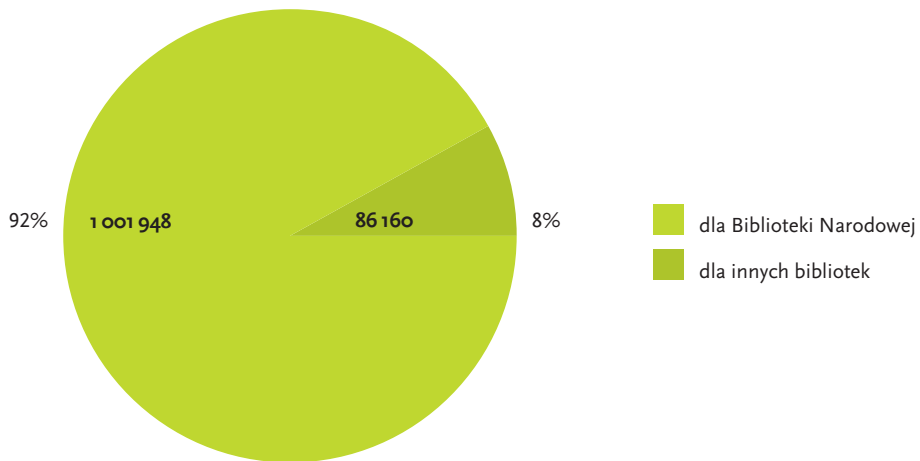

Urządzenie
Neschen C 900
do odkwaszania
arkuszy

Liczba arkuszy i książek odkwaszonych w BN w latach 2005–2007

Liczba arkuszy/woluminów odkwaszonych w latach 2005–2007 ze zbiorów BN i innych bibliotek

W 2007 r. ze zbiorów Biblioteki Narodowej odkwaszono 241 069 kart różnego formatu (435 658 kart formatu A4), a z zasobów innych instytucji 24 787 kart (59 304 karty formatu A4). Łącznie odkwaszono 494 962 karty formatu A4. Od wdrożenia technologii łącznie odkwaszono ponad 1 000 000 arkuszy. W nowo uruchomionej linii odkwaszania książek procesowi temu poddano 47 999 woluminów (w tym 45 803 – ze zbiorów BN).

Laboratorium Chemiczno-Mikrobiologiczne wykonało badania czystości mikrobiologicznej 640 obiektów oraz 2082 pomiary pH na blisko 600 obiektach.

W komorze dezynfekcyjnej przeprowadzono dezynfekcję znacznych partii zbiorów Biblioteki Narodowej (29 wsadów) oraz zleceniodawców zewnętrznych (97 wsadów). Dwustronnej laminacji poddano 48 obiektów (5029 kart).

Od grudnia 2007 r. na witrynie BN, pod adresem <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=39>, jest dostępna Baza Obiektów Odkwaszonych gromadząca informacje o książkach i czasopismach odkwaszonych w instalacji Bookkeeper w Bibliotece Narodowej i Bibliotece Jagiellońskiej. Każdy opis bibliograficzny jest opatrzone siglum biblioteki będącej właścicielem obiektu oraz datą odkwaszenia.

Wytwarzanie dokumentów zastępczych.

Mikrofilmowanie i digitalizacja zbiorów

Jednym ze sposobów ochrony zbiorów jest tworzenie, poprzez mikrofilmowanie i digitalizację, dokumentów zastępczych.

Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej jest realizowany od roku 1950, kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Dziś zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy prawie 267 000 jednostek, zawierających dokumenty ze 160 księżnic polskich i zagranicznych, na który składają się mikrofilmowe kopie rękopisów, starych druków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism. W trosce o ochronę zbiorów BN zwiększa się ich udostępnianie w formie mikrofilmów, ograniczając jednocześnie korzystanie z często unikatowych oryginałów. W 2007 r. wykonano 357 000 klatek mikrofilmowych, w tym 13 100 dla czytelników (w 2006 r. odpowiednio: 559 400 i 10 700 klatek).

Nowe perspektywy ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania – każdemu i o każdej porze – stwarza digitalizacja. Przenoszenie dokumentów bibliotecznych do postaci cyfrowej i budowanie biblioteki cyfrowej wyznacza kierunki działalności Narodowej Książnicy na najbliższe lata w dziedzinie ochrony zbiorów i zapewnienia powszechnego do nich dostępu. Z roku na rok w BN wzrasta liczba zabezpieczonych w ten sposób dokumentów. W otwartej w 2004 r. Pracowni Digitalizacji Zbiorów, wyposażonej w nowoczesne skanery: DigiBook 6002 RGB i Zeuschel os 10000 do oryginałów oraz 2 skanery Canon ms 800 do mikrofilmów, w 2007 r. wykonano 206 600 skanów (w 2006 r. 154 119), w tym do zbiorów BN 148 900 skanów (w 2006 r. – 108 842). Wśród najcenniejszych obiektów zdigitalizowanych w 2007 r. były: *Kodeks supraski* z XI w., *Ewangeliarz lwowski* z XII w. i rękopisy Cypriana Norwida.

Nowoczesny
skaner do
digitalizacji
zbiorów

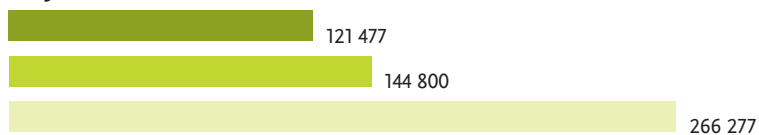

Liczba skanów wykonanych w latach 2004–2007

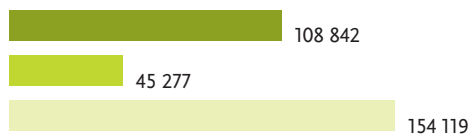
2004

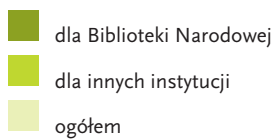
2005

2006

2007

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

W 2007 r. kontynuowano działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa budynków i zbiorów, koncentrując się przede wszystkim na kontroli stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W ciągu roku przeprowadzono 28 planowych kontroli przeciwpożarowych, w tym kompleksowy przegląd stanu technicznego gaśnic, agregatów i hydrantów przeciwpożarowych. Przygotowano dokumentację techniczną i zmodernizowano systemy przeciwpożarowe w budynku C, przystosowując je do rozwiązań technicznych systemów w budynku C-bis.

W zakresie technicznego i elektronicznego zabezpieczenia obiektów BN w 2007 r. w siedzibie głównej na Polu Mokotowskim zamontowano 8 kamer monitorujących wewnątrz budynku laboratoryjno-technicznego oraz 2 kamery zewnętrzne, zainstalowano elektroniczne zabezpieczenia w salach wystawowych i system skd w Archiwum Zakładowym, a także zmodernizowano zabezpieczenia antywłamaniowe w budynku magazynowym na poziomie P1.

W Pałacu Rzeczypospolitej zmieniono system czujek na fasadzie oraz zamontowano ośmiokanałową radiolinię na klatce schodowej przy sali wystawowej.

Po odbiorze gwarancyjnym urządzeń zapewniających bezpieczeństwo przeciwpożarowe, właściwe oświetlenie, jak i wymagane parametry powietrza – jego czystości, wilgotności i temperatury – zagospodarowano pomieszczenie specjalne, przeznaczone na najcenniejsze zbiory Biblioteki Narodowej.

Na bieżąco aktualizowano, obowiązujący od października 2005 r., „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Biblioteki Narodowej”. Opracowano instrukcję zabezpieczania materiałów o szczególnej wartości zabytkowej. Przeprowadzono także stosowne szkolenia pracowników.

Zgodnie z podjętymi decyzjami o kontynuowaniu ochrony zbiorów za pomocą pasków magnetycznych wklejanych do książek – w 2007 r. oznaczono nimi prawie 170 000 woluminów. We wszystkich czytelnich zbiorów nowszych w paski zaopatrzonych jest około 50 000 woluminów. Łącznie „opaskowano” już blisko 1 006 000 woluminów. Przeprowadzone w ostatnich kilku latach kontrolne skontra księgozbiorów podręcznych w dużych czytelnich i Informatorium nie wykazują braków w zbiorach, co potwierdza skuteczność zastosowanej metody.

Ośrodek Ochrony Dóbr Kultury

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę Biblioteka Narodowa prowadzi Ośrodek Ochrony Dóbr Kultury opiniujący wnioski i wydający zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych powstałych przed 1 stycznia 1949 r.

W 2007 r. rozpatrzono 116 podań o wywóz za granicę i zaopiniowano 16 pism z urzędów celnych, policji i urzędów skarbowych. Zezwolono na wywóz 653 pozycji polskich i obcych. Zastrzeżono 32 pozycje polskie i 21 obcych. Wydano 6 zezwoleń na czasowy wywóz materiałów bibliotecznych za granicę na wystawy organizowane z udziałem bibliotek polskich oraz 2 zezwolenia osobom prywatnym.

System organizacyjny ochrony zbiorów w Bibliotece Narodowej

Z-ca dyrektora
BN ds. ochrony
i udostępniania
zbiorów

- **Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych**
  - Sekcja Dokumentacji Konserwatorskiej
  - Sekcja Rękopisów
  - Sekcja Konserwacji Starych Druków
  - Sekcja Konserwacji Grafik i Rysunków
  - Pomocnicza Pracownia Konserwatorska
- **Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych**
  - Sekcja Odkwaszania i Konserwacji Arkuszy
  - Sekcja Odkwaszania Książek
  - Sekcja ds. Koordynacji WPR „Kwaśny papier”
- **Zakład-Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych**
  - Pracownia Badań Chemicznych i Profilaktyki Zbiorów Bibliotecznych
  - Sekcja Kontroli Mikrobiologicznej i Konserwacji Zbiorów Nietypowych
- **Komisja Opieki nad Skarbem**
- **Oddział-Intrologatornia Specjalistyczna**
- **Oddział Magazynów Bibliotecznych**
  - Sekcja Opraw
  - Sekcja Masowego Odkwaszania
- **Oddział Kontroli Zbiorów**
- **Zakład Reprografii i Digitalizacji**
  - Sekcja Mikrofilmowania
  - Sekcja Obróbki Chemicznej
  - Sekcja Digitalizacji
- **Zakład Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów**
  - Ośrodek Ochrony Dóbr Kultury

Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier”

Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” na lata 2000–2008 jest realizowany na mocy decyzji Rady Ministrów z 17 listopada 1999 r.

Przyjęcie programu było efektem kilkuletnich dyskusji i starań środowiska bibliotekarzy, archiwistów i konserwatorów, zaniepokojonych stanem polskiego dziedzictwa piśmienniczego, jego postępującą destrukcją. W styczniu 1995 r. z inicjatywy Biblioteki Narodowej powstało Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Zasobów Archiwalnych i Bibliotecznych, a w Krakowie przygotowano memoriał *O potrzebie ratowania dziedzictwa kultury polskiej w zbiorach bibliotecznych i archiwalnych XIX i XX wieku*, przekazany premierowi rządu polskiego.

Przyjęcie Programu przez Radę Ministrów było poprzedzone podpisaniem w dniu 19 czerwca 1999 r. porozumienia o jego realizacji między ówczesnymi ministrami: kultury i sztuki, edukacji narodowej, gospodarki oraz przewodniczącym Komitetu Badań Naukowych. W Porozumieniu ustalono harmonogram realizacji WPR „Kwaśny papier” oraz określono zakres odpowiedzialności poszczególnych ministerstw za zapewnienie środków finansowych na jego realizację.

Program jest finansowany ze środków budżetowych, jednostką wiodącą w jego realizacji jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a koordynatorem Biblioteka Narodowa, z którą współpracują: Biblioteka Jagiellońska, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika i Instytut Celulozowo-Papierniczy w Łodzi.

Celem programu jest przeciwdziałanie utracie dokumentów, stanowiących kulturowe dziedzictwo narodowe, a sporządzonych w XIX i XX w. na papierze niskiej jakości, nazywanym kwaśnym. Papier ten ulega przyspieszonej degradacji w trakcie naturalnego starzenia się, traci wytrzymałość, a sporządzone z niego książki, czasopisma oraz rękopisy szybko zużywają się.

WPR „Kwaśny papier” przewidywał podjęcie działań i określał środki niezbędne do ograniczenia destrukcji najważniejszych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych, a w szczególności:

- identyfikację zagrożeń w odniesieniu do wybranych zbiorów bibliotecznych i archiwalnych w geograficznym i administracyjnym układzie kraju,
- podjęcie wszelkich niezbędnych działań prewencyjnych, tj. ograniczanie wpływu i/lub wykluczanie ze zbiorów bibliotecznych i archiwalnych materiałów zakwaszonych,
- utworzenie w Polsce sieci instalacji masowego odkwaszania i wzmacniania XIX- i XX-wiecznego nietrwałego papieru, współpracujących z urządzeniami do masowego mikrofilmowania zbiorów zagrożonych.

W latach 2000–2007 na realizację programu zaplanowano 58 718 600 zł, a wydano 58 554 300 zł. Stopień finansowania programu wyniósł 99,7%. Koszty programu w latach 2000–2007 poniosło głównie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które wydało na ten cel 40 299 200 zł, co stanowi 68,8% kosztów programu. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego sfinansowało program kwotą 16 408 100 zł w dziale szkolnictwo wyższe (28%) i 1 497 000 zł w dziale nauka (2,6%). Ministerstwo Gospodarki na sfinansowanie programu wydało 350 000 zł (0,6%).

Realizacja ważniejszych zadań programu

- Odkwaszanie arkuszy (zadania C-2-7 i C-2-9)

Do odkwaszania arkuszy w polskich bibliotekach i archiwach została wybrana metoda Neschen, a odkwaszanie odbywa się w urządzeniach o symbolu C 900, które zamontowano w Bibliotece Jagiellońskiej (w 2003 r.), Bibliotece Narodowej (2005), Archiwum Akt Nowych (2006), Archiwum Państwowym w Gdańsku – Oddział w Gdyni (2007) oraz w Archiwum Państwowym w Katowicach (2007). Do końca 2007 r. we wszystkich pracowniach w kraju odkwaszono łącznie 2 525 914 arkuszy obliczeniowych A4.
- Odkwaszanie książek (zadanie C-2-7)

Do odkwaszania książek (druków zwartych) w Polsce została wybrana technologia Bookkeeper, w której odkwaszanie przeprowadza się trzema sposobami: w komorach pionowych, w komorach poziomych oraz przez natrysk. Dostawcą systemu jest amerykańska firma Preservation Technologies Limited Partnership. Urządzenia Bookkeeper zostały zainstalowane w końcu 2005 r. w Bibliotece Jagiellońskiej, a na początku 2007 r. – w Bibliotece Narodowej. Do końca 2007 r. w Bibliotece Jagiellońskiej odkwaszono 33 481 kg dokumentów bibliotecznych, w Bibliotece Narodowej – 16 700 kg. Planowana wydajność w obydwu instalacjach łącznie to 80 000 kg materiałów bibliotecznych rocznie.
- Mikrofilmowanie (zadania w ramach C-1)

Zadaniami związanymi z mikrofilmowaniem kieruje Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, a bierze w nim udział 12 archiwów państwowych. W 2007 r. w ramach mikrofilmowania materiałów zagrożonych zakwaszeniem wykonano 2 052 673 kopie (w tym 1 682 989 klatek mikrofilmowych i 369 684 skany). Zakupiono także sprzęt do mikrofilmowania i digitalizacji, w większości firmy Zeutschel. W Bibliotece Narodowej, w ramach realizacji zadania C-1-6, zakupiono urządzenia systemu hybrydowego (do mikrofilmowania, skanowania oraz do obu funkcji łącznie).

- Baza danych obiektów odkwaszonych (zadanie C-2-11)
W 2007 r. w Bibliotece Narodowej została utworzona baza danych obiektów odkwaszonych. Są w niej gromadzone informacje o książkach i czasopiśmie odkwaszonych w instalacjach Bookkeeper w BN i Bibliotece Jagiellońskiej. Baza, dostępna w Internecie pod adresem www.mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=39, w końcu roku liczyła 68 072 opisy.

- Prace nad wdrożeniem w Polsce produkcji papierów archiwalnych (B-1-6)
Prace obejmowały badania naukowe prowadzone w Instytucie Celulozowo-Papierniczym w Łodzi, uzupełniające badania technologiczne, a następnie prace wdrożeniowe (badania przemysłowe) w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie. W Instytucie Celulozowo-Papierniczym wdrożono również ręкодzielniczą i półręczodzielniczą produkcję papieru archiwalnego do celów konserwatorskich. Realizację zadania zakończono w 2007 r.

- Projekt badawczy zamawiany
Projekt badawczy zamawiany Ministerstwa Nauki nr PBZ-MN-002/H01/2002 obejmował zadania naukowe i badawcze. Jednostką kierującą realizacją projektu i jednym z wykonawców była Biblioteka Narodowa. W projekcie uczestniczył też Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Instytut Celulozowo-Papierniczy w Łodzi. Realizację projektu zakończono w 2006 r. Jego wyniki podsumowano na konferencji w UMK w Toruniu. W Bibliotece Narodowej opracowano raporty o stanie zachowania zasobów w bibliotekach i archiwach oraz opublikowano je w wydanej w BN pracy zbiorowej *Stan zachowania polskich zbiorów bibliotecznych i archiwalnych z XIX i XX wieku*, dostępnej też na prowadzonej od początku programu stronie internetowej www.bn.org.pl/inne/wpr/kwasny/html.

Kontrola realizacji WPR „Kwaśny papier”

Biblioteka Narodowa jako koordynator WPR „Kwaśny papier” w 2007 r. przeprowadziła kontrole w pracowniach masowego odkwaszania i pracowniach mikrofilmowych instytucji biorących udział w programie: w Bibliotece Jagiellońskiej, Archiwum Akt Nowych w Warszawie oraz w archiwach państwowych w Poznaniu, Katowicach, Krakowie, Gdańsku – Oddział w Gdyni i Lublinie. Kontrole uwzględniały merytoryczną zasadność dokonanych zakupów, prawidłowość wykonanych instalacji, stopień ich wykorzystania i osiągniętej wydajności.

Aktualizacja WPR „Kwaśny papier”

W grudniu 2005 r. na wniosek ministra kultury i dziedzictwa narodowego powołano grupę ekspercką, która na podstawie wyników realizacji programu, oceny przeprowadzonych lub kontynuowanych badań oraz nowych technologii dokonała weryfikacji dotychczasowych założeń programu. Rada Ministrów 24 lipca 2007 r. zaakceptowała dokument „Wieloletni Program Rządowy na lata 2000–2008. Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych. Aktualizacja Programu na lata 2007–2008”. W pierwotnej wersji program obejmował 38 zadań, po aktualizacji programu jest ich 26. Koszt programu będzie niższy o około 14% w stosunku do pierwotnych założeń i wyniesie blisko 70 000 000 zł. Środki będą przeznaczone głównie na odkwaszanie (79,6%) oraz na mikrofilmowanie i digitalizację (13,6%). Koszty programu poniesie głównie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (71,0%), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego sfinansuje program w 28,5%, a Ministerstwo Gospodarki – 0,5%.

Punkt Kontaktowo-Informacyjny Błękitnej Tarczy

Straty powstałe w dobrach kultury w wyniku konfliktów zbrojnych, jak również podczas katastrof naturalnych, spowodowały, że w 1996 roku w Paryżu został założony Międzynarodowy Komitet Błękitnej Tarczy (The International Committee of the Blue Shield – ICBS) – odpowiednik Czerwonego Krzyża w zakresie ochrony dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń czasu wojny i pokoju, interdyscyplinarna organizacja gromadząca wiedzę i doświadczenia czterech międzynarodowych organizacji pozarządowych: Międzynarodowej Rady Archiwów (ICA), Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM), Międzynarodowej Rady Pomników, Budynków i Budowli (ICOMOS) oraz Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA). W 2002 r. Biblioteka Narodowa wraz z polskimi organizacjami pozarządowymi (SBP, Stowarzyszeniem Archiwistów Polskich, Polskim Komitetem Narodowym ICOM, Polskim Komitetem Narodowym ICOMOS oraz Stowarzyszeniem Konserwatorów Zabytków) podjęła inicjatywę Biura Spraw Obronnych Ministerstwa Kultury powołania Polskiej Organizacji Błękitnej Tarczy.

W czerwcu tego samego roku uruchomiono punkty kontaktowo-informacyjne w trzech ośrodkach regionalnych: w Krakowie, Toruniu i Warszawie (w Bibliotece Narodowej).

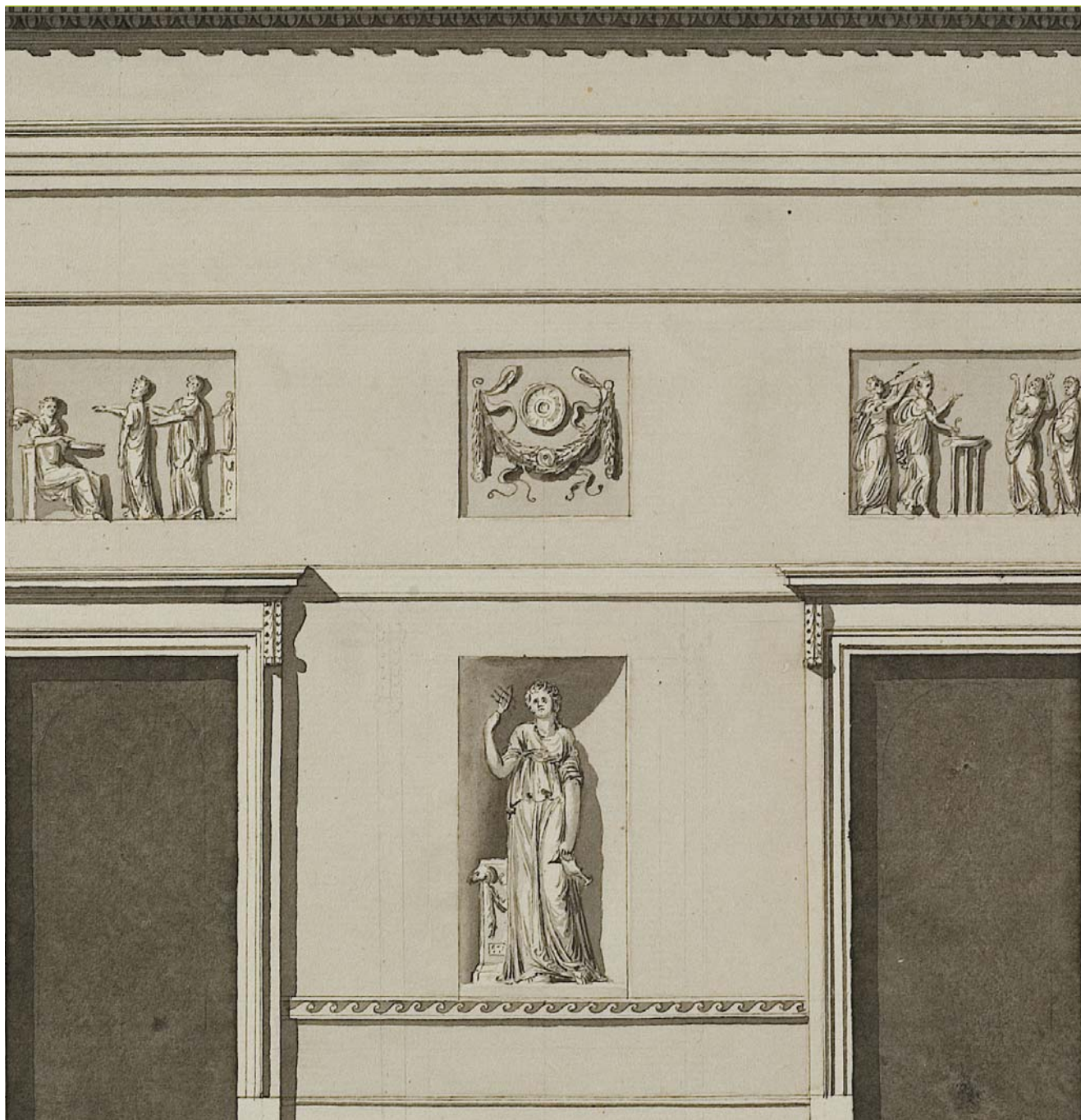
Punkt Kontaktowo-Informacyjny Błękitnej Tarczy w BN, w czasie klęski żywiołowej czy katastrofy, spełni funkcję pogotowia informacyjnego służącego doradztwem

metodycznym, niezbędnymi adresami, telefonami służb udzielających pomocy oraz praktycznymi wskazówkami mającymi na celu zminimalizowanie strat. W 2002 r. w witrynie internetowej Biblioteki Narodowej uruchomiono aktywną stronę, propagującą wiedzę o założeniach programu „Błękitna Tarcza” oraz sposobach ochrony zbiorów bibliotecznych przed zagrożeniami zarówno w czasie pokoju, jak i na wypadek katastrof i konfliktów zbrojnych – www.bn.org.pl/index.php?id=8&bt.

W ramach bieżących zadań Punkt Kontaktowo-Informacyjny Błękitnej Tarczy udziela bibliotekom porad dotyczących warunków przechowywania zbiorów, sposobów postępowania z zalanymi zbiorami bibliotecznymi, przekazuje adresy firm osuszających i dezynfekujących zbiory oraz orientacyjne ceny takich usług.

Z inicjatywy Biura Spraw Obronnych i Ochrony Informacji Niejawnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i przy współudziale Punktu Kontaktowo-Informacyjnego w Bibliotece Narodowej 21 listopada 2007 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne środowiska bibliotekarskiego z przedstawicielami ministerstwa na temat: „Ochrona bibliotek, których zbiory tworzą Narodowy Zasób Biblioteczny w sytuacjach szczególnych zagrożeń”.

**BIBLIOTEKI
CYFROWE**

CYFROWA BIBLIOTEKA NARODOWA

Strona główna Kolekcje tematyczne Podział formalny CBN BN Kontakt

Opis publikacji

 Przeszukaj inne biblioteki

Wyszukiwanie zaawansowane

Jedna z ciekawych publikacji ...

► Podział formalny

- Czasopisma
- Grafiki, rysunki, fotografie

Lista najczęściej oglądanych publikacji:

1. Psalterz floriański [11155]
2. Cosmographia Claudii Ptolemaei Alexandrini [8722]
3. Kazania świętokrzyskie [6162]
4. Polesie (1928) [5618]
5. Konrad Wallenrod : powieść historyczna z dziejów litewskich i pruskich [4371]
6. Kartki z pamiętników [4228]
7. Korona polska przy złotey wolności starożytnemi rycerstwa polskiego y Wielkiego Xięstwa Litewskiego klejnotami ... ozdobiona ... podana przez X. Kaspra Niesieckiego ... T. 3 [4053]
8. Sonety Adama Mickiewicza [3864]
9. Catalogus archiepiscoporum Gnesnensium ; Vitae episcoporum Cracoviensium [3625]
10. Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego [2207]

► Kolekcje tematyczne

- "Demony" Grzegorza Morycińskiego
- Adam Mickiewicz

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona*

Digitalizacja zbiorów rozszerzyła możliwości nie tylko ich ochrony i archiwizowania, ale stworzyła przede wszystkim szansę powszechnego ich udostępniania w wersji cyfrowej.

Bibliotekarze cyfrowi – nowi specjaliści wśród bibliotekarzy – w wielu bibliotekach na świecie gromadzą dziś kolekcje wirtualnych bibliotek, zdalnie dostępnych dla każdego użytkownika w jego komputerze.

Czytelnicy Biblioteki Narodowej mogą przeszukiwać zasoby Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* od października 2006 r. pod adresem: www.polona.pl oraz z witryny BN: www.bn.org.pl.

Udostępnia ona w postaci cyfrowej najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafikę, fotografię, nuty oraz mapy, pochodzące ze zbiorów własnych Biblioteki Narodowej. Prezentuje w ten sposób dziedzictwo kulturowe Polski, jej wielowiekowe tradycje i dokonania oraz piękno i bogactwo języka polskiego i dzięki temu wspomaga badania naukowe, działalność kulturalną, oświatową i edukacyjną oraz pracę twórczą i zawodową. By umożliwić użytkownikowi orientację w cyfrowych zasobach biblioteki cyfrowej BN, publikacje są grupowane w kolekcje tematyczne dotyczące najważniejszych postaci polskiej literatury i kultury oraz wydarzeń historycznych. Do korzystania z cBN *Polona* nie jest konieczne instalowanie dodatkowego oprogramowania. Sposób prezentacji reprodukcji cyfrowej, możliwie wiernie odwzorowujący cechy i strukturę dokumentu oryginalnego, stosowanie powszechnie akcepto-

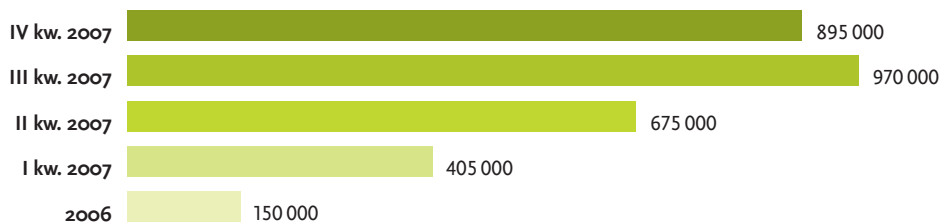
wanego przez systemy komputerowe formatu JPG oraz przyjazny użytkownikowi interfejs, są możliwe dzięki użyciu w cBN *Polona* programu System Zbiorów Zdigitalizowanych, opracowanego w Bibliotece Narodowej.

Na realizację projektu biblioteki cyfrowej Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przekazało BN 750 000 zł z Programu Operacyjnego „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego”. Na rozwój poszczególnych kolekcji otrzymano środki finansowe także z innych Programów Operacyjnych MKiDN oraz z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W końcu 2007 r. cBN *Polona* liczyła 7199 dokumentów cyfrowych (w 2006 r. – 565), w tym 445 starych druków, 22 rękopisy, 4059 książek ze zbiorów nowszych, 5 roczników czasopism i 246 obiektów ze zbioru dokumentów życia społecznego. W grudniu 2007 r. rozpoczęto udostępnianie, wyłącznie w czytelnich Biblioteki Narodowej, publikacji objętych ochroną prawnoautorską. Liczba odwiedzin strony cBN *Polona* w końcu 2007 r. przekroczyła 3 000 000. Cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona* zadano ponad 13 000 000 pytań.

Wśród kilkunastu kolekcji dostępnych online w zasobach cBN *Polona* znaleźć można twórczość wielkich polskich poetów, zbiory grafik, literaturę dla dzieci i młodzieży, pierwodruki literatury polskiej. Jedną z ciekawszych kolekcji jest, prezentowany od grudnia 2007 r., zbiór judaików. Biblioteka tekstów w języku jidysz, wzbogacona o tekst wprowadzający i biogramy najważniejszych twórców, jest polskim i angielskim przewodnikiem po literaturze, która, zapomniana współcześnie, w okresie dwudziestolecia międzywojennego rozkwitała na polskich ziemiach, w ojczyźnie największej w Europie diaspory żydowskiej, gdzie w języku jidysz wydawano setki książek, drukowano wielkonakładowe gazety, nagrywano płyty i kręcono popularne filmy. Prezentowana kolekcja umożliwia dostęp online do publikacji cudem ocalonych z wojny i często nieznanym szerszym grupom odbiorców. O ich właściwy dobór oraz o rozpropagowanie kolekcji nie tylko w kraju, ale także na całym świecie, dbają wspólnie Biblioteka Narodowa i Fundacja „Shalom”. Na początek przygotowano prawie 50 pozycji.

Liczba odwiedzin strony www cBN *Polona* w latach 2006–2007

Współpraca krajowa

Przygotowując własną bibliotekę cyfrową, Biblioteka Narodowa równolegle włączyła się aktywnie do dyskusji i prac nad koordynacją działań związanych z tworzeniem bibliotek cyfrowych w kraju. Przedstawiciele Narodowej Książnicy weszli w skład Zespołu do spraw Digitalizacji powołanego w kwietniu 2006 r. przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w celu planowania i koordynowania procesów digitalizacji oraz udostępniania zasobów dziedzictwa kulturowego i naukowego za pośrednictwem Internetu (dr Tomasz Makowski, dyrektor BN – jako przewodniczący Zespołu, oraz Ewa Potrzebnicka – wicedyrektor BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów). Przy projektach digitalizacyjnych Biblioteka Narodowa współdziała z Biblioteką Uniwersytecką w Warszawie i Fundacją „Nowoczesna Polska”. W 2004 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła do inicjatywy pn. Fundacja „Polskiej Biblioteki Internetowej”, której zadaniem jest promowanie idei powszechnie dostępnego narodowego cyfrowego zasobu publikacji bibliotecznych i archiwalnych o charakterze multimedialnym, gromadzonego, opracowywanego i udostępnianego w szczególności przez Polską Bibliotekę Internetową, oraz działanie na rzecz jej rozwoju.

W 2007 r. podjęto współpracę z Podlaską Biblioteką Cyfrową oraz Kujawsko-Pomorską Biblioteką Cyfrową przy tworzeniu kolekcji Kresy Wschodnie. Prowadzono rozmowy z Biblioteką Muzeum Polskiego w Raperswilu w sprawie utworzenia wspólnej kolekcji.

Cyfrowa Kolekcja Czasopism Polskich

W 2007 r. kontynuowano współpracę z Biblioteką Uniwersytecką w Warszawie, wynikającą z porozumienia podpisanego w styczniu 2003 r., którego celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do najważniejszych tytułów prasy i czasopism naukowych, dzięki przeniesieniu ich na nośniki cyfrowe i umieszczeniu w Internecie. Biblioteka Narodowa ze swoich zbiorów mikrofilmowych przekazuje scalone tytuły polskich czasopism Bibliotece Uniwersyteckiej do zdigitalizowania za pomocą skanerów do mikrofilmów. Obie strony mają równe prawa własności do cyfrowych zasobów i mogą nimi dowolnie dysponować. Zasięg projektu obejmuje czasopisma wydane w latach 1661–1945. Na stronach internetowych BN i BUW, pod adresem: www.buw.uw.edu.pl/zasoby/ckcp-proj.htm, użytkownicy mogą przeglądać m.in. takie tytuły: „Mercuriusz Polski”, „Skamander”, „Przegląd Narodowy”, „Ateneum Wileńskie”, „Przegląd Lwowski”, „Prosto z mostu”, „Kurier dla Wszystkich”, „Ateneum”, „Lutnista”, „Przegląd Gospodarczy”, „Przegląd Sportowy”, „Monitor Polski” i „Życie Gospodarcze”.

Wolne Lektury

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona* w 2007 r. współpracowała z Fundacją „Nowoczesna Polska” przy budowie portalu Wolne Lektury, zawierającego teksty lektur szkolnych, które są wolne od zastrzeżeń prawa autorskiego.

Projekt „Wolne lektury” jest niekomercyjny, realizowany *pro publico bono* i objęty patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Współtworzy go społeczność nauczycielska i akademicka, która proponuje kolejne pozycje listy, opracowuje komentarze i przypisy do lektur oraz buduje mapy motywów literackich. Projekt jest wspierany przez Komitet Honorowy, w składzie: prof. Maria Janion, prof. Grażyna Borkowska, prof. Przemysław Czapliński, prof. Mieczysław Dąbrowski, prof. Ewa Kraskowska, prof. Małgorzata Czermińska, prof. Jerzy Jarzębski i prof. Piotr Śliwiński. Cieszy się także poparciem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

W Cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona* znajdują się cyfrowe kopie tekstów lektur, natomiast w portalu www.wolnelektury.pl poszczególne pozycje z listy lektur są dostępne w kilku formatach do wyboru i opatrzone komentarzami, można je nie tylko przeglądać online, lecz również ściągać na twardy dysk własnego komputera.

Portal ten umożliwia aktywną, twórczą i zgodną ze standardami literaturoznawczymi pracę z arcydziełami literatury polskiej i zagranicznej. Jest wygodny i użyteczny, umożliwia między innymi przeszukiwanie lektur według różnych kategorii (motywy literackie, epoki, rodzaje, gatunki, powiązania z innymi utworami) oraz ściągnięcie jednym kliknięciem zestawu lektur na cały rok.

Uroczyste otwarcie portalu odbyło się w Bibliotece Narodowej 17 września 2007 r. Wolne Lektury cieszą się ogromną i niesłabnącą popularnością: od września portal odwiedziło ponad 265 000 internautów, korzystając z niego łącznie ponad 1 000 000 razy. Najczęściej czytаныmi dziełami są: *Król Edyp*, *Siłaczka*, *Romeo i Julia* oraz *Antygona*. Adres www.wolnelektury.pl jest już dobrze kojarzony przez uczniów – aż 40% użytkowników trafia do portalu bezpośrednio, wpisując adres w przeglądarce.

Elektroniczne Archiwum Zabytków Piśmiennictwa Polskiego

W listopadzie 2006 r. Biblioteka Narodowa podpisała umowę z Instytutem Historii i Instytutem Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych oraz Naukową i Akademicką Siecią Komputerową (NASK) przewidującą utworzenie konsorcjum naukowego nazwanego „Elektroniczne archiwum zabytków piśmiennictwa polskiego do 1600 r.”. Jako instytucję prowadzącą ten projekt przewidziano Bibliotekę Narodową.

W wyniku konkursu, rozstrzygniętego w październiku 2007 r., konsorcjum uzyskało fundusze na 3-letni projekt badawczy zamawiany Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczący utworzenia Elektronicznego Archiwum Zabytków Piśmiennictwa Polskiego. Celem działań w ramach projektu jest opracowanie kanonu zabytków piśmiennictwa polskiego do roku 1600 oraz przygotowanie stabilnego i zgodnego z normami światowymi systemu informatycznego służącego prezentacji w Internecie reprodukcji cyfrowych zasobów polskiego piśmiennictwa, przechowywanych w bibliotekach i archiwach na terenie całego kraju. Wśród współpracowników znajdują się wybitni badacze, m.in.: prof. Paulina Buchwald-Pelcowa, prof. Adam Karpiński, prof. Teresa Michałowska, prof. Halina Manikowska, prof. Adam Manikowski, prof. Andrzej Rachuba, prof. Wojciech Kriegseisen, dr Hubert Wajs.

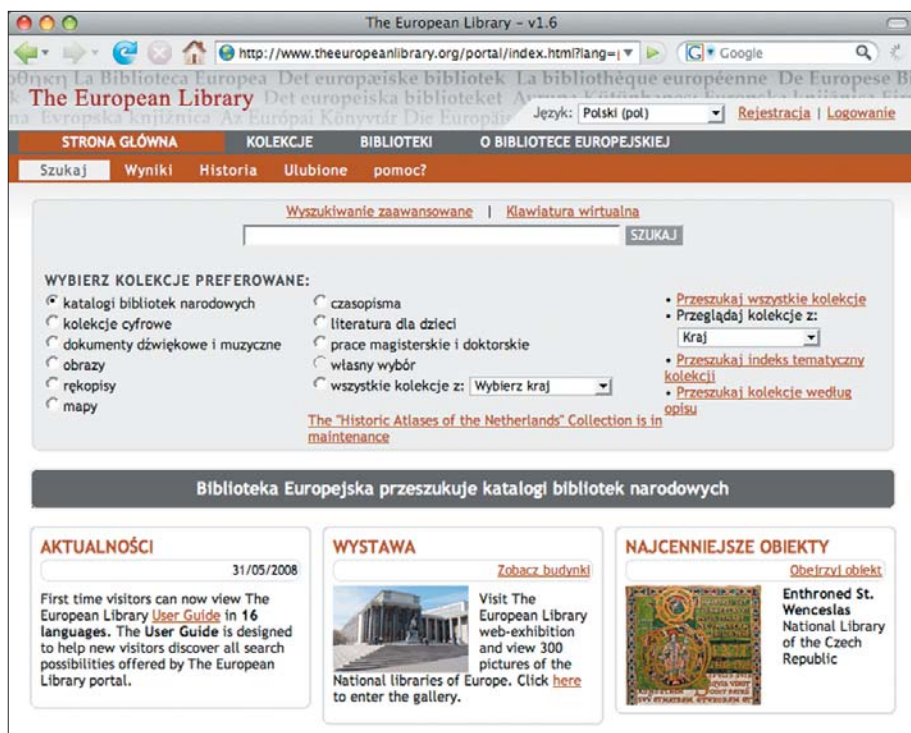

Projekty europejskie

Biblioteka Narodowa w Bibliotece Europejskiej

W wyniku współpracy w latach 2001–2004 bibliotek narodowych: Finlandii, Francji, Niemiec, Włoch, Holandii, Portugalii, Słowenii, Szwajcarii oraz Wielkiej Brytanii, pod auspicjami Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CENL), uruchomiono w 2005 r. wspólny portal Biblioteka Europejska (The European Library – TEL), sfinansowany z funduszy Unii Europejskiej w ramach 6. Programu Ramowego Programu IST (Information Society Technologies Programme), dostępny pod adresem: www.theeuropeanlibrary.org.

W tym samym roku rozpoczęły się prace nad projektem TEL-ME-MOR (The European Library: Modular Extensions for Mediating Online Resources – Biblioteka Europejska: modułowe rozszerzenie dostępu do zasobów sieciowych), którego celem było włączenie do TEL zbiorów bibliotek narodowych dziesięciu nowych krajów członkowskich UE, w tym Polski. Celem Biblioteki Europejskiej jest prezentacja bogactwa i różno-

rodności europejskiego dziedzictwa kulturowego i ułatwienie dostępu do zasobów bibliotek. Daje ona przede wszystkim możliwość zintegrowanego i wielopoziomowego przeszukiwania katalogów 45 bibliotek narodowych. Udostępnia ponadto kolekcje zbiorów cyfrowych, tworzonych przez europejskie biblioteki narodowe. Cechą charakterystyczną Biblioteki Europejskiej jest wielojęzyczny interfejs, umożliwiający pracę w językach narodowych, w tym w języku polskim.

Włączenie zbiorów Biblioteki Narodowej do zasobów Biblioteki Europejskiej za-inaugurowano 26 stycznia 2007 r. konferencją prasową z udziałem dr Jill Cousins, dyrektor odpowiedzialnej za stworzenie europejskiej biblioteki cyfrowej.

Biblioteka Narodowa w programie EDLnet Thematic Network

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej z 2 marca 2006 r., ogłoszonymi w ramach inicjatywy *i2010: Biblioteki cyfrowe*, Biblioteka Europejska będzie fundamentem powstającej Europejskiej Biblioteki Cyfrowej (European Digital Library – EDL), która umożliwi zintegrowany dostęp do cyfrowych zbiorów nie tylko najbardziej zasobnych bibliotek Europy, lecz również jej archiwów i muzeów. Przewiduje się, że w 2010 r. poprzez portal EDL czytelnik będzie miał dostęp do przynajmniej 6 000 000 dokumentów cyfrowych. Celem programu jest także określenie ram

Inauguracja
Biblioteki
Europejskiej
z udziałem
dr Jill Cousins

współpracy europejskiej sieci instytucji digitalizujących swoje zbiory. Prace nad utworzeniem Europejskiej Biblioteki Cyfrowej, które rozpoczęto we wrześniu 2006 r., są finansowane w ramach programu eContentplus Komisji Europejskiej, a ich zakończenie jest przewidziane na połowę 2008 r.

Partnerami projektu są, m.in.:

- sieci archiwalne i archiwa z Niemiec, Francji, Portugalii, Hiszpanii, Szwecji i Finlandii,
- 24 biblioteki narodowe, będące członkami Biblioteki Europejskiej (w tym Biblioteka Narodowa),
- stowarzyszenia bibliotek, archiwów i muzeów, w tym LIBER, CERL, CENL,
- projekty digitalizacyjne, takie jak DELOS, DIGMAP, DISMARC, MultiMatch,
- muzea i organizacje muzealne.

Biblioteka Narodowa jest jedyną polską instytucją biorącą udział w projekcie EDLnet. BN będzie udostępniała przez portal EDL zasoby Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*.

W dniach 12–13 września 2007 r. w Bibliotece Królewskiej w Hadze, koordynującej program, odbyło się spotkanie inauguracyjne EDLnet Thematic Network.

Biblioteka Narodowa partnerem projektu TELplus

W październiku 2007 r. Biblioteka Narodowa została partnerem projektu TELplus – www.theeuropeanlibrary.org/telplus. Jego celem jest dalsza wielokierunkowa rozbudowa Biblioteki Europejskiej.

Projekt będzie trwał 36 miesięcy. Bierze w nim udział 27 instytucji, w tym biblioteki narodowe następujących krajów: Austrii, Bułgarii, Czech, Estonii, Francji, Islandii, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Norwegii, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Włoch oraz Węgier, ponadto Instytut Maxa Plancka, Uniwersytet w Padwie, Austriackie Centrum Badawcze, Wolny Uniwersytet w Amsterdamie i Politechnika w Lizbonie. W ramach projektu wykonane zostaną następujące prace:

- przekształcenie do postaci tekstowej, zindeksowanie i udostępnienie w Bibliotece Europejskiej 20 000 000 stron zdigitalizowanych książek i czasopism,
- poprawa jakości dostępu i rozbudowa usług oferowanych w portalu Biblioteki Europejskiej,
- udostępnienie zasobów europejskich bibliotek narodowych przy zastosowaniu protokołu OAI-PMH,
- wprowadzenie bibliotek narodowych Bułgarii i Rumunii do Biblioteki Europejskiej.

Projekt jest finansowany w ramach unijnego programu eContentplus, a jego budżet przekracza 2 000 000 euro. Najważniejszym zadaniem Biblioteki Narodowej w projekcie TELplus jest udostępnienie ponad 400 000 stron książek i czasopism w postaci tekstowej. Planowane jest poddanie już zdigitalizowanych książek procesowi OCR (Optical Character Recognition), korektę uzyskanego tekstu i publikację wersji tekstowej w Cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona*. Dzięki temu obie wersje – graficzna i tekstowa – będą dostępne w portalu Biblioteki Europejskiej.

Spotkanie inauguracyjne projektu odbyło się w dniach 15–16 października w Tallinie, w siedzibie Biblioteki Narodowej Estonii. Celem spotkania było ustalenie szczegółów współpracy partnerów projektu w ramach poszczególnych modułów. Uczestnicy spotkania przedstawili prezentacje prac planowanych w ramach projektu TELplus, co było znakomitą okazją do porównania doświadczeń w zakresie digitalizacji, OCR oraz dyskusji.

„Manuscriptorium”

W marcu 2006 r. Biblioteka Narodowa podpisała porozumienie z Biblioteką Narodową Republiki Czeskiej o współpracy przy projekcie Central East European

MASTER, którego celem jest budowa bazy „Manuscriptorium” – dostępnego przez Internet katalogu rękopisów w języku XML, zgodnie ze standardem MASTER. Baza obejmuje rękopisy z bibliotek całej Europy, łącznie z Gruzją. W czerwcu 2007 r., w czasie pobytu w Pradze Sławomira Szylłera, przedstawiciela Biblioteki Narodowej, strona czeska podpisała aneks do umowy dwustronnej, umożliwiający pracownikom BN korzystanie z całej bazy „Manuscriptorium”, w tym również, nieodpłatnie, z zeskanowanych podobizn rękopisów.

**DZIAŁALNOŚĆ
NAUKOWA**

Obrady konferencji LIBER w Audytorium im. Stefana Dembego

W Bibliotece Narodowej corocznie są prowadzone równoległe prace nad blisko stoma tematami badawczymi i dokumentacyjnymi. Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w formie ekspertyz, odrębnych wydawnictw lub ogłaszane są na łamach „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries Today”. Publikacje stanowią główną, ale nie jedyną formę upowszechniania efektów działalności naukowej; są one prezentowane na otwartych zebraniach naukowych w siedzibie BN, a także na międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencjach naukowych oraz spotkaniach warsztatowych. Przygotowywane są pokazy, wystawy monograficzne i tematyczne, które prezentują zbiory i dorobek naukowy Narodowej Książnicy.

W 2007 r. pracownicy naukowcy Biblioteki Narodowej przygotowali i opublikowali w formie książkowej i w czasopiśmie naukowych ponad sto prac, wśród których znalazły się wyniki badań empirycznych, roczniki statystyczne, katalogi zbiorów własnych, opracowania dotyczące zabytkowych kolekcji, dokumentacja pojedynczych zabytków bibliotecznych, a także publikacje o szerszym zasięgu, wykraczające poza zbiory Biblioteki Narodowej. Wygłosili także kilkadziesiąt wykładów i prelekcji w różnych instytucjach, przede wszystkim w bibliotekach oraz szkołach wyższych, uczestniczyli w kilkudziesięciu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, wygłaszając referaty i komunikaty. Przygotowali szereg ekspertyz, m.in. dla Dyrekcji BN i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na temat sytuacji organizacyjnej i funkcjonowania bibliotek publicznych i stanu ich komputeryzacji, a także stanu badań i promocji czytelnictwa.

Jako zwieńczenie wielu lat pracy ukazał się trzytomowy *Katalog księgozbioru Kolegium Jezuitów w Braniewie zachowanego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali* Józefa Trypućki przygotowany i opracowany przez Michała Spandowskiego i Sławomia Szyllera.

Trwały prace nad trzecim tomem *Incunabula quae in bibliothecis Poloniae asservantur* (Michał Spandowski), obejmującym proveniencje historyczne. Hanna Widacka pro-

*Ewangeliarz
Anastazji, XII
w., na wystawie
towarzyszącej
konferencji LIBER*

wadziła prace nad tomem *Michał Korybut Wiśniowiecki w grafice XVII–XVIII w.* Kontynuowano kilka innych tematów badawczych, m.in. *Przedwojenne inwentarze starych druków BN* (Maria Brynda, Bożena Sajna) i *Polonica XVI–XVIII w. ze zbiorów dawnego Kolegium Pijarów w Podolińcu* (Maria Zychowicz, Inga Przybylska), *Biblioteka i zbiory rodziny Tarnowskich* (Jacek Paulinek). Przygotowywano materiały do *Inwentarza rękopisów średniowiecznych* (Sławomir Szyller), redagowano *Inwentarz Biblioteki Kapituły Greko-Katolickiej w Przemyślu* (Andrzej Kaszlej). Trwały intensywne prace nad Archiwum Zbigniewa Herberta. Do druku skierowano instrukcję *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego. Dokumenty ikonograficzne w opracowaniu Agaty Pietrzak* i przygotowywano podobną dla rękopisów (Maria Wrede). Ukazały się publikacje: Agaty Pietrzak *Stanisław Ostoja-Chrostowski (1900–1947). Grafika, ekslibrisy, rysunki i matryce graficzne ze zbiorów Biblioteki Narodowej* oraz Barbary Przyłuskiej i Zbigniewa Kolka *Atlasy i mapy Książnicy-Atlas z wyłączeniem prac Eugeniusza Romera. Katalog*. Do wydawnictwa skierowano *Widoki Wilna* Krzysztofa Jakubowskiego. Przygotowywano kolejne części katalogu spuścizny Witolda Rowickiego oraz *Katalog druków muzycznych kompozycji Fryderyka Chopina ze zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie* (Mariola Nałęcz).

Dzięki indywidualnym grantom naukowym powstają trzy prace: *Centralny katalog rękopisów muzycznych RISM* (Jolanta Byczkowska-Sztaba), *Mazurek – katalog tematyczny* (Elżbieta Wąsowska) oraz *Katalog tematyczny utworów w tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina (XVII w.)* (Bożena Elżbieta Wojnowska).

Do druku przygotowano *Katalog dokumentów dźwiękowych Biblioteki Narodowej. Cz. 3: Nagrania na wałkach fonograficznych* opracowany przez Katarzynę Janczewską-Sołomko oraz prowadzono prace nad katalogiem *Dyskografia poloników zagranicznych do 1939 r.*

Trwały prace redakcyjne nad pierwszym tomem katalogu biblioteki króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, przechowywanej w Bibliotece Narodowej Ukrainy w Kijowie, który obejmie Dział x: *Bibliotheca Polona*, oraz redagowano i weryfikowano opisy do działów III–V, VII–IX. Katalog jest efektem kilkuletniej współpracy z kijowską księżnicą narodową.

Pracownicy Instytutu Książki i Czytelnictwa opublikowali w 2007 r. ponad 40 tekstów o charakterze naukowym, zawodowym, informacyjnym i publicystycznym, a ponad 30 kolejnych skierowano do druku, przede wszystkim w pismach fachowych i społeczno-kulturalnych popularyzujących tematykę badawczą Instytutu.

Wydawnictwo Biblioteki Narodowej opublikowało pracę Wojciecha Tomaszewskiego *Kronika życia muzycznego na prowincji Królestwa Polskiego w latach 1815–1862* oraz Adama Ruska *Leksykon polskich bohaterów i serii komiksowych*.

Wśród kilkunastu ekspertyz przygotowanych w 2007 r. przez pracowników Instytutu Książki i Czytelnictwa znalazł się raport *Książka i biblioteki. Promocja czytelnictwa i ochrona narodowego zasobu bibliotecznego* przedstawiony Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Krajowej Radzie Bibliotecznej.

Upowszechniono dwa komunikaty z badań empirycznych. Podczas 22. Targów Książki Edukacyjnej EDUKACJA XXI w Warszawie, 15 marca 2007 r., na spotkaniu pn. *Stan czytelnictwa w Polsce* zaprezentowano komunikat z najnowszych ogólnopolskich badań czytelnictwa, przeprowadzonych pod koniec listopada ubiegłego roku przy techniczno-organizacyjnej współpracy TNS OBOP. Sondaż oparto na reprezentatywnej ogólnopolskiej, losowej próbie mieszkańców Polski w wieku powyżej piętnastu lat. Wyniki sondażu opracowali: Grażyna Straus, Katarzyna Wolff i Sebastian Wierny. Najnowsze badania dotyczące bibliotek powiatowych, zrealizowane w 2006 r., w opracowaniu Barbary Budyńskiej i Małgorzaty Jezierskiej, opublikowano na witrynie „Elektronicznego Biuletynu Informacyjnego Bibliotekarzy” – www.ebib.info/images/file/Biblioteki_powiatowe_2006.pdf.

Delegacja Biblioteki Narodowej Chin podczas konferencji poświęconej nowoczesnym technologiom konserwacji zbiorów

Instytut Bibliograficzny, obok publikowanych na bieżąco podstawowych członów bibliografii narodowej, przygotowywał bibliografie specjalne i poradniki metodyczne. Wydano ósmy tom *Bibliografii polskiej 1901–1939*. W serii Prace Instytutu Bibliograficznego opublikowano poradnik Danuty Bilikiewicz-Blanc *Polonika zagraniczne w polskiej bibliografii narodowej* oraz w opracowaniu Jadwigi Sadowskiej pracę *Maria Dembowska: w kręgu bibliografii, bibliotekarstwa i informacji naukowej. Księga jubileuszowa w 70-lecie pracy zawodowej*.

Na uwagę zasługują także prace badawcze, metodyczne i dokumentacyjne dotyczące ochrony i konserwacji zbiorów bibliotecznych, a zwłaszcza masowego odkwaszania, w większości opublikowane na łamach jedenastego tomu „Notesu Konserwatorskiego”. Kontynuowano badania w ramach projektu finansowanego z grantu naukowego „Ocena skuteczności konserwacji obiektów rękopiśmiennych dotkniętych korozją atramentową przy użyciu ДТРА”.

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Przy Bibliotece Narodowej działa Rada Naukowa, której dwudziestu członków powołuje i odwołuje minister kultury i dziedzictwa narodowego na wniosek dyrektora, na 6-letnią kadencję. Jest ona organem opiniodawczym i doradczym dyrektora Biblioteki Narodowej, ze szczególnym uwzględnieniem działalności naukowej oraz spraw związanych z rozwojem kadry naukowo-badawczej. Rada Naukowa na kadencję 2005–2010 została powołana w składzie:

- Przewodniczący
prof. dr hab. Jerzy Zdrada (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego),
- Wiceprzewodniczący
prof. dr hab. Jan Malicki (dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach),
prof. dr hab. Krzysztof Migoń (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego),
- Sekretarz
prof. dr hab. Oskar S. Czarnik (kierownik Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej).
- Członkowie
prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa (Biblioteka Narodowa)
prof. dr hab. Maciej W. Grabski (prezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej)
prof. dr hab. Jerzy Jedlicki (Instytut Historii im. T. Manteuffla Polskiej Akademii Nauk)
mgr Ewa Kobierska-Maciuszko (dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie)
prof. dr hab. Jadwiga Kołodziejska (Biblioteka Narodowa)
prof. dr hab. Ryszard Legutko (Instytut Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego)
prof. dr hab. Stanisław Makowski (Instytut Literatury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego)
dr hab. Daria Nałęcz (dyrektor Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych)
dr Artur Paszko (dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie)
prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk (dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej)
dr Dobrosława Platt (zastępca dyrektora Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu)
prof. dr hab. Stanisław Sierpowski (dyrektor Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk)

prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata (Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego)

prof. dr hab. Janusz Tazbir (członek Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk)

mgr Andrzej Tyws (dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu)

prof. dr hab. Marek Ziółkowski (Instytut Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Przedmiotem trzech spotkań Rady Naukowej w 2007 r. (15 stycznia, 18 czerwca i 20 listopada) były sprawy bieżące Biblioteki Narodowej, kwestia opracowania dokumentów ikonograficznych na potrzeby biblioteki cyfrowej oraz dorobek i główne kierunki badań w Instytucie Książki i Czytelnictwa. Powołano Komisję ds. okresowej oceny pracowników naukowych BN.

Obrady konferencji poświęconej efektywności pracy bibliotek

Granty naukowe

Ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego/КВН na działalność wspomagającą badania naukowe w jednostkach resortu kultury przyznanych w 2007 r. realizowano kilka tematów badawczych: „Centralny katalog rękopisów muzycznych RISM” (43 884 zł), „Polskie dziedzictwo kulturowe źródłem inspiracji dla twórczości kompozytorów obcych XIX i XX wieku. Mazurek – katalog tematyczny” (21 000 zł), „Katalog tematyczny utworów w tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina (XVII w.)” (4680 zł), „Ocena skuteczności konserwacji obiektów rękopiśmiennych dotkniętych korozją atramentową przy użyciu ДТРА” (22 100 zł), „Lokalna twórczość poetycka jako część współczesnej kultury literackiej w Polsce” (16 238 zł), „Introity de sanctis w tradycji liturgiczno-muzycznej średniowiecznej Polski” (5400 zł), „Elektroniczne archiwum zabytków piśmiennictwa polskiego” (500 000 zł).

Konferencje naukowe

„Nowa polska emigracja w Wielkiej Brytanii i Irlandii”

26 lutego (cz. 1), 11 czerwca (cz. 2) 2007

Dwuczęściowe sympozjum poświęcone sytuacji nowych polskich środowisk emigracyjnych w Wielkiej Brytanii i Irlandii w aspekcie działań kulturalnych podejmowanych zarówno przez polskie placówki konsularne, jak i władze miejscowe, ze szczególnym uwzględnieniem problemów wydawnictw książkowych i prasy. W obradach uczestniczyli przedstawiciele polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ośrodka Badań Nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego i Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego POSK w Londynie, a także Ambasador RP w Irlandii – Tadeusz Szumowski – oraz ambasadorzy w Polsce: Wielkiej Brytanii – Charles Crawford oraz Republiki Irlandzkiej – Declan O’Donovan. Wśród referentów znaleźli się także przedstawiciele Biblioteki Narodowej: Danuta Bilikiewicz-Blanc, Krzysztof Alberski i Tomasz Szubiakiewicz. W trakcie sympozjum odbyła się promocja *Przewodnika po zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej POSK w Londynie*, pierwszego kompletnego informatora o zasobie rękopiśmiennym najważniejszej polskiej ksiąźnicy w Wielkiej Brytanii, wydanej przez BN w 2006 r.

Było to VIII sympozjum przygotowane przez Pracownię Międzynarodowej Współpracy Kulturalnej.

„Henryk Sawoniak – w 95. rocznicę urodzin”

28 lutego 2007

Sesja zorganizowana przez Koło SBP przy Bibliotece Narodowej oraz Zespół Historyczno-Pamiętnikarski przy Zarządzie Oddziału Warszawskiego SBP poświęcona sylwetce Henryka Sawoniaka, bibliografa i bibliotekarza, długoletniego pracownika Biblioteki Narodowej. W programie sesji przewidziano promocję *Bibliografii bibliografii polskich 1971–1985*, opublikowanej przez BN w 2006 r. Gościem specjalnym sesji była Maria Witt, córka Henryka Sawoniaka, także bibliograf.

„Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”

29–30 marca 2007

Międzynarodowa konferencja poświęcona nowoczesnym technologiom konserwacji zbiorów bibliotecznych została zorganizowana przez SBP i BN. Wśród kilkunastu referatów znalazły się wystąpienia przedstawicieli bibliotek narodowych Białorusi, Ukrainy, Rosji, Łotwy, Czech, Słowacji, Niemiec i Chin oraz Biblioteki Jagiellońskiej i Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie oraz polskiej Biblioteki Narodowej. Gośćmi konferencji byli, m.in.: dr Andris Vilks, dyrektor Biblioteki Narodowej Łotwy, dr Tamara Wylegżanina, dyrektor Narodowej Parlamentarnej Biblioteki Ukrainy, oraz dr Chen Li, zastępca dyrektora Biblioteki Narodowej Chin. Uczestnicy konferencji zapoznali się z technologiami konserwacji zbiorów stosowanymi w Bibliotece Narodowej, zwiedzając Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych oraz Laboratorium Konserwatorskie. Konserwacji towarzyszyły dwie wystawy: „Historia chińskich książek” oraz „Sztuka konserwacji opraw książkowych”.

Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Fonoteka wczoraj, dziś i jutro”

11–12 maja 2007

Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Fonotek została zorganizowana przez ZG SBP przy współudziale Biblioteki Narodowej. Wsparcia finansowego udzielił Związek Stowarzyszeń Artystów Wykonawców STOART. W konferencji wzięło udział ponad 50 bibliotekarzy z Biblioteki Narodowej i innych bibliotek naukowych, publicznych, akademii muzycznych i instytutów muzykologii, pracownicy archiwów fonograficznych, Instytutu Sztuki PAN, Związku Kompozytorów Polskich, Polskiego Radia, przedstawiciele „Polskich Nagrań”, stowarzyszeń muzycznych i innych instytucji gromadzących nagrania. Tematyka obrad obejmowała: kolekcje fonograficzne w poszczególnych bibliotekach, zagadnienia ochrony i digitalizacji zbiorów fon-

graficznych, prawne aspekty ich udostępniania, sposoby obsługi informacyjnej użytkowników fonotek, opracowanie dokumentów dźwiękowych w formacie MARC 21. Konferencję zakończono dyskusją panelową *Nagranie a wykonanie koncertowe*.

„European Integration: Conditions and Challenges for Libraries” –

LIBER 36th Annual General Conference

3–7 lipca 2007

36. Doroczna Konferencja Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych (LIBER) – najważniejsze wydarzenie roku 2007 w polskim bibliotekarstwie – została zorganizowana wspólnie przez Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie oraz Bibliotekę Narodową. Ponad 180 uczestnikom z całej Europy oraz z Kanady i Stanów Zjednoczonych Ameryki zaprezentowano 16 referatów w czterech sesjach tematycznych poświęconych nowym problemom stojącym przed bibliotekami w jednoczącej się Europie, w tym kwestiom zarządzania i mierzenia usług bibliotecznych, planowania rozwoju zawodowego kadry zarządzającej bibliotek, gromadzenia i wykorzystywania e-booków, konserwacji i digitalizacji zbiorów, a zwłaszcza planowania kosztów przenoszenia dokumentów do postaci cyfrowej, a także przełamywania barier w dostępie do literatury naukowej i ruchu Open Access. Odbyła się także sesja poświęcona bibliotekom polskim, w której dr Tomasz Makowski, dyrektor BN, wystąpił z multimedialną prezentacją Biblioteki Narodowej oraz referatem *Biblioteka Narodowa Polski w erze digitalizacji*. Uczestnicy konferencji zwiedzili kilka bibliotek naukowych w Warszawie oraz Bibliotekę Jagiellońską.

Do Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych LIBER należy 15 bibliotek naukowych z Polski oraz SBP.

„Efektywność funkcjonowania bibliotek – standardy”

23 listopada 2007

Międzynarodowe seminarium „Efektywność funkcjonowania bibliotek – standardy” zostało zorganizowane przez Bibliotekę Narodową, ZG SBP i Goethe-Institut w Warszawie. Uczestnicy seminarium – bibliotekarze z Czech, Niemiec, Polski, Słowacji i Węgier – przedstawili najważniejsze kwestie związane z efektywnością pracy bibliotek i sposobami jej mierzenia w swoich krajach, zarówno sukcesy, jak i trudności. Jako podsumowanie, został zaprezentowany referat dr. Jerzego Maja z Biblioteki Narodowej, zawierający propozycje standardów dla polskiego bibliotekarstwa publicznego.

„Biblioteki publiczne – współpraca w euroregionach w zakresie upowszechniania i promocji czytelnictwa”

26 listopada 2007

Międzynarodowa konferencja została zorganizowana przez BN i ZG SBP w ramach Programu Operacyjnego MKiDN „Promocja czytelnictwa” z udziałem bibliotekarzy z Polski, Słowacji i Ukrainy. Przedmiotem jej obrad była ocena stanu czytelnictwa w euroregionach, wielkość i przydatność zbiorów bibliotek, metody współpracy i promocji kultury czytelniczej w bibliotekach po obu stronach granicy. Uczestnicy konferencji przyjęli wnioski dotyczące zwiększenia wkładu bibliotek publicznych działających w regionach polskiego pogranicza w edukację kulturalną.

„Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”

28–29 listopada 2007

Konferencja zorganizowana przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP we współpracy z Biblioteką Narodową i Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych uw. Wzięło w niej udział ponad 230 osób z bibliotek różnych typów (publicznych, naukowych, szkolnych i pedagogicznych).

Wśród poruszanych tematów znalazły się: przyszłość języków informacyjno-wyszukiwawczych, wykorzystywanie obecnie stosowanych języków informacyjno-wyszukiwawczych w katalogach zautomatyzowanych z uwzględnieniem aspektu zdalnego (bez pomocy bibliotekarza) wykorzystywania katalogów; możliwości wykorzystania pewnych narzędzi informatycznych, np. ontologii informatycznych, przyjaznych interfejsów, do usprawnienia wyszukiwania w istniejących katalogach rzeczowych; sprawność wyszukiwawcza NUKAT i KaRo w zakresie wyszukiwania rzeczowego; mankamenty i trudności w posługiwaniu się obecnie stosowanymi językami informacyjno-wyszukiwawczymi; opracowanie i wyszukiwanie rzeczowe w zbiorach pełnotekstowych (języki informacyjno-wyszukiwawcze a digitalizacja).

„Polak, Węgier...”

3 grudnia 2007

Podczas konferencji towarzyszącej wernisażowi wystawy pod tym samym tytułem referaty wygłosili, m.in.: prof. György Gömöri z Cambridge o swojej korespondencji z Jerzym Giedroyciem, Ákos Engelmayer o wydarzeniach roku 1956 w obu krajach, dr Péter Dippold o najcenniejszych polonikach w zbiorach węgierskiej

Biblioteki Narodowej, której jest wicedyrektorem, a Mieczysław Siciński z Muzeum Wojska Polskiego o pasjonujących losach księcia Mieczysława Woronieckiego, dowódcy Legionu Polskiego walczącego podczas Wiosny Ludów na Węgrzech. Joanna Borysiak z Zakładu Rękopisów BN zaprezentowała najcenniejsze rękopiśmienne hungarika ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

„Nowa rola bibliotek narodowych”

6 grudnia 2007

Konferencja dyrektorów najważniejszych środkowoeuropejskich bibliotek narodowych, współorganizowana przez Bibliotekę Narodową i Ars Polona S.A., towarzyszyła 14. Krajowym Targom Książki Akademickiej „ATENA 2007”. Uczestniczyli w niej przedstawiciele bibliotek narodowych: Białorusi – dyrektor generalny Roman Motulsky, Czech – zastępca dyrektora Adolf Knoll, Estonii – dyrektor generalna Tiiu Valm, Kazachstanu – zastępca dyrektora generalnego Gulissa Balabekowa, Litwy – dyrektor generalny Vytautas Gudaitis, Łotwy – dyrektor generalny Andris Vilks, Polski – dyrektor dr Tomasz Makowski, Rosji – wicedyrektor ds. zagranicznych biblioteki petersburskiej Irina Lynden i sekretarz naukowy biblioteki moskiewskiej Ludmiła Tichonowa, Rumunii – dyrektor generalna Elena Tirziman, Słowacji – dyrektor generalny Dušan Katuščák i Ukrainy – zastępca dyrektora dr Anatolij Browkin. Gościem specjalnym była dr Elisabeth Niggemann, dyrektor Biblioteki Narodowej Niemiec i prezes Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL). Dyskusja toczyła się wokół zagadnień: przyszłość bibliotek narodowych w Europie, stan zaawansowania retrokonwersji, rejestracja bibliograficzna internetowych domen narodowych, powszechna dostępność dokumentów w internecie a prawa autorskie oraz zasady finansowania projektów digitalizacyjnych.

Obrady prowadził dr Tomasz Makowski, dyrektor BN, a wśród słuchaczy byli, między innymi, wiceminister Tomasz Merta oraz wielu przedstawicieli środowiska bibliotekarskiego i liczna grupa studentów.

W zgodnej opinii uczestników, spotkanie dyrektorów bibliotek było na tyle interesujące i korzystne dla wszystkich, że podjęto decyzję o organizowaniu podobnych co roku.

„Zbiory Radziwiłłów w Nieświeżu. Stan badań nad rekonstrukcją zbiorów”

13–14 grudnia 2007

Międzynarodowa konferencja naukowa, w której wzięli udział przedstawiciele ośrodków naukowych Białorusi, Polski, Rosji i Ukrainy, miała na celu przed-

stawienie dotychczasowego stanu badań i prac prowadzonych we wszystkich uczestniczących krajach nad bibliograficzną rejestracją zbiorów Radziwiłłów z Nieświeża oraz ustalenie form i metod współpracy przy elektronicznej rekonstrukcji nieświeskich księgozbiorów. Są one dziś rozproszone w wielu bibliotekach; największe kolekcje znajdują się w Bibliotece Akademii Nauk Białorusi, Bibliotece Prezydenckiej Białorusi, Bibliotece Narodowej Białorusi, Bibliotece Akademii Nauk w Sankt Petersburgu, Rosyjskiej Bibliotece Państwowej w Moskwie i Bibliotece Narodowej w Helsinkach. W Polsce najwięcej nieświeskich zbiorów posiada Biblioteka Kórnicka. Zgodnie wyrażano potrzebę wspólnej pracy nad stworzeniem wirtualnej, cyfrowej rekonstrukcji rozproszonego nieświeskiego księgozbioru w postaci witryny internetowej, zapewniającej szeroki dostęp wszystkim zainteresowanym.

Gościem konferencji był Tomasz Komorowski z Polskiego Komitetu ds. UNESCO, którego obecność związana była z intencją wpisania radziwiłłowskich księgozbiorów na listę UNESCO „Pamięć Świata”, jako wspólnego dobra kultury wszystkich uczestniczących w konferencji krajów. Konferencja, odbywająca się pod patronatem ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego, była w całości finansowana przez MKiDN w ramach Programu Operacyjnego „Dziedzictwo kulturowe”.

Konferencja
„Nowa rola bibliotek
narodowych”

Zebrania naukowe

- **10 stycznia** mgr Maciej Maryl (PAN, Instytut Badań Literackich) *Dane internetowe w empirycznych badaniach odbioru potocznego (analiza portalu BiblioNETka.pl)*
- **24 stycznia** mgr Anna Romaniuk (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Lokalny ruch poetycki jako część współczesnego życia literackiego. Część 1: Wydawcy*
- **25 stycznia** mgr Jacek Paulinek (BN, Zakład Starych Druków) *Biblioteka Tarnowskich w Dzikowie*
- **21 lutego** mgr Hanna Tomaszewska (Uniwersytet Warszawski, Wydział Pedagogiczny) *Warszawska młodzież licealna o nowych mediach i rówieśnikach. Wstępna prezentacja wyników badań*
- **22 lutego** dr Halina Tchórzewska-Kabata (BN, Sekretariat Naukowy) *Biblioteka Ordynacji Krasińskich w Warszawie*
- **7 marca** dr Janusz Kostecki (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Czytelnik w świecie wartości*
- **21 marca** dr Anna Zdanowicz, mgr Agnieszka Paja (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Główne kierunki badań historii czytelnictwa na Zachodzie*
- **29 marca** mgr Henryk Citko (BN, Zakład Rękopisów) *Archiwum Zbigniewa Herberta – dzieje i zawartość*
- **4 kwietnia** mgr Emilia Szydłowska (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Zjawisko bestsellerów*
- **19 kwietnia** mgr Marlena Wieczorek (BN, Zakład Dokumentów Dźwiękowych i Audiowizualnych) *Egzemplarz obowiązkowy dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych w Polsce i na świecie*
- **25 kwietnia** mgr Sebastian Wierny (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Publiczność czytelnicza w Sieci*
- **9 maja** dr Olga Dawidowicz-Chymkowska (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Księgozbiory dla dzieci i młodzieży w bibliotekach wiejskich*
- **23 maja** mgr Adam Rusek (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Bibliotekarstwo – zawód dwóch prędkości? Założenia i wstępne wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w IV kwartale 2006*
- **24 maja** mgr Katarzyna Ślaska (BN, Zakład Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona) *Digitalizacja zbiorów specjalnych*
- **28 czerwca** mgr Teresa Sieniатеcka (BN, Zakład Rękopisów) *Prace nad porządkowaniem Archiwum Zbigniewa Herberta*
- **14 listopada** dr Janusz Kostecki (BN, Instytut Książki i Czytelnictwa) *Cenzura carska wobec importu publikacji do Cesarstwa Rosyjskiego. Podstawy prawne i organizacyjne*

- **12 grudnia** dr hab. Bogumiła Staniów (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Informatyki, Bibliotekoznawstwa) *Światowe tendencje w rozwoju bibliotek szkolnych*

Referaty pracowników BN w 2007 r.

Krzysztof Alberski

- *Najnowsze czasopisma polskie w Anglii i Walii*. Sympozjum „Nowa polska emigracja w Wielkiej Brytanii i Irlandii”, cz. 1, BN, 26 lutego

Mikołaj Baliszewski

- *Villa Laurentina: From the Enlightenment to „Digital Sunlight System”*. Międzynarodowa konferencja „Das Originale der Kopie. Kopien als Produkte und Medien der Transformation von Antike”, Humboldt-Universität, Niemcy, Berlin, 2–3 listopada

Ewa Bielińska-Galas

- *Procesualny i jakościowy aspekt czasu w badaniu chorału gregoriańskiego*. Ad fontes. VIII Interdyscyplinarne spotkania historyczne „Tempus fugit? Zmienność i stałość świata w źródłach i... metodologiach historycznych”, Wrocław–Pałowice, 3–5 czerwca
- *Źródła muzyki lutniowej w erze digitalizacji zbiorów*. II Konferencja Muzyka w Kulturze Europejskiej „Zbiory europejskiej kultury w bibliotekach i archiwach w Polsce”, zorganizowana przez Instytut Muzykologii UJ i Sekcję Bibliotek Muzycznych SBP–Polską Grupę Narodową IAML, Łańcut, 17–19 września

Danuta Bilikiewicz-Blanc

- Laudacja w trakcie promocji *Przewodnika po zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej POK w Londynie*. Sympozjum „Nowa polska emigracja w Wielkiej Brytanii i Irlandii”, cz. 1, BN, 26 lutego
- *Politique et traduction*. Konferencja „Aspects anthropologiques et sociologiques de la traduction”, Université Paris–Sorbonne (Paris IV), Francja, Paryż, 11–12 czerwca

Aldona Borowska

- *Hasła i określniki z dziedziny edukacji wprowadzone do JHP BN w roku 2006/2007. Stosowanie JHP BN w bazach bibliotek pedagogicznych. Próba porównania*. IX Ogólnopolskie Warsztaty „Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątka. Zmiany w opracowaniu rzecz-

wym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja

Joanna Borysiak

- *Od Galla Anonima do Zbigniewa Herberta. Hungarica w zbiorach Zakładu Rękopisów Biblioteki Narodowej.* Konferencja „Polak, Węgier...”, BN, 3 grudnia

Paulina Buchwald-Pelcowa

- *Biblioteka Radziwiłłów w Nieświeżu.* Międzynarodowa konferencja naukowa „Zbiory Radziwiłłów w Nieświeżu. Stan badań nad rekonstrukcją zbiorów”, BN, 13–14 grudnia

Barbara Budyńska

- *Biblioteki publiczne w Polsce.* Konferencja Jubileuszowa w Miejskiej Bibliotece Publicznej, Ożarów, 23 listopada
- *Kondycja współczesnych bibliotek publicznych.* Konferencja Jubileuszowa w Miejskiej Bibliotece Publicznej, Dębica, 4 października

Barbara Budyńska, Małgorzata Jezierska

- *Jak zmieniają się biblioteki powiatowe.* Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Model biblioteki powiatowej – jaki?”, Piła, 18–20 kwietnia

Jolanta Byczkowska-Sztaba

- *Muzykalia z Biblioteki Muzeum-Zamku w Łańcucie w świetle nowych badań.* II Konferencja Muzyka w Kulturze Europejskiej „Zbiory europejskiej kultury w bibliotekach i archiwach w Polsce”, zorganizowana przez Instytut Muzykologii uJ i Sekcję Bibliotek Muzycznych SBP–Polską Grupę Narodową IAML, Łańcut, 17–19 września

Oskar S. Czarnik

- *Idea euroregionów – znaczenie dla kultury.* Międzynarodowa konferencja „Biblioteki publiczne – współpraca w euroregionach w zakresie upowszechniania i promocji czytelnictwa”, BN, 26 listopada
- *Stan czytelnictwa w Polsce w świetle badań Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej w Warszawie.* Międzynarodowe Seminarium Naukowe „Badania księgoznawcze w Polsce i na Białorusi: doświadczenia, organizacja, perspektywy”, Białoruś, Mińsk, 18 kwietnia

- *Wydawnictwa wychodźców polskich na Wschodzie w czasie II wojny światowej.* Konferencja „Migracje przymusowe na Bliskim Wschodzie po II wojnie światowej”, zorganizowana przez Collegium Civitas, Warszawa, 19 maja

Paulina Czyżewicz

- *Możliwości rejestracji danych w rekordzie wzorcowym (MARC 21).* Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada

Olga Dawidowicz-Chymkowska

- *Między lekturą szkolną a radością czytania.* Wykład dla bibliotekarzy szkolnych podczas Targów Edukacyjnych, Piła, 31 marca
- *Trudne wybory. Kompletowanie księgozbiorów dziecięco-młodzieżowych przez biblioteki gminne.* Referat wygłoszony w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej, Olsztyn, 12 grudnia

Agnieszka Filipek

- *Możliwości rejestracji danych w rekordzie bibliograficznym (MARC 21).* Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada

Anna Grzebieluch

- *Archiwum Jundziłtów w zbiorze rękopisów Biblioteki Narodowej.* Konferencja „Skąd nasz ród... Związki rodowe kwadratu Białoruś – Litwa – Polska – Ukraina a miejsce ich następców w dzisiejszym świecie”, zorganizowana przez Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Lublin, 8–9 listopada

Jolanta Hys

- *Kierunki rozwoju UKD określone na podstawie europejskich inicjatyw. Kartoteki wzorcowe, propozycje porządkowania słownictwa i budowania symboli. Próba dostosowania do europejskich tendencji w BN.* Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada

Jolanta Hys, Joanna Kwiatkowska

- *UKD – problemy metodyczne i propozycje tworzenia charakterystyk wyszukiwawczych. Z doświadczeń Przewodnika Bibliograficznego.* IX Ogólnopolskie warsztaty „Język hasła

przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja

Katarzyna Janczewska-Sołomko

- *Zbiór rolek pianolowych w Bibliotece Narodowej*. Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Fonoteka wczoraj, dziś i jutro”, BN, 11–12 maja

Anna Karczewska

- *Ewolucja formuły prasy dla ludu w Królestwie Polskim – „Gazeta Świąteczna” w latach 1881–1914*. Zebranie Pracowni Przeobrażeń Społecznych Polski w XIX w., IH PAN, Warszawa, 23 marca
- *„Więcej z piórem niż z długopisem...” O listach czytelników do redakcji „Gazety Świątecznej” w latach 1881–1914*. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Komunikacja i komunikowanie na ziemiach polskich w latach 1795–1918” zorganizowana przez Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Zakład Antropologii Kulturowej UMCS, Białą Podlaską–Roskosz, 12–13 września

Wanda Klenczon

- *Określniki wprowadzone do katalogu Mediateki CODN – propozycja dla bibliotek pedagogicznych*. IX Ogólnopolskie warsztaty „Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja
- *Opracowanie rzeczowe dokumentów ikonograficznych*. Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada
- *Wykorzystanie kartoteki haseł przedmiotowych BN w opracowaniu zbiorów bibliotek szkolnych i pedagogicznych*. I Krajowa Konferencja Bibliotekarzy Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych, Warszawa, 25 kwietnia

Wanda Klenczon, Anna Stolarczyk

- *Język haseł przedmiotowych BN – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne 2006/2007*. IX Ogólnopolskie warsztaty „Język haseł przedmiotowych

Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja

Stanisław Kondek

- *Praktyki lekturowe polskich czytelników a państwowa polityka wydawnicza w latach 50. i 60. XX w.* Konferencja „Kultura wysoka, kultura popularna, kultura życia codziennego w PRL” zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Instytut Historii Akademii Świętokrzyskiej, Kielce, 29–30 listopada
- *System obiegu książek w Polsce w latach 1949–1956 jako eksperyment komunikacyjny.* Konferencja „Biblioteka a warsztat badawczy nauk humanistycznych”, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 16–17 stycznia

Anna Maria Krajewska

- *Przestrzeń nadziei. Debiuty w literaturze polskiej dla dzieci i młodzieży po 1990 roku.* Konferencja „Po potopie. Dziecko, książka i biblioteka w XXI wieku. Diagnozy i postulaty”, zorganizowana przez IINiSB, Wydział Pedagogiczny i Wydział Polonistyki UW oraz Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy, Warszawa, 20–21 listopada

Agata Lipińska

- *Masowe odkwaszanie zbiorów. Z doświadczeń Biblioteki Narodowej.* Wykład w Klubie „Pod Otwartą Księgą” Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, Warszawa, 5 czerwca
- *Masowe odkwaszanie zbiorów w Bibliotece Narodowej w Warszawie.* Wykład dla pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, Lublin, 21 maja
- *Rozwój myśli konserwatorskiej w realiach polskich bibliotek.* Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”, BN, 29–30 marca

Hanna Łaskarzewska

- *Straty i przemieszczenia księgozbiorów oraz problemy ich własności we współczesnej Europie.* Wykład na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, w ramach „Tygodnia bibliotek”, Warszawa, 18 maja
- *Zbiory przemieszczone we współczesnej Europie.* Wykład dla członków Towarzystwa Bibliofilów Polskich, Warszawa, 17 maja

Jerzy Maj

- *Standardy dla bibliotek powiatowych*. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Model biblioteki powiatowej – jaki?”, Piła, 18–20 kwietnia
- *Standardy organizacyjne w bibliotekarstwie publicznym w Polsce i za granicą*. Referat w Miejskiej Bibliotece Publicznej, Radom, 15 listopada
- *Standardy organizacyjne w polskim bibliotekarstwie publicznym (propozycje)*, Międzynarodowe Seminarium „Efektywność funkcjonowania bibliotek – standardy”, BN, 23 listopada

Tomasz Makowski

- *The National Library of Poland in the Digital Era – Challenges and Possibilities*. LIBER 36th Annual General Conference 2007 „European Integration: Conditions and Challenges for Libraries”, BN, 6 lipca

Michał Marks, Krzysztof Gonet

- *Przyszłość MAK-a jako zintegrowanego systemu zarządzania biblioteką, nowy interfejs, nowe możliwości*. Ogólnopolska konferencja dla użytkowników systemu bibliotecznego MAK „Pakiet MAK – możliwości oprogramowania i perspektywy rozwoju”, Mąchocice Kapitulne koło Kielc, 16–17 kwietnia

Maria Małgorzata Michalska

- *Katalogowanie dokumentów elektronicznych w systemie MAK z formatem MARC 21*. Szkolenie dla bibliotekarzy województwa podkarpackiego, WiMBP, Rzeszów, 10–11 września
- *Opis bibliograficzny dokumentu elektronicznego*. 20. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej przy ZG SBP, BN, 11 kwietnia
- *Typologia i ewidencja zbiorów specjalnych gromadzonych w bibliotekach szkolnych – opracowanie dokumentów elektronicznych*. Centrum Edukacji Nauczycieli, Białystok, 10 lutego, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa, 23 kwietnia

Agnieszka Paja

- *Przekształcanie świata. O znaczeniu lektury kobiet w XIX w.* Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Komunikacja i komunikowanie na ziemiach polskich w latach 1795–1918” zorganizowana przez Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Zakład Antropologii Kulturowej UMCS, Biała Podlaska–Roskosz, 12–13 września

Agata Pietrzak

- *Opracowanie zbiorów ikonograficznych na potrzeby biblioteki cyfrowej – doświadczenia Zakładu Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej.* Międzynarodowa konferencja naukowa „Świat w obrazach: zbiory graficzne w instytucjach kultury, ich typologia, organizacja i funkcje”, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 6–7 grudnia

Joanna Potęga, Dariusz Paradowski

- *cBN Polona – powszechny dostęp, unikalne zasoby.* XI Seminarium z cyklu Digitalizacja Zasobów Informacyjnych „W poszukiwaniu cyfrowych informacji”, Centrum Promocji Informatyki, Warszawa, 17 stycznia

Ewa Potrzebicka

- *Doświadczenia w upowszechnianiu informacji o przedsięwzięciach zapobiegawczych i zasadach ratowania zbiorów zagrożonych w sytuacjach kryzysowych na przykładzie Punktu Kontaktowo-Informacyjnego Błękitnej Tarczy w Bibliotece Narodowej.* Spotkanie konsultacyjne środowiska bibliotekarskiego, BN, 21 listopada
- *Konserwacja zbiorów bibliotecznych w Polsce – stan obecny i perspektywy.* Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”, BN, 29–30 marca
- *Wymogi przechowywania NZB.* Seminarium „Narodowy Zasób Biblioteczny – potrzeby i możliwości” zorganizowane przez Centralną Bibliotekę Wojskową i SBP, Warszawa, 11 września

Marlena Przybysz

- *Bibliografia regionalna w Polsce cenne źródło informacji o regionie: narzędzia do jej opracowywania.* Konferencja „Problemy architektury informacji o kulturze regionu”, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Gdańsk, 15–16 listopada

Donata Rams, Bogdan Filip Zerek

- *Działania Laboratorium Konserwatorskiego na rzecz konserwacji i ochrony zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie.* Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”, BN, 29–30 marca

Jadwiga Sadowska

- *Główne problemy współczesnej polskiej bibliografii*. Konferencja bibliotek pedagogicznych, Kalisz, 17 grudnia
- *Henryk Sawoniak – bibliotekarz i bibliograf*. Sesja „Henryk Sawoniak – w 95. rocznicę urodzin”, BN, 28 lutego

Władysław Sobucki

- *Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier”*. Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”, BN, 29–30 marca
- *Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier”*. III Ogólnopolskie Dni Konserwatorskie, Seminarium „Ochrona zabytkowych zbiorów bibliotecznych”, Warszawa, 29 listopada

Elżbieta Stefańczyk

- *Bibliografia narodowa w 2007 r.* Spotkanie z okazji „Dnia Bibliotekarza” w Miejskiej Bibliotece Publicznej, Tarnobrzeg, 17 maja
- *Biblioteka Narodowa w przededniu jubileuszu 80-lecia powstania; Rozwój bibliotek publicznych*. Spotkanie z bibliotekarzami bibliotek powiatu sieradzkiego i innych miast województwa łódzkiego w Powiatowej Bibliotece Publicznej, Sieradz, 18 grudnia
- *Funkcje i zadania bibliotek publicznych w Polsce na przykładzie biblioteki miejskiej i powiatowej*. Jubileusz 60-lecia Miejskiej Biblioteki Publicznej, Jasło, 14 listopada
- *Współpraca Biblioteki Narodowej z bibliotekami wojewódzkimi w gromadzeniu materiałów regionalnych*. Konferencja „Informacja regionalna w bibliotekach publicznych województwa kujawsko-pomorskiego”, Toruń, 13 września
- *Współpraca Biblioteki Narodowej z NUKAT w latach 2005–2007*. Konferencja Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Zielona Góra, 24 września

Lucyna Szaniawska

- *Comparison of Antonio Millo's atlases: portolan atlas of 1583 and world atlas of 1586*. 22nd International Conference on the History of Cartography, Szwajcaria, Berno, 8–13 lipca
- *Pięćsetlecie nazwy „Ameryka”. Zmiany nazwy oraz ewolucja obrazu Ameryki na mapach publikowanych w szesnastowiecznej Europie*. XXII Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii „Dawna mapa źródłem wiedzy o świecie”, Pobierowo, 11–13 października

Dorota Szumilas

- *Tezaurus teologii moralnej i etyki dla bazy FIDES*. Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada

Katarzyna Ślaska

- *The Polona National Digital Library as a tool of learning*. Międzynarodowa konferencja „Digital libraries for learning”, Estonia, Ryga, 19 listopada

Katarzyna Ślaska, Joanna Potęga

- *Digitalizacja – Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona*. III Ogólnopolskie Dni Konserwatorskie, Seminarium „Ochrona zabytkowych zbiorów bibliotecznych”, Warszawa, 29 listopada

Teresa Turowska

- *UKD – nowe podziały wspólne: charakterystyka i stosowanie*. IX Ogólnopolskie warsztaty „Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja

Sebastian Wierny

- *From Web-pages to E-books*. 15th European Conference on Reading, Niemcy, Berlin, 5–8 sierpnia

Jan Wierzbowski

- „*Krótką*” historia MAK-a. Ogólnopolska konferencja dla użytkowników systemu bibliotecznego MAK „Pakiet MAK – możliwości oprogramowania i perspektywy rozwoju”, Mąchoćce Kapitulne koło Kielc, 16–17 kwietnia

Małgorzata Witkowska

- *Korelacja pomiędzy szczegółowością opisu przedmiotowego a wyszukiwaniem dokumentów przez słowo w bazie Biblioteki Narodowej*. Konferencja „Pracuj lokalnie, myśl globalnie. Opracowanie i wyszukiwanie informacji w bibliotekach”, BN, 28–29 listopada
- *Problemy związane z tematowaniem literatury pięknej dla dzieci w przypadku braku informacji na temat autora*. IX Ogólnopolskie warsztaty „Język haseł przedmioto-

wych Biblioteki Narodowej – nowe słownictwo, najnowsze ustalenia metodyczne, stosowanie w katalogach bibliotek. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta. Zmiany w opracowaniu rzeczowym i porządkowaniu katalogów”, zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP i BN, BN, 29–31 maja

Elżbieta Wojnowska

- *Missa bibliothecariana super „Sidus ex claro” Orlandi (czyli o niebezpieczeństwie podwójnego genetywu)*. II Konferencja Muzyka w Kulturze Europejskiej „Zbiory europejskiej kultury w bibliotekach i archiwach w Polsce”, zorganizowana przez Instytut Muzykologii uJ i Sekcję Bibliotek Muzycznych SBP–Polską Grupę Narodową IAML, Łańcut, 17–19 września

Maria Woźniak

- *Konserwacja zabytków piśmiennictwa w Bibliotece Narodowej*. III Ogólnopolskie Dni Konserwatorskie, Seminarium „Ochrona zabytkowych zbiorów bibliotecznych”, Warszawa, 29 listopada
- *Tradycyjna konserwacja na tle masowych technologii ratowania zbiorów XIX–XX-wiecznych*. Międzynarodowa konferencja „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”, BN, 29–30 marca

Maria Wróblewska

- *Miejsce fonotek w systemach bibliotecznych na świecie*. Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Fonoteka wczoraj, dziś i jutro”, BN, 11–12 maja

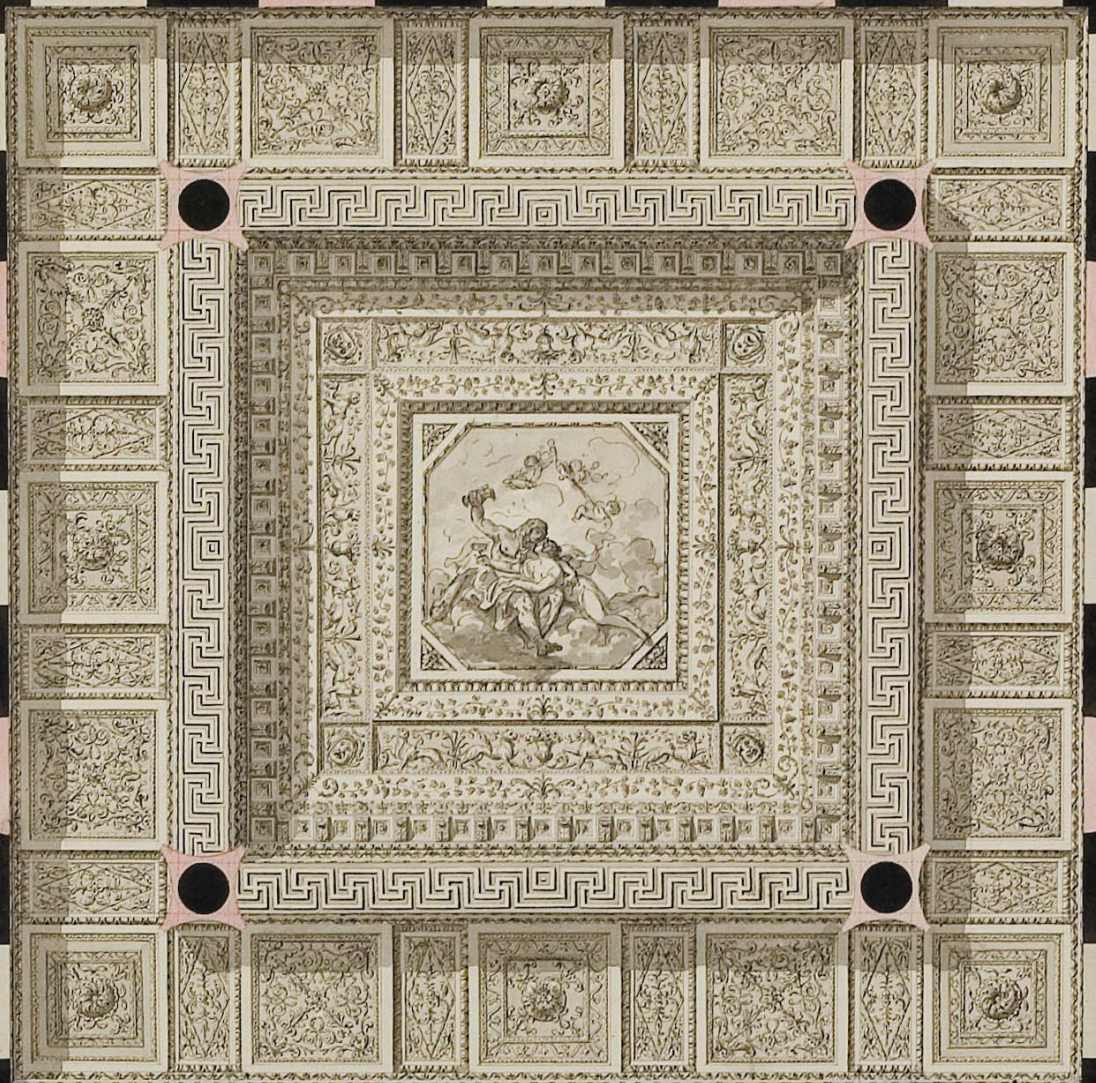
Zofia Zasacka

- *Adolescent Readers in Poland*. 15th European Conference on Reading, Niemcy, Berlin, 5–8 sierpnia

Anna Zdanowicz

- *Podróże do różnych sfer. Miejsce opisów podróży w kulturze czytelniczej przełomu XIX i XX w.* Ogólnopolska konferencja naukowa „Podróż i literatura 1864–1918” zorganizowana przez Zakład Pozytywizmu i Młodej Polski Wydziału Polonistyki UW, Warszawa, 28–30 marca
- *Unormować czytanie. O poradnikach lekturowych przełomu XIX i XX w.* Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Komunikacja i komunikowanie na ziemiach polskich w latach 1795–1918” zorganizowana przez Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Zakład Antropologii Kulturowej UMCS, Biała Podlaska–Roskosz, 12–13 września

WSPÓŁPRACA
MIĘDZYNARODOWA

Siedziba Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku

Międzynarodowa aktywność Biblioteki Narodowej w 2007 r. przejawiała się zarówno w formie udziału pracowników w konferencjach naukowych, jak i w działalności na forum bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz poszukiwania poloników w bibliotekach zagranicznych oraz na międzynarodowych targach książki. Prowadzono ożywione kontakty z innymi bibliotekami narodowymi. W 2007 r. zorganizowano blisko sto wyjazdów zagranicznych. Część z nich była finansowana z funduszy MKiDN, część wynikała z umów dwustronnych z bibliotekami zagranicznymi. Ożywione kontakty międzynarodowe utrzymywały też redakcje czasopism wydawanych przez BN na zlecenie MKiDN. Znaczna liczba wyjazdów była związana z europejskimi projektami digitalizacyjnymi.

Udział w organizacjach międzynarodowych

Od wielu lat Biblioteka Narodowa jest członkiem najważniejszych organizacji bibliotekarskich: Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (International Federation of Librarians' Associations – IFLA), Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (Conference of European National Librarians – CENL), Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – LIBER), Europejskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych (Consortium of European Research Libraries – CERL), Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (Conference of Directors of National Libraries – CDNL), Międzynarodowego Stowarzyszenia Czytelniczego (International Reading Association – IRA), Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych (International Association of Music Libraries – IAML), Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (International Association of Sound and Audiovisual Archives – IASA), Stowarzyszenia Bibliotek Specjalnych i Ośrodków Informacji (Association of Special Libraries and

Dyrektor BN, dr Tomasz
Makowski, wśród
uczestników 29. Sesji
Stałej Konferencji
Muzeów, Archiwów
i Bibliotek Polskich
na Zachodzie w Fawley
Court

Information Bureau – ASLIB), Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilskiego (Association Internationale de Bibliophilie – AIB), Bibliographical Society i międzynarodowej organizacji bibliotek rejonu Morza Bałtyckiego – Bibliotheca Baltica oraz międzynarodowej sieci narodowych ośrodków ISBN, ISMN i ISSN.

Spotkania światowych i europejskich organizacji bibliotekarskich z udziałem Biblioteki Narodowej w 2007 r.

- Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych, Australia, Sydney, 1–6 lipca
- 36. Doroczna Konferencja Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych, Warszawa, 3–7 lipca
- Międzynarodowa Konferencja RISM, Szwajcaria, Einsiedeln, 13–14 lipca
- 15. Europejska Konferencja Czytelnicza, Niemcy, Berlin, 5–8 sierpnia
- Światowy Kongres Bibliotek i Informacji i 73. Konferencja Generalna IFLA, RPA, Durban, 19–23 sierpnia
- Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych, RPA, Durban, 22 sierpnia
- Doroczna Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (zorganizowana wspólnie z Radą Archiwów Dźwiękowych Rejonu Bałtyku – Baltic Audiovisual Archival Council BAAC), Łotwa, Ryga, 15–20 września
- 35. Spotkanie Panelowe ISBN, Argentyna, Buenos Aires, 27–28 września
- 32. Spotkanie Kierowników Narodowych Ośrodków ISSN, Argentyna, Buenos Aires, 1–3 października
- 3. Międzynarodowa Konferencja Grupy Bibliotekarzy-Rękopiśmienników LIBER (LIBER Manuscript Librarians Group), Niemcy, Berlin, 28–30 listopada

Uroczystość
podpisania umowy
o współpracy
z Narodową
Parlamentarną
Biblioteką Gruzji

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa współpracuje z bibliotekami narodowymi i innymi placówkami zagranicznymi na podstawie umów o współpracy i wymianie informacji, a także dotyczących konkretnych wspólnych przedsięwzięć.

W 2007 r. Biblioteka Narodowa realizowała zawarte w latach ubiegłych umowy o bezpośredniej współpracy z następującymi bibliotekami i instytucjami zagranicznymi:

- Biblioteką Narodową Republiki Czeskiej w Pradze,
- Słowacką Biblioteką Narodową w Martinie,
- Estońską Biblioteką Narodową w Tallinie,
- Biblioteką Narodową Białorusi w Mińsku,
- Biblioteką Narodową Republiki Mołdawii w Kiszyniowie,
- Rosyjską Biblioteką Państwową w Moskwie,
- Rosyjską Biblioteką Narodową w Petersburgu,
- Naukową Biblioteką im. S. Taniejewa przy Państwowym Konserwatorium im. P. Czajkowskiego w Moskwie,
- Biblioteką Narodową Ukrainy im. W. Wernadskiego w Kijowie,
- Lwowską Biblioteką Naukową im. W. Stefanyka Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie,

- Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym we Lwowie,
- Biblioteką Narodową Łotwy w Rydze,
- Litewską Biblioteką Narodową im. M. Mažvydasa w Wilnie,
- Żydowską Narodową i Uniwersytecką Biblioteką w Jerozolimie,
- Biblioteką Uniwersytecką Carolina Rediviva w Uppsali (w sprawie wydania katalogu S. I. w Braniewie),
- Fondazione Romana Marchesa J. S. Umiastowska w Rzymie (w sprawie wspólnego opracowania i opublikowania katalogu poloników starych druków znajdujących się we włoskich bibliotekach naukowych),
- Biblioteką Uniwersytecką w Bratysławie,
- Biblioteką Narodową Uzbekistanu w Taszkencie,
- Biblioteką Narodową Chin w Pekinie.

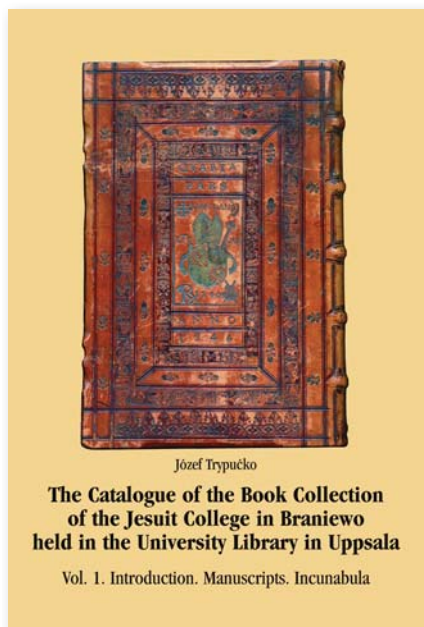
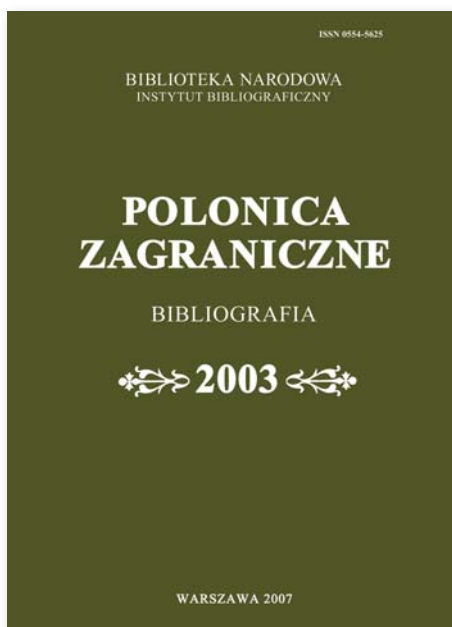
W 2007 r. zawarto kilka nowych umów. Dwie z nich dotyczyły kontaktów polsko-łotewskich. Współpracę i wymianę doświadczeń dotyczących digitalizacji zbiorów i automatyzacji bibliotek, wymianę informacji, wydawnictw, wystaw oraz współdziałanie przy organizacji wspólnych warsztatów, konferencji i szkoleń przewiduje umowa między BN i Biblioteką Narodową Łotwy, podpisana przez dyrektorów obu placówek 29 marca w Warszawie.

Z kolei 26 kwietnia dr Tomasz Makowski, dyrektor BN, i Venta Kocere, dyrektor Łotewskiej Biblioteki Akademickiej, podpisali umowę o wzajemnej współpracy zakładającą wymianę informacji i wydawnictw, a także organizowanie wspólnych konferencji i seminariów.

Podobny zakres wzajemnej współpracy jak z księżnicą narodową Łotwy zawiera umowa podpisana 12 listopada, w trakcie pobytu w Bibliotece Narodowej Borisa Gagui, dyrektora Narodowej Parlamentarnej Biblioteki Gruzji.

Podpisana 5 grudnia, na pięć lat, umowa o wzajemnej współpracy, wymianie i wspieraniu kontaktów między Narodową Biblioteką Białorusi i Biblioteką Narodową w Warszawie obejmuje, m.in.: inicjowanie wspólnych projektów naukowo-badawczych i wydawniczych; wspólne opracowywanie i koordynowanie programów dotyczących zachowania rękopiśmiennych i drukowanych zabytków kultury Białorusi i Polski; organizowanie wspólnych konferencji, sympozjów, ekspozycji książek oraz wystaw artystycznych, zwłaszcza tych, które propagują polską książkę na Białorusi i białoruską w Polsce; wymianę dokumentów, informacji, wydawnictw oraz wystaw; organizowanie wizyt i staży pracowników obu bibliotek w ramach wymiany.

Trzytomowy katalog biblioteki jezuitów w Braniewie powstał we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką w Uppsali w Szwecji

W efekcie umowy o współpracy podpisanej w 2004 r. z Biblioteką Narodową Chin, w Warszawie, w dniach 23–30 marca, przebywała czteroosobowa delegacja władz księżnicy chińskiej. Goście chińscy zapoznali się z funkcjonowaniem BN, a zwłaszcza problemami ochrony zbiorów, oraz wzięli udział w konferencji dotyczącej konserwacji zbiorów bibliotecznych odbywającej się w BN.

W 2007 r. Biblioteka Narodowa podejmowała dyrektorów kilku europejskich bibliotek narodowych, w ramach wymiany bezdewizowej gościła też kilkunastu specjalistów z bibliotek zagranicznych, którzy interesowali się przede wszystkim problemami ochrony i konserwacji zbiorów, zbiorami audiowizualnymi i muzycznymi, opracowywaniem i ochroną starych druków, funkcjonowaniem systemu INNOPAC w BN.

W celu wymiany doświadczeń do zagranicznych bibliotek wyjechało w 2007 r. kilkunastu pracowników BN, w tym do bibliotek narodowych: Czech, Rosji i Norwegii. Kontynuowano wymianę książek i czasopism z 248 partnerami zagranicznymi. Najbardziej ożywione kontakty międzynarodowe w tej dziedzinie prowadzono z następującymi placówkami: Bibliothèque nationale de France (Paryż), Kungliga Biblioteket (Sztokholm), Deutsche Forschungsgemeinschaft (Bonn), The University of Chicago Library (Chicago), Library of Congress (Waszyngton), The British Library (Londyn), Bodleian Library (Oxford), Národní knihovna (Praga) i Rosyjską Biblioteką Narodową (Petersburg). Współpracowano w tym zakresie także z bibliotekami polonijnymi.

Dzięki wymianie międzynarodowej do zbiorów BN włączono 3341 wol./j. Wymiana ta pozwoliła uzupełnić zbiory o szczególnie cenne publikacje zagraniczne oraz polonika. Jednocześnie BN przekazywała bibliotekom zagranicznym publikacje własne, przede wszystkim bieżącą bibliografię narodową („Przewodnik Bibliograficzny”) oraz liczne proponowane i zamawiane wydawnictwa polskie. Biblioteka Narodowa prenumerowała również dla bibliotek i instytucji na świecie ponad 300 tytułów czasopism polskich za kwotę blisko 400 000 zł.

Kontakty z instytucjami polonijnymi i rejestracja poloników zagranicznych

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, a także działań, których celem jest pomoc w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzacja działających za granicą instytucji kultury polskiej. Wynikiem tej współpracy są wspólne katalogi zbiorów polonijnych, jak również poszerzająca się informacja o polskich exteriorikach.

Opublikowany w roku 2006 przez Wydawnictwo BN *Przewodnik po zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej POSK w Londynie*, w opracowaniu Marii Wrede i Jadwigi Szmidt, był promowany na specjalnym spotkaniu w Londynie w marcu 2007 r. Wiele też czyni się w Bibliotece Narodowej dla dokumentowania tzw. zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturowego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księżnicach. Bada się i opracowuje cenne polskie księgozbiory przechowywane poza granicami Polski: w Petersburgu księgozbiór Załuskich, królewską bibliotekę Stanisława Augusta w Kijowie, w Uppsali księgozbiór Kolegium Jezuickiego w Braniewie (praca zakończona w 2007 r. wydaniem wspólnego katalogu), a także przechowywany w słowackiej Bibliotece Narodowej księgozbiór Kolegium Pijarów w Podolińcu. Kontynuuje się rejestrację poloników starodrucznych w bibliotekach rzymskich – w 2007 były to: Biblioteka Casanatense, Papieski Instytut Studiów Kościelnych oraz Biblioteka Urbaniana. Rozpoznaniu zabytkowych poloników służyła też wizyta specjalisty z Biblioteki Narodowej w klasztorze św. Katarzyny na Synaju.

Od kilku lat dyrektor biblioteki jest zapraszany na doroczne sesje Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie – w 2007 r. kolejna, 29. Sesja, odbyła się w Londynie i Fawley Court, w dniach 13–16 września.

Słuchacze Centrum Nauczania Języka Polskiego i Kultury „Polonus” w Brześciu na Białorusi z polskimi elementarzami przekazanymi przez BN w 2007 r. (fot. ze zbiorów Centrum)

Z funduszy przyznanych w ramach Programu Operacyjnego „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”, w 2007 r. w Bibliotece Narodowej kontynuowano konserwację obiektów (starych druków, rękopisów, grafik i rysunków) ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu oraz sfinansowano wyjazdy pracowników do Muzeum Polskiego w Ameryce, z siedzibą w Chicago, w celu oceny ogólnego stanu zachowania kolekcji zbiorów muzycznych i dźwiękowych, przeszkolenia pracowników oraz przeprowadzenia wstępnych prac nad porządkowaniem i katalogowaniem tych zbiorów. Z tego samego programu oraz stypendium Fundacji SEMPER POLONIA prowadzono prace nad opracowaniem zbiorów Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku oraz rozpoczęto inwentaryzację starych druków i rycin w Muzeum Polskim w Raperswilu.

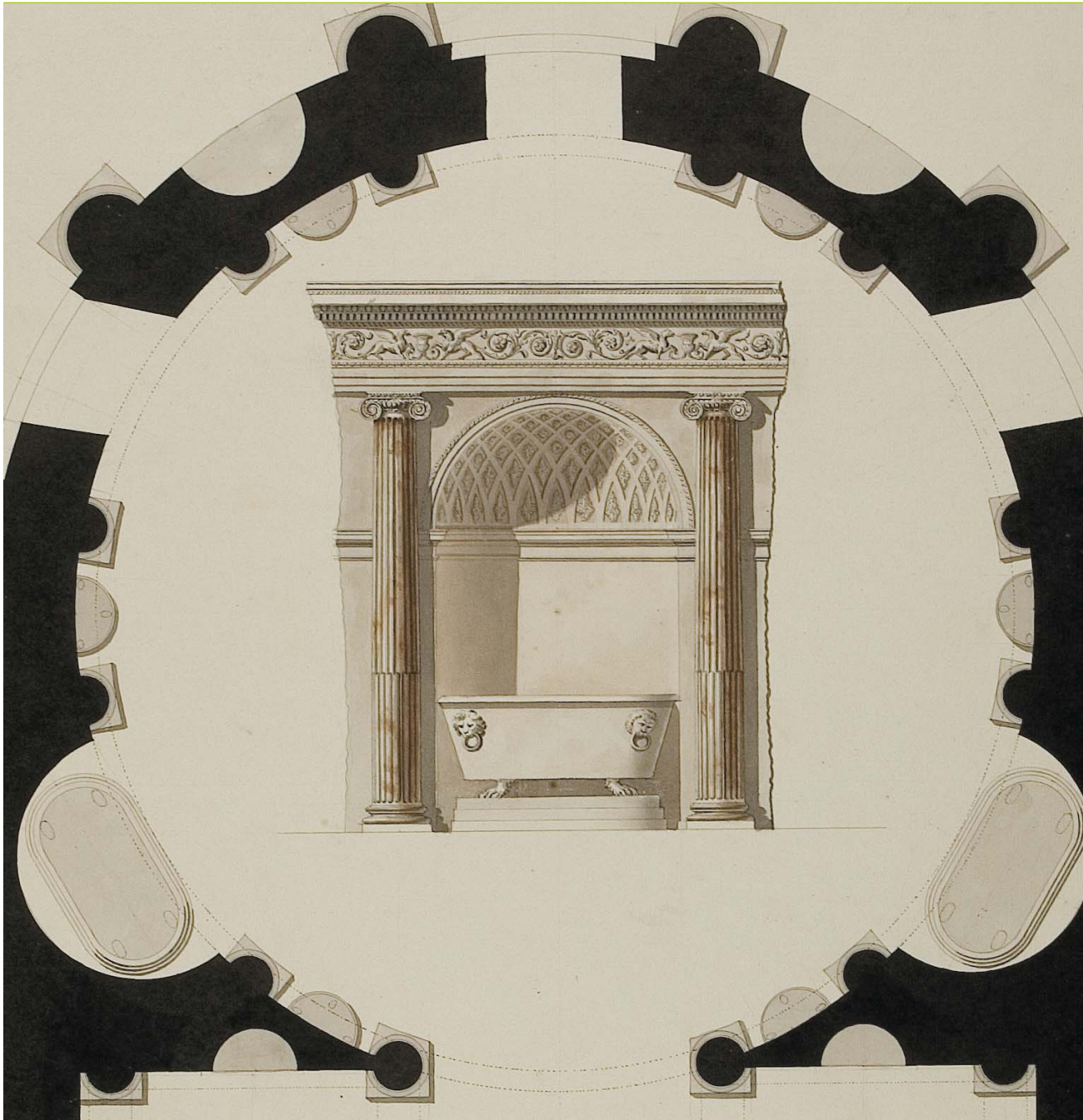
Dzięki stypendium Fundacji Kościuszkowskiej porządkowano i katalogowano zbiory w Polish Institute of Arts and Science of America (PIASA) w Nowym Jorku. Na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w listopadzie 2007 r. wykonano ekspertyzę stanu zachowania zbiorów Instytutu Literackiego w Paryżu.

W ramach pomocy bibliotekom polskim na Wschodzie w 2007 r. przekazano 176 pozycji bibliotekom na Białorusi.

Konferencje zagraniczne z udziałem pracowników Biblioteki Narodowej w 2007 r.

- „Cataloguing 2007. Back to Basics – and Flying into the Future”. IFLA Cataloguing Conference, Islandia, Reykjavik, 1–2 lutego
- „Europe’s cultural and scientific heritage in a digital age”, Niemcy, Berlin, 21–22 lutego
- „The Challenge: Long-term Preservation. Strategies and Practice of European Partnership”, Niemcy, Frankfurt n. Menem, Niemiecka Biblioteka Narodowa, 20–21 kwietnia
- International Workshop „MARC 21 – Experiences, Challenges and Visions”, Niemcy, Frankfurt n. Menem, Niemiecka Biblioteka Narodowa, 14–15 maja
- „LIBER Think Tank on the Future Value of the Book as Artefact and the Future Value of Digital Documentary Heritage”, Szwecja, Sztokholm, 24–25 maja
- „Information Access for the Global Community”. An International Seminar on the Universal Decimal Classification, Holandia, Haga, Konsorcjum UKD, 4–5 czerwca
- „Aspects anthropologiques et sociologiques de la traduction”, Université Paris–Sorbonne (Paris IV), Francja, Paryż, 11–12 czerwca
- 22nd International Conference on the History of Cartography, Szwajcaria, Berno, 8–13 lipca
- xxiii International Cartographic Conference, Rosja, Moskwa, 4–10 sierpnia
- „Disclosure and Preservation: Fostering European Culture in the Digital Landscape”, Portugalia, Lizbona, Biblioteka Narodowa Portugalii, 7–8 września
- International Association of Book & Paper Conservators (IADA) XIth International Congress, Austria, Wiedeń, 17–21 września
- „Photograph Heritage in Central, Southern and Eastern Europe: Past, Present and Future”, Słowacja, Martin, Słowacka Biblioteka Narodowa, 5–8 listopada
- „Digital Libraries for Learning”, Łotwa, Ryga, Łotewska Biblioteka Narodowa, 19 listopada

WYSTAWY
I PROMOCJE

Otwarcu wystawy *Villa Laurentina* towarzyszyła konferencja prasowa przed Pałacem Rzeczypospolitej

W swej siedzibie Biblioteka Narodowa tworzy ceniony ośrodek spotkań, dyskusji, wydarzeń intelektualnych i towarzyskich, udziela gościny twórcom i uczonym realizującym w tym miejscu swe plany badawcze i zawodowe ambicje, a także czytelnikom, którzy czerpią wiedzę ze zbiorów BN, ale mają też szansę uczestniczyć w odbywających się imprezach.

Biblioteka Narodowa czynnie uczestniczy w międzynarodowych i ogólnopolskich wydarzeniach kulturalnych. Organizuje sama lub we współpracy z innymi instytucjami wystawy i pokazy zbiorów, spotkania z twórcami, koncerty, imprezy promocyjne. Wśród instytucji współpracujących są, m.in.: Polska Izba Książki, Instytut Książki w Krakowie, Fundacja Kultury Polskiej, Fundacja SEMPER POLONIA, Goethe-Institut.

Od 1998 r. odbywają się w Bibliotece Narodowej dwa cykle imprez kulturalnych: Salon Pisarzy i Salon Wydawców, w których goszczono już ponad stu wybitnych poetów i pisarzy oraz kilkadziesiąt oficyn wydawniczych z kraju i z zagranicy. W 2006 r. zainaugurowano spotkania w Salonie Księgarzy. Od 1999 r. prezentowany jest cykl wystaw „Nasi sąsiedzi – nowe spojrzenie”, poświęconych bliższym i dalszym sąsiadom Polski. W ramach cyklu pokazano ekspozycje poświęcone Litwie, Ukrainie, Białorusi, krajom skandynawskim, Słowacji, Rosji, Czechom, Niemcom, Łotwie i Estonii. W 2007 r. bohaterem wystawy były Węgry. Biblioteka Narodowa organizuje też wystawy we współpracy z bibliotekami i innymi instytucjami kultury w kraju i na świecie.

W 2006 r. ekspozycją *Psałterza floriańskiego* zainaugurowano nowy, objęty w 2007 r. honorowym patronatem Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, cykl wystaw „Pokaz skarbu”, prezentujących najstarsze i najcenniejsze obiekty ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Wystawy

„Demony. Rysunki Grzegorza Morycińskiego”

15 lutego – 31 marca 2007

Pięćdziesiąt rysunków z lat 2001–2006 Grzegorza Morycińskiego, wykonanych na papierze w technice mieszanej (węgiel, sangwina, biała kredka). Po zakończeniu ekspozycji, zorganizowanej we współpracy z Domem Aukcyjnym Rempex, prace zostały przekazane do zbiorów Biblioteki Narodowej.

„Historia chińskich książek”; „Sztuka konserwacji opraw książkowych”

29 marca – 18 kwietnia 2007

Dwie wystawy towarzyszące międzynarodowej konferencji naukowej „Zachowajmy przeszłość dla przyszłości – nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych”. Pierwsza z nich to fotogramy (28 plansz) obrazujące efekty pracy konserwatorów z BN. Druga, także planszowa, przygotowana od strony merytorycznej przez Bibliotekę Narodową Chin, prezentowała najwcześniejsze ślady druku, pierwotne materiały piśmiennicze oraz niezwykle formy chińskich książek, m.in. bambusowe deseczki, jedwabne zwoje, „smoczą łuskę” oraz 10 podstawowych rodzajów opraw: bambusowe deseczki wiązane linkami, zwoje jedwabne lub papierowe, formę „wiru”, klasyczną formę buddyjską, formę zawiniętej sutry, oprawę „motylkową”, formę oprawy tylnej, formę przeplataną oraz oprawę nierównych brzegów.

„Villa Laurentina. Arcydziało epoki stanisławowskiej w trzech wymiarach”

28 kwietnia – 13 maja 2007

Wystawa pokazana w Pałacu Rzeczypospolitej w ramach cyklu „Pokaz skarbu” to kolekcja rysunków ze zbiorów Biblioteki Narodowej, przedstawiających willę Pliniusza Młodszego w Laurentum nieopodal Rzymu, wykonanych przez najwybitniejszych włoskich i polskich artystów epoki klasycyzmu. Dopełnieniem zabytkowych rysunków była realistyczna wizualizacja Villi Laurentiny w technice 3d. Wystawę, objętą honorowym patronatem Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, uroczyste otworzyli wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Tomasz Merta, dyrektor BN dr Tomasz Makowski i kustosz wystawy prof. Jerzy Miziołek.

Po raz pierwszy na jednej ekspozycji zgromadzono komplet arcydzieł wykonanych przez takich artystów, jak: Giuseppe Manocchi, Vincenzo Brenna i Franciszek Smuglewicz. Rysunki te nie były do tej pory pokazywane ze względów konserwatorskich. Aby w pełni zrozumieć ponad trzydzieści plansz przedstawia-

jących fasady, przekroje, projekty wnętrz i detale architektoniczne, przygotowano realistyczną wizualizację. Multimedialna ekspozycja i wizualizacja 3d pozwalała zobaczyć Laurentinę oczami Stanisława Kostki Potockiego.

Wystawa nie tylko pokazała nowatorstwo polskiego inicjatora badań nad antykiem Stanisława Kostki Potockiego – to jedyna na świecie tego typu rekonstrukcja, lecz była także prezentacją najnowszych badań naukowych przeprowadzonych przez zespół pod kierunkiem prof. Jerzego Miziołka. Po raz pierwszy udało się zidentyfikować wszystkie pomieszczenia willi i dokonać poprawnej atrybucji rysunków. W filmie i w towarzyszącej wystawie publikacji prof. Miziołek udowadnia, że autorem najlepszych plansz nie jest Vincenzo Brenna, ale Giuseppe Manocchi współpracujący wcześniej między innymi z wybitnymi brytyjskimi architektami, braćmi Adam. Na poparcie tej tezy prof. Miziołek porównuje prace artystów oraz konfrontuje rysunki ze źródłami, z których korzystali. Wystawie towarzyszyła piękna publikacja – katalog w językach polskim i angielskim oraz płyta DVD.

Pokaz Kodeksu supraskiego

22 września 2007

W związku z wpisaniem *Kodeksu supraskiego* na listę UNESCO „Pamięć Świata” Biblioteka Narodowa udostępniła w Pałacu Rzeczypospolitej ten bezcenny cyrylicy rękopis, pochodzący z XI w., na wyjątkowym, jednodniowym pokazie.

Pokazowi *Kodeksu* towarzyszyła multimedialna prezentacja oraz materiały informacyjne dotyczące samej książki, jej historii, a także historii Biblioteki Ordynacji Zamojskiej, depozytu rodziny Zamoyskich w BN, której *Kodeks* jest częścią. Przez cały czas trwania pokazu na zwiedzających oczekiwali specjaliści z BN, którzy opowiadali o *Kodeksie*, BN i Bibliotece Ordynacji Zamojskiej.

„Płyta gramofonowa ma 120 lat”

1 października – 10 listopada 2007

Wystawa, której komisarzem była dr Katarzyna Janczewska-Sołomko, prezentowała historię i współczesność płyty gramofonowej oraz innych nośników dźwięku. Zorganizowana z okazji 120. rocznicy opatentowania płyty gramofonowej, przedstawiała najciekawsze i najcenniejsze płyty ze zbiorów BN, a także informacje o twórcach i odtwórcach muzyki na nich rejestrowanej. Zabytkowym płytom różnych typów towarzyszyły historyczne urządzenia do odtwarzania i rejestracji dźwięku: gramofony, patefony i mikrofony, oraz dawne fotografie, afisze i stroje artystów operowych.

„Polak, Węgier...”

3 grudnia 2007 – 29 lutego 2008

Na wystawie, prezentującej tysiącletnią historię kulturalnych, politycznych i społecznych związków polsko-węgierskich, zorganizowanej przy współpracy z Biblioteką Narodową Węgier im. Széchényiego, Węgierskim Instytutem Kultury oraz buda-peszteńskim Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii, pokazano 400 eksponatów ze zbiorów Biblioteki Narodowej, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Historycznego m.st. Warszawy oraz prywatnej kolekcji Ákosa Engelmayera, pierwszego ambasadora Węgier w Polsce po upadku komunizmu. Najciekawsze z nich to: szabla króla Stefana Batorego, srebrny wieniec подарowany przez Węgrów generałowi Józefowi Bemowi, odręczny list króla Polski i Węgier Władysława Warneńczyka, piękna piętnastowieczna *Kronika Schedla* z rycinami miast europejskich oraz list Lajosa Kossutha i broń z okresu Wiosny Ludów, a także pełna dramatyzmu ekspozycja na temat węgierskich wydarzeń roku 1956 ilustrowana nagraniami udostępnionymi przez Archiwum Polskiego Radia i filmem Zofii Kunert. Atrakcją wernisażu wystawy był koncert węgierskiego zespołu István Pál „Boczek” i jego Banda.

Honorowym patronatem wystawę objęli: Prezydent Węgier László Sólyom, Joanna Stempińska, Ambasador RP w Budapeszcie, i Robert Kiss, Ambasador Węgier w Warszawie. Jej twórcami byli: Katarzyna Kwiatkowska-Żák – kurator, Anna Smulek-Żurowska – realizator, Janusz Pilecki – plastyk.

„LiBeratura, czyli nieopisywanie świata”

12 grudnia 2007 – 15 lutego 2008

Książki autorskie, czyli napisane, zilustrowane, zaprojektowane, wydrukowane i oprawione przez jedną i tę samą osobę – ich twórcę Radosława Nowakowskiego, artystę totalnego: pisarza, tłumacza, ilustratora, projektanta, a także muzyka grupy OSJAN. Słowo „liBeratura” różni się od „literatury” tylko jedną literą, ale jest to różnica zasadnicza – powiedział Radosław Nowakowski podczas wernisażu. Zdaniem artysty, dla literata książka jest tylko pojemnikiem na jego tekst, natomiast w liBeraturze częścią opowiadanej historii jest wszystko: papier, czcionka, okładka, słowa i ilustracje. Książki Nowakowskiego wytwarzane są ręcznie, w niewielkich, otwartych nakładach i można je znaleźć w zbiorach British Library w Londynie, New York Public Library, The Danish Museum of Art and Design w Kopenhadze, biblioteki Uniwersytetu Stanforda, a także Biblioteki Narodowej.

Organizatorem wystawy było Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi, którego warszawska siedziba mieści się w Bibliotece Narodowej. Projekt zrealizowano przy pomocy finansowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Spotkania z pisarzami i księgarzami, promocje książek

Salon Pisarzy, spotkania z pisarzami

W 2007 r. w gościnnych progach Biblioteki Narodowej, w ramach Salonu Pisarzy, z czytelnikami spotkali się: Włodzimierz Kalicki – pisarz, reporter i dziennikarz „Gazety Wyborczej”, Piotr Szewc – pisarz, dziennikarz, poeta i redaktor „Nowych Książek”, Arkadiusz Pacholski – eseista i prozaik, dziennikarz prasy regionalnej oraz TVP, Ewa Lipska – poetka, Zbigniew Machej – poeta, tłumacz literatury czeskiej, krytyk, dyplomata, Eustachy Rylski – prozaik, dramaturg, scenarzysta, Jan Gondowicz – krytyk literacki, tłumacz, wydawca, Eugeniusz Cezary Król – historyk, politolog, tłumacz, pracownik naukowy Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk i Collegium Civitas w Warszawie zajmujący się tematem propagandy narodowego socjalizmu w Niemczech.

Z liczną publicznością spotkali się profesorowie: Janusz Tazbir – historyk, specjalizujący się w badaniach historii kultury i ruchów religijnych w Polsce XVI i XVII w., członek rzeczywisty PAN, autor dziesiątek prac naukowych, książek popularnonaukowych, esejów, artykułów i recenzji, Marcin Król – historyk idei, filozof, pisarz, publicysta, redaktor, Grzegorz Kołodko – ekonomista, były minister finansów i były wicepremier, autor blisko czterdziestu książek, zapalony podróżnik i maratończyk.

Claudio Magris
– włoski pisarz
i publicysta, gość
Salonu Pisarzy

Z okazji Światowego Dnia Poezji BN gościła redaktora „Poezji Dzisiaj” Aleksandra Nawrockiego i zaproszoną przez niego poetkę Danutę Błaszak.

Z żywym przyjęciem spotkał się Krzysztof Zanussi – reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta, który spotkanie w Narodowej Książnicy zaczął od przewrotnej tezy: „czytanie szkodzi, więc szkoda oczu i czasu dla chłamu” i znaczną część spotkania poświęcił kwestii szacunku dla korzeni i tradycji, którego brak powoduje erozję kultury i czyni z ludzi lumpów.

Salon Pisarzy gościł też włoskiego pisarza: w spotkaniu, zorganizowanym przez BN i Włoski Instytut Kultury, z czytelnikami spotkał się Claudio Magris – również, profesor literatury niemieckiej i aktywny publicysta.

Salon Księgarzy

W Salonie Księgarzy, w czerwcu 2007 r., gościli twórcy i uczestnicy akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. O swojej działalności na rzecz czytelnictwa opowiadały: Irena Koźmińska – założycielka i prezes fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, Elżbieta Olszewska – dyrektor programowy fundacji, oraz Krystyna Adamczak – właścicielka poznańskiej księgarni-galerii „Z Bajki”. Spotkanie prowadził Bogdan Klukowski. Uczestnicy spotkania przekonywali słuchaczy, że codzienne, głośne czytanie przez co najmniej 20 minut ogromnie wspiera rozwój intelektualny i emocjonalny dzieci. Namawiali do czytania nie tylko przedszkolakom, ale i dzieciom starszym, także tym już czytającym, a nawet... niemowlakom! Elżbieta Olszewska podzieliła się również swoimi udanymi doświadczeniami ze wspierania głośnym czytaniem rozwoju dzieci niepełnosprawnych. Burzliwa dyskusja na temat Ustawy o książce zdominowała Salon Księgarzy, który odbył się we wrześniu. Jego głównym gościem był Renek Mendruń – niezależny analityk rynku księgarskiego i redaktor oraz współautor opracowania *Ustawa o książce. Za i przeciw*, który przedstawił argumenty za i przeciw Ustawie o książce, przywoływane przez różne środowiska. Opowiedział również o analogicznych ustawach obowiązujących za granicą, ich kształcie, historii oraz skutkach funkcjonowania. Przestrzegwał przed uogólnianiem pojęcia „ustawa o książce” wskazując, że obowiązujące w poszczególnych krajach ustawy mają bardzo różny kształt i zakres.

Inicjatorki akcji „Cała Polska czyta dzieciom” w Salonie Księgarzy

W grudniu w Salonie Księgarzy gościła dr Magdalena Ślusarska, dyrektor Instytutu Książki. Dyskusja z uczestnikami spotkania dotyczyła obecnej i przyszłej działalności Instytutu, a także porównania Instytutu z dawnym Departamentem Książki w Ministerstwie Kultury. Dyrektor Ślusarska przedstawiła główną zasadę swojej polityki zarządzania Instytutem: skupianie się na strategicznych zadaniach instytucji, czyli skutecznej promocji książki i czytelnictwa w kraju oraz polskiej literatury za granicą, przy jednoczesnym stopniowym rezygnowaniu z działalności pobocznej. Mówiła także o rosnącej popularności Dyskusyjnych Klubów Książki, których od rozpoczęcia ich tworzenia w kwietniu tego roku powstało już ponad 300, a także o sukcesie akcji „Wychowały nas książki”. Przedstawiła program dofinansowania dla zagranicznych tłumaczy literatury polskiej.

Promocje książek

W 2007 r. czytelnicy w Bibliotece Narodowej spotkali się z twórcami książek w czasie promocji ich dzieł. W kwietniu Biblioteka Narodowa gościła prof. Raimo Pullata, jednego z autorów pracy *Johann Christoph Brotze „Estonica”*, prezentującej związany z Estonią dorobek wybitnego niemieckiego etnografa i nauczyciela doby Oświecenia, działającego na Łotwie i w Estonii. Promocji towarzyszyła wystawa rysunków Brotzego, przedstawiających architekturę i mieszkańców Łotwy i Estonii przełomu XVIII i XIX w.

W końcu roku dwie promocje poświęcono publikacjom wydanych przez oficynę wydawniczą Biblioteki Narodowej. W październiku zaprezentowano album monograficzny *Antoni Kenar 1906–1959*. W spotkaniu uczestniczyli nie tylko twórcy i wydawcy monografii, ale także rodzina, przyjaciele i wychowankowie wielkiego zakopiańskiego artysty i pedagoga. Goście zapoznali się z książką, wysłuchali opowieści i wspomnień o Kenarze i stworzonym przez niego Liceum Technik Plastycznych w Zakopanem, a na zakończenie obejrżeli film *Szkoła Kenara* – dokument pokazujący nauczycieli i uczniów zakopiańskiego liceum w 1958 r.

Wydana przez Bibliotekę Narodową i Państwowy Instytut Wydawniczy antologia *Tatry i poeci*, w wyborze i opracowaniu Michała Jagiełły, zawierająca kilkaset wierszy, a także wiele barwnych i archiwalnych fotografii i erudycyjny esej Jagiełły o motywach tatrzańskich w twórczości poetów oraz notki biograficzne wszystkich autorów, których wiersze znalazły się w wyborze, była promowana na spotkaniu w listopadzie. Swoje wiersze, zawarte w antologii, czytali, m.in.: Julia Hartwig, Anna Piwkowska i Tomasz Łubieński. Honorowym gościem prezentacji był ambasador Słowacji, František Ružička.

Prof. Raimo Pullat
z Estonii w czasie
promocji książki
poświęconej
J. Ch. Brotzemu

Projekcje filmów, koncerty

W Audytorium im. Stefana Dembego Biblioteki Narodowej 19 marca odbyła się premiera filmu Joanny Żamojdo *Janusz Krasiński. Cenzurowany życiorys* z udziałem bohatera dokumentu. Organizatorami wydarzenia była Biblioteka Narodowa i Wytwórnia Filmowa „Czołówka”, a honorowy patronat objął wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Jarosław Sellin. Film jest portretem wybitnego współczesnego pisarza, prezesa Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, pokazanym przez historię jego niezwykle i dramatycznego życia. Janusz Krasiński, członek Szarych Szeregów, podczas Powstania Warszawskiego wywieziony do Oświęcimia. W okresie stalinizmu więziony. Po amnestii debiutuje w „Po prostu”. Jego zbiór opowiadań więziennych zostaje zatrzymany przez cenzurę. Wielokrotnie nagradzany za utwory literackie, reportaże, jego dzieła są ekranizowane zarówno na dużym ekranie, jak i w Teatrze Telewizji. W 2003 r. Janusz Krasiński został uhonorowany Nagrodą Pen Clubu za całokształt twórczości, a w 2006 otrzymał Literacką Nagrodę im. Józefa Mackiewicza.

W 2007 r., w październiku i listopadzie, zorganizowano dwa koncerty dawnych nagrań sławnych polskich i światowych wykonawców. Nagrania, z początków xx w.,

pochodziły ze zbiorów Biblioteki Narodowej. Koncerty towarzyszyły wystawie „Płyta gramofonowa ma 120 lat”.

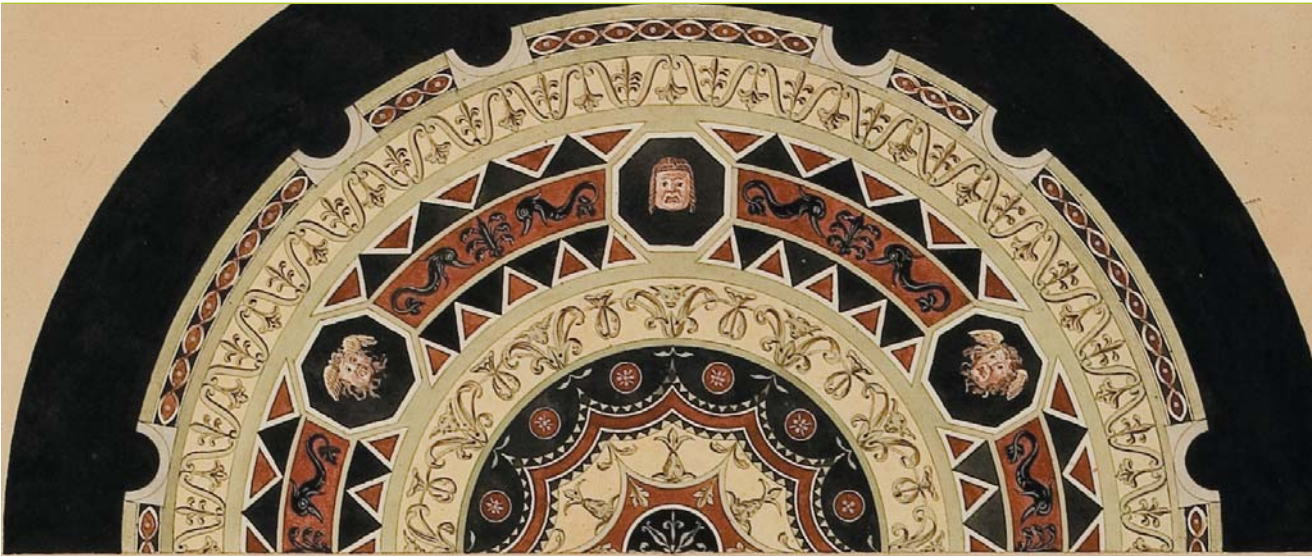

Rok Zbigniewa Herberta

W związku z przypadającą w 2008 r. 10. rocznicą śmierci Zbigniewa Herberta Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął w lipcu 2007 r. uchwałę o ustanowieniu tegoż roku Rokiem Zbigniewa Herberta. Minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, we wrześniu 2007 r. powołał Komitet Organizacyjny obchodów, w składzie którego – jako wiceprzewodniczący – znalazł się dr Tomasz Makowski, dyrektor BN, a Narodowa Książnica została ich koordynatorem. W listopadzie Biblioteka Narodowa ogłosiła konkurs na logo Roku Zbigniewa Herberta.

DZIAŁALNOŚĆ
WYDAWNICZA

Józef Trypućko

**The Catalogue of the Book Collection
of the Jesuit College in Braniewo
held in the University Library in Uppsala**

Vol. 2. The 16th and 17th Century Books

Na dorobek edytorski Biblioteki Narodowej składają się przede wszystkim publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej, głównie pracowników Instytutu Książki i Czytelnictwa, zbiorów specjalnych i Instytutu Bibliograficznego. Ukazują się – w formie tradycyjnej i coraz częściej elektronicznej – bibliografia narodowa i bibliografie specjalne, katalogi zbiorów, publikacje źródłowe, monografie i opracowania szczegółowe, instrukcje i poradniki, prace eseistyczne, wydawnictwa albumowe i bibliofilskie, druki okolicznościowe promujące i popularyzujące zbiory oraz działalność BN. Część publikacji składa się na istniejące od wielu lat serie wydawnicze. Pełna informacja o ofercie wydawniczej Biblioteki Narodowej oraz elektroniczne wersje publikacji BN są dostępne w Internecie pod adresem: <http://bn.org.pl/index.php?id=5>.

Biblioteka Narodowej publikuje także prace wydawane z inicjatywy samego Wydawnictwa BN bądź w koedycji z innymi oficynami, a ponadto czasopisma patronackie – na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także akcydensy: kalendarze, karty świąteczne, materiały informacyjne dotyczące wystaw, imprez promocyjnych, salonów organizowanych w BN (plakaty, ulotki z bibliografią dzieł poszczególnych autorów, foldery, zaproszenia).

Przygotowaniem powstających w bibliotece książek i czasopism zajmuje się Zakład-Wydawnictwo Biblioteki Narodowej, dysponujące własną drukarnią i studiem graficznym, wyposażonym w nowoczesny sprzęt.

W ostatnich latach oficyna BN funkcjonowała dzięki dotacji z budżetu oraz przy pewnej pomocy sponsorów, którzy wspierali finansowo publikację konkretnych tytułów.

Wielkość produkcji wydawniczej i poligraficznej Biblioteki Narodowej w latach 2006–2007

	2006	2007
Wydawnictwa ciągłe (tytuły)	24	26
Wydawnictwa zwarte (tytuły)	30	22
Akcydensy (poz.)	300	268
Akcydensy (egz.)	1 251 741	1 311 526
Arkusze wydawnicze opracowane merytorycznie	455	639,67
Arkusze wydawnicze opracowane technicznie	1 604,8	1 529,44
Arkusze drukarskie	3 094,45	3 284,07
Koloroodbitki formatu A _{B2}	6 110 729	6 409 231
Koloroodbitki formatu A _{B3}	1 169 900	1 468 984
Koloroodbitki typograficzne	257 052	226 850
Oprawy broszurowe (egz.)	255 246	312 163
Oprawy twarde	2 900	7 621

Wśród pozycji opublikowanych w 2007 r. przez Wydawnictwo Biblioteki Narodowej znalazło się kilka znaczących pozycji:

- Józef Trypućko *The catalogue of the book collection of the Jesuit College in Braniewo held in the University Library in Uppsala* = Katalog księgozbioru Kolegium Jezuitów w Braniewie, zachowanego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali. Extended and compl. by Michał Spandowski; ed. by Michał Spandowski, Sławomir Szyller. Vol. 1–3 Trzynomowa publikacja, wydana w języku angielskim (w części wstępnej – także w polskiej wersji językowej), jest zwieńczeniem wieloletnich wysiłków na rzecz skatalogowania zbiorów biblioteki Kolegium Jezuitów w Braniewie, przechowywanych w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali.

Historia tej publikacji jest długa i dość skomplikowana. Józef Trypućko (1910–1983), profesor uniwersytetu w Uppsali, podjął się wydania drukiem zrekonstruowanego katalogu dawnej biblioteki braniewskiej. Punktem wyjścia prac był rękopiśmienny katalog tejże biblioteki, sporządzony w 1570 r., a następnie uzupełniany aż do 1626 r., kiedy to jezuicka księżnica – jedna z najbogatszych europejskich bibliotek na początku XVII w. – w wyniku grabieży w czasie szwedzkiego najazdu trafiła do Uppsali. Paradoksalnie, dzięki temu ominął ją los wielu polskich kolekcji zniszczonych w czasie wojen, powstań czy na skutek innych kataklizmów – niemal bez strat dotrwała do naszych czasów.

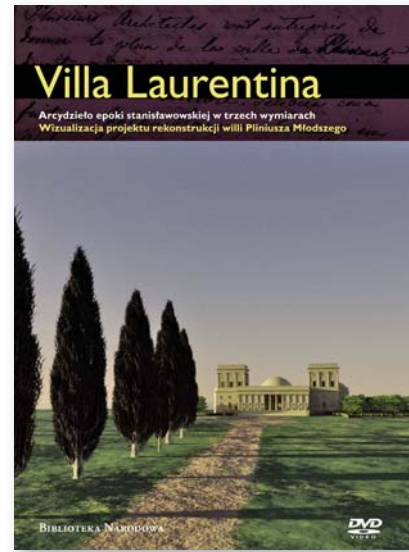
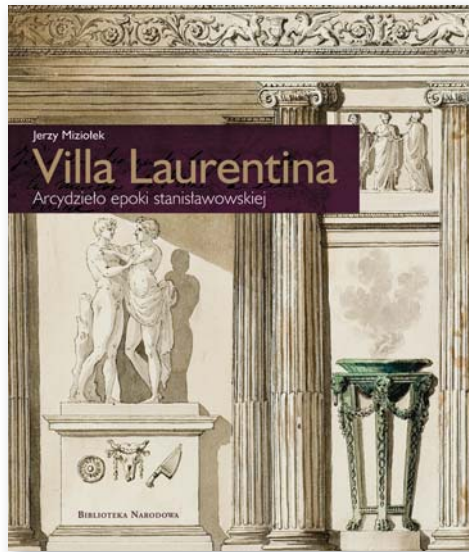
Stoisko Wydawnictwa Biblioteki Narodowej na 18. Krajowych Targach Książki w Warszawie

Profesor Trypućko nie zdołał doprowadzić swego zamierzenia do szczęśliwego finału; w chwili jego śmierci katalog istniał tylko w formie roboczego maszynopisu. Zgodnie z umową podpisaną w 1989 r. między Biblioteką Narodową a Biblioteką Uniwersytecką w Uppsali, zrezygnowano z dalszych prób rekonstrukcji katalogu dawnej biblioteki, decydując się na sporządzenie spisu książek z Braniewa przechowywanych obecnie w murach uppsalskiej uczelni; ostatecznie w takiej postaci katalog został wydany.

Współdziałanie Biblioteki Narodowej i Biblioteki Uniwersyteckiej w Uppsali w dziele skatalogowania braniewskiego skarbu stanowi piękny przykład polsko-szwedzkiej, szerzej zaś – europejskiej współpracy naukowo-kulturalnej.

- Jerzy Miziołek przy współpr. Mikołaja Baliszewskiego i Macieja Tarkowskiego *Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej*

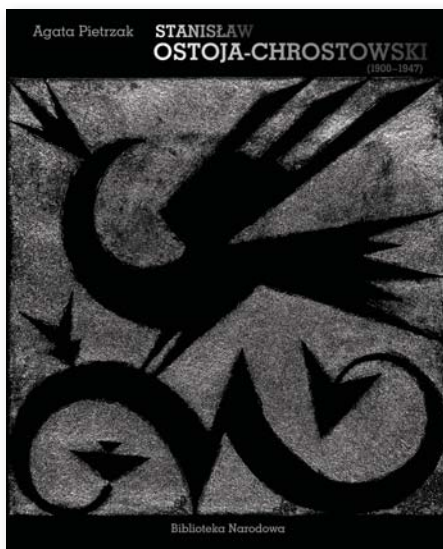
Książka, wydana jako publikacja towarzysząca wystawie pod tym samym tytułem, omawia niezwykle przedsięwzięcie artystyczne: idealną rysunkową rekonstrukcję willi Pliniusza Młodszeo w Laurentum, wykonaną w Rzymie w latach 1777–1778 z inspiracji Stanisława Kostki Potockiego, wedle jego koncepcji, pod jego kierunkiem, wreszcie z jego udziałem. Choć główną rolę w tym dziele odegrali artyści europejskiego formatu: Vincenzo Brenna, Giuseppe Manocchi i Franciszek Smuglewicz, publikacja ta jest swego rodzaju hołdem złożonym

Stanisławowi Kostce Potockiemu, którego erudycji, twórczej wyobraźni, poświęceniu sprawom sztuki czytelnik zawdzięcza fascynującą podróż w czasie i przestrzeni – do zaginionej perły architektury i sztuki antycznej, a zarazem do źródeł europejskiej cywilizacji.

Publikacja ma bogatą szatę ilustracyjną, na którą składają się między innymi kolorowe reprodukcje wszystkich rysunków ukazujących willę i jej wnętrza oraz realistyczne wizualizacje willi i poszczególnych pomieszczeń, opracowane w cyfrowej technologii 3d. *Villa Laurentina* jest jedną z pierwszych na polskim gruncie prezentacji badań, które łączą tradycyjne metody studiowania inspiracji antycznych z możliwościami otwieranymi przez techniki komputerowe.

- **Antoni Kenar 1906–1959.** Koncepcja i oprac. Urszula Kenar
Monografia prezentuje jedną z najbardziej interesujących i ważnych postaci w polskiej sztuce: Antoniego Kenara – wybitnego rzeźbiarza, twórcę i realizatora nowatorskiego programu edukacji artystycznej w powojennej Polsce, inspiratora i animatora wielu działań kulturalnych. Zebrane w książce, wydanej w stulecie urodzin Artysty, wspomnienia, fragmenty publikacji prasowych i korespondencji tworzą zróżnicowaną stylistycznie wielogłosową opowieść o człowieku, ale są jednocześnie, dramatycznym nierzadko, obrazem polskiej rzeczywistości lat powojennych. Konstrukcja publikacji, wynikająca w dużym stopniu z założeń koncepcyjnych i emocjonalnego zaangażowania autorki opracowania – Urszuli Kenar, córki Antoniego Kenara – umożliwi czytelnikowi wędrówkę po kameralnie osobistej galerii dzieł, pamiątek i wspomnień o Artyście. Istotną rolę odgrywa

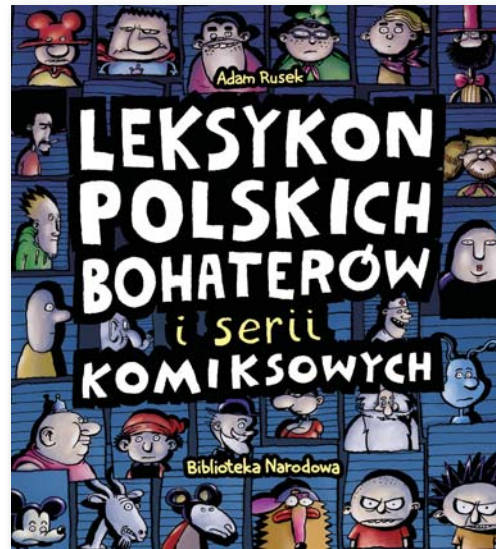
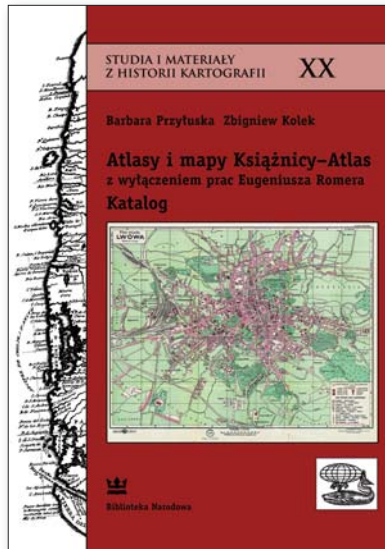

tu albumowa dokumentacja prac plastycznych Artysty – zarówno tych zachowanych, jak i takich, które pozostały już jedynie na fotografii. Najbliższy ich kontekst tworzą osobiste szkice i notatki bohatera monografii, a także zdjęcia z rodzinnych albumów. Przewodnią osią tej biograficznej opowieści są bogate faktograficznie, pisane z literacką pasją, obszerne fragmenty wcześniej publikowanych wspomnień Haliny Kenarowej – żony Artysty, towarzyszącej Mu we wszystkich działaniach z pełnym zrozumieniem i oddaniem. Te ważne teksty zostały przetłumaczone na język angielski. Książkę uzupełnia rozbudowane kalendarium życia i twórczości Kenara, bibliografia podmiotowa i przedmiotowa oraz szczegółowe spisy prac plastycznych Artysty.

- Agata Pietrzak *Stanisław Ostoja-Chrostowski (1900–1947). Grafika, ekslibrisy, rysunki i matryce graficzne ze zbiorów Biblioteki Narodowej*

Stanisław Ostoja-Chrostowski był jednym z najbardziej znanych i cenionych polskich drzeworytników okresu międzywojennego. Artysta odnosił sukcesy – również międzynarodowe – zwłaszcza w dziedzinie ilustracji książkowej oraz grafiki okolicznościowej i użytkowej. Jego prace wyróżniały się precyzją techniczną, świetną kompozycją, bogactwem faktury. Styl Chrostowskiego charakteryzowała dekoracyjność i ornamentacyjne traktowanie przedmiotów, jednak w 2. połowie lat 30. XX w. w jego twórczości zaznaczał się zwrot ku realizmowi.

Książka w interesujący sposób wprowadza w zagadnienia życia i twórczości Chrostowskiego. Część katalogowa zawiera opisy 750 dzieł artysty, spośród których wybrano do zilustrowania 235 prac: grafik, ekslibrisów, matryc graficznych i rysunków.

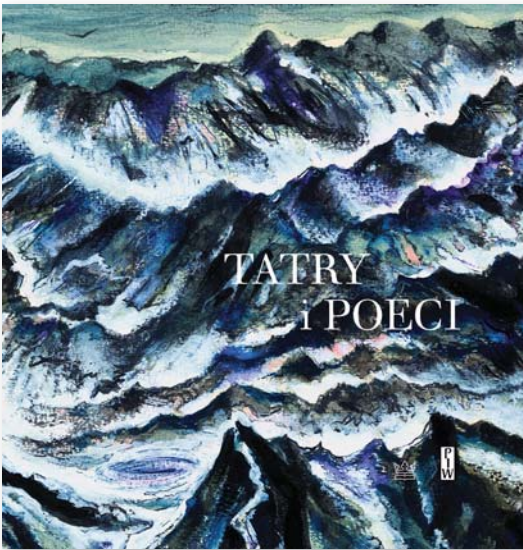
- Barbara Przyłuska, Zbigniew Kolek *Atlasy i mapy Książnicy-Atlas z wyłączeniem prac Eugeniusza Romera. Katalog*

Kolejny, xx, tom serii wydawniczej wiąże się tematycznie z dwoma poprzednimi, wydanymi w 2004 r. w związku z 50. rocznicą śmierci zasłużonego polskiego kartografa i geografa Eugeniusza Romera. Katalog przedstawia dorobek wydawniczy Książnicy-Atlas w zakresie publikacji kartograficznych – map i atlasów, z wyłączeniem piśmiennictwa kartograficznego. Najliczniej są reprezentowane szkolne atlasy i mapy historyczne, mapy geologiczne, plany miast, turystyczno-krajoznawcze i polityczno-administracyjne, głównie pochodzące ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

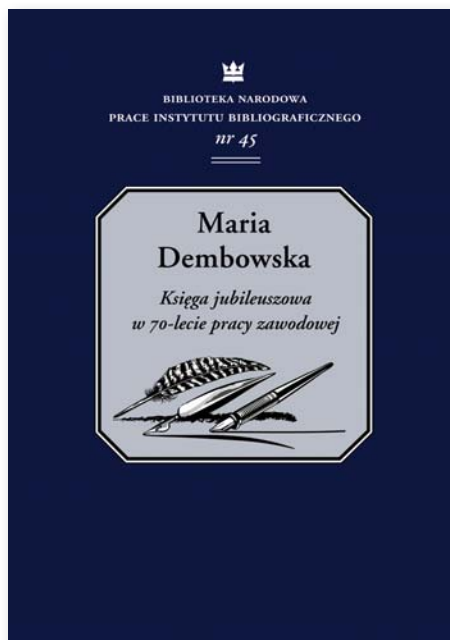
W *Katalogu* wyróżniono dwa podstawowe działy uporządkowane chronologicznie: atlasy i mapy.
- Adam Rusek *Leksykon polskich bohaterów i serii komiksowych*

Jedyny jak dotąd przewodnik po polskiej twórczości komiksowej od jej zarania po współczesność (1859–2005), rejestrujący 143 hasła dające panoramiczny obraz tej twórczości. Publikacja jest najbardziej kompletnym źródłem informacji zarówno dla badaczy kultury popularnej w Polsce, jak i dla zbieraczy komiksów. Omawia utwory, które powstały w Polsce, oraz te, które były przeznaczone dla Polonii i drukowane za granicą. Zawiera interesujące informacje o autorach, bohaterach, okolicznościach powstania komiksu, recepcji krytycznej itp., uwzględniając całą dotychczasową historię gatunku w Polsce. Zdecydowanym walorem książki są ciekawe, często unikatowe, ilustracje.

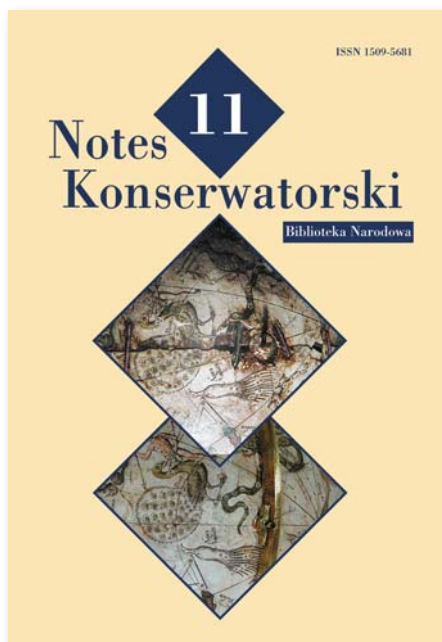
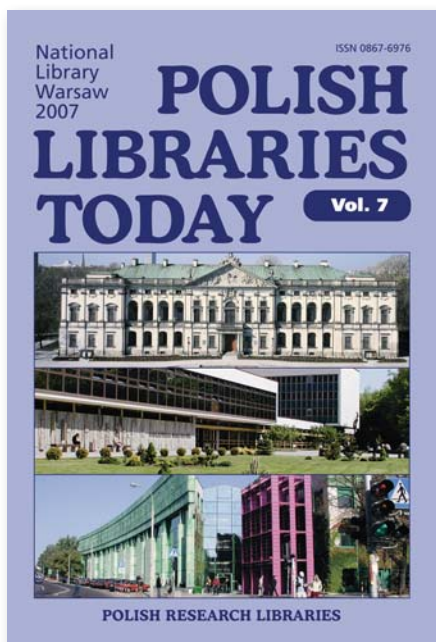

- *Tatry i poeci. Antologia wierszy.* Wybrał i oprac. Michał Jagiełło
Antologia *Tatry i poeci* dowodzi istnienia fenomenu trwającego już od dwustu lat poetyckiego opisywania Tatr. Ta odnawiana w kolejnych pokoleniach twórców potrzeba skondensowanego zapisu przeżyć wynikających z zetknięcia się z górami, poznanymi osobiście w ich fizyczności bądź jedynie wyobrażonymi – zasługuje na głęboką refleksję. Ozdobą tomu są utwory z wysokiej artystycznej grani, ale w antologii znalazły także miejsce wiersze inne, warte przypomnienia jako ilustracja wielu różnych spojrzeń na Tatry. Antologię wzbogacają noty biograficzne informujące o związkach poetów z górami, a z Tatrami w szczególności. Noty uwzględniają autorów publikujących do roku 2007.
- Wojciech Tomaszewski *Kronika życia muzycznego na prowincji Królestwa Polskiego w latach 1815–1862*
Kronika wprowadza do obiegu naukowego nowe fakty dotyczące przejawów publicznego życia muzycznego na prowincji polskiej w XIX w., znacznie poszerzając dotychczasową wiedzę o kulturze muzycznej tamtego okresu. Uwzględnienie dostępnych źródłowo informacji o koncertach, muzyce w teatrze oraz muzyce towarzyszącej różnego typu uroczystościom i wydarzeniom publicznym pozwala wyraźniej dostrzec najistotniejsze cechy ówczesnego życia kulturalnego, jego znaczne zróżnicowanie i rozproszenie geograficzne, nowe formy aktywności muzycznej oraz zaskakująco duży, zwłaszcza w latach międzypowstaniowych, udział inicjatyw lokalnych.
- Danuta Bilikiewicz-Blanc *Polonika zagraniczne w polskiej bibliografii narodowej*
Gromadzenie, rejestrowanie i opracowywanie poloników zagranicznych jest

statutowym obowiązkiem Biblioteki Narodowej. Publikacja ta szczegółowo omawia podstawowe bibliografie poloników xx wieku, bieżącą ich bibliografię, która ukazuje się od 1956 r. jako rocznik „Polonica Zagraniczne. Bibliografia”. Autorka przedstawia też dzieła najstarszych bibliografów (m.in. Andrzeja Józefa Załuskiego i Karola Estreichera) oraz ich zasłużonych poprzedników i następców. Aneks do publikacji zawiera wykaz materiałów źródłowych wykorzystywanych przy gromadzeniu i opracowywaniu bibliografii poloników zagranicznych oraz wybór oficyn wydawniczych, które w ostatnim dziesięcioleciu najczęściej publikowały polonika. Zamieszczono również indeks osób.

- *Maria Dembowska: w kręgu bibliografii, bibliotekarstwa i informacji naukowej. Księga jubileuszowa w 70-lecie pracy zawodowej.* Pod red. Jadwigi Sadowskiej
Książka przedstawia drogę zawodową Marii Dembowskiej – bibliografa, bibliotekoznawcy, wychowawcy pokoleń bibliotekarzy, Jej osiągnięcia naukowe oraz pracę społeczną na forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, a także interesujące, bo często bardzo osobiste wypowiedzi osób zaprzyjaźnionych z Panią Profesor, doktorantów i współpracowników oraz uczestników seminarium, które przez wiele lat prowadziła, oraz wybrane artykuły Jej autorstwa. Znalazły się tu również fragmenty dziennika, który Profesor prowadziła (z przerwami) przez ponad pół wieku. Pracę uzupełnia spis publikacji i prac redakcyjnych Marii Dembowskiej, jak również pozycji Jej poświęconych.

Czasopisma Biblioteki Narodowej

Osobne miejsce w dorobku edytorskim Biblioteki Narodowej zajmują czasopisma własne BN: „Rocznik Biblioteki Narodowej” – wydawany od 1965 r., w którym są zamieszczane między innymi artykuły i rozprawy stanowiące często podsumowanie badań nad zbiorami bibliotecznymi i historią bibliotek, „Polish Libraries Today” – pismo w języku angielskim, od 1991 r. promujące polskie zbiory i biblioteki, oraz „Notes Konserwatorski”, do 2006 r. ukazujący się jako seria, a od 2007 jako naukowe wydawnictwo periodyczne. W związku z 36. Doroczną Konferencją LIBER przygotowano siódmy wolumin „Polish Libraries Today” – w wersji drukowanej oraz w rozszerzonej wersji na CD-ROM – poświęcony polskim bibliotekom naukowym. Na zawartość jedenastego numeru „Notesu Konserwatorskiego” złożyły się przede wszystkim artykuły wynikające z zadań badawczych prowadzonych w ramach projektu zamawianego KBN „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, przedstawione na konferencji projekt podsumowującej. Zaprezentowano też europejskie programy dotyczące ochrony i konserwacji dziedzictwa kulturowego oraz udział w nich polskich uczonych.

Wydawnictwo BN na targach książki

Publikacje wydawane przez Bibliotekę Narodową docierają do bibliotek w kraju i za granicą, dorobek wydawniczy jest promowany podczas okolicznościowych imprez w siedzibie Biblioteki i specjalnie organizowanych spotkań, także poprzez informacje i recenzje w prasie, radiu i telewizji, reklamę w Internecie, uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych targach książki.

Udział Biblioteki Narodowej w targach książki w 2007 r.

23. Międzynarodowe Targi Książki w Jerozolimie	18–23 lutego
52. Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie	17–20 maja
20. Międzynarodowe Targi Książki w Moskwie	5–10 września
59. Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie nad Menem	10–14 października
11. Krajowe Targi Książki w Krakowie	25–28 października
Wystawa Polskiej Książki w Czeskim Cieszynie – Jabłonkowie – Karwinie – Trzyńcu	listopad
16. Targi Książki Historycznej w Warszawie	29 listopada – 2 grudnia
18. Krajowe Targi Książki – 14. Krajowe Targi Książki Akademickiej „Atena 2007” w Warszawie	6–9 grudnia

Serie wydawnicze Biblioteki Narodowej

Druki Bibliofilskie

Katalogi Zakładu Zbiorów Ikonograficznych BN

Katalogi Zakładu Zbiorów Muzycznych BN

Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa

Materiały, Analizy, Informacje

Materiały Metodyczne JHP BN

Prace i Materiały Informacyjne

Prace Instytutu Bibliograficznego

Studia i Materiały z Historii Kartografii

Z Badań nad Czytelnictwem

Z Dziejów Kultury Czytelniczej w Polsce

Zabytki Polskiej Kartografii

Zbiory i Prace Polonijne Bibliotek Polskich

Zbiory Rękopisów w Polsce

Wydawnictwa Biblioteki Narodowej opublikowane w 2007 r.

Wydawnictwa ciągłe

- „Przewodnik Bibliograficzny” R. 2006: 51–52, R. 2007: 1–49 + 5a, 15a, 25a, 35a, 45a + 2 wkładki
- „Przewodnik Bibliograficzny”. Indeks alfabetyczny R. 2006
- „Przewodnik Bibliograficzny”. Indeks przedmiotowy (t. 1–2) R. 2006
- „Biuletyn JHP BN” 2006: 6, 2007: 1–4
- „Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł” 2006: 4, 2007: 1–3
- „Bibliografia Dokumentów Kartograficznych” 2003: 1–2
- „Polska Bibliografia Bibliologiczna” 2005
- „Bibliografia Bibliografii Polskich” 2005
- „Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Piśmiennictwo Zagraniczne” (dodatek do „Przeglądu Bibliotecznego”) 2007: 1–4
- „Polonica Zagraniczne. Bibliografia” 2003
- „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej” 2006: 4
- „Notes Konserwatorski” 11 (2007)
- „Polish Libraries Today” vol. 7 (2007)
- „Sprawozdanie Biblioteki Narodowej za rok” 2006
- „Ruch Wydawniczy w Liczbach” LII: 2006
- „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2006
- „Komunikaty” 2006: 10–12
- „Dziennik Urzędowy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego” 2006: 8*
- „Dialog” 2007: 1–12
- „Literatura na Świecie” 2006: 11–12, 2007: 1/2, 3/4, 5/6, 7/8, 9/10
- „Nowe Książki” 2007: 1–12 + Kurier „Nowości i Zapowiedzi Wydawnicze”
- „Ruch Muzyczny” 2007: 1–26
- „Nowąją Polska” 2006: 12, 2007: 1–11
- „Teatr” 2007: 1–12
- „Twórczość” 2007: 1–12

Wydawnictwa zwarte

- *Antoni Kenar 1906–1959. Koncepcja i oprac.* Urszula Kenar
- *Bibliografia polska 1901–1939. T. 8: Fr–Gef. Red. tomu Grażyna Federowicz, Anna Machnik, Iwona Maziarz [2006]*

- *Biblioteka Narodowa w Warszawie* [folder informacyjny – wersja polska]
- *The National Library in Warsaw* [folder informacyjny – wersja angielska]
- Danuta Bilikiewicz-Blanc *Polonika zagraniczne w polskiej bibliografii narodowej*
Seria: Prace Instytutu Bibliograficznego, 44
- *Maria Dembowska: w kręgu bibliografii, bibliotekarstwa i informacji naukowej. Księga jubileuszowa w 70-lecie pracy zawodowej.* Pod red. Jadwigi Sadowskiej
Seria: Prace Instytutu Bibliograficznego, 45
- *Pakiet MAK. Edycja i drukowanie.* Wyd. 7 rozsz. i popr. Stan na dzień 1 listopada 2007 r. Oprac. Jerzy Swianiewicz.
Seria: Materiały, Analizy, Informacje
- Agata Pietrzak: *Stanisław Ostoja-Chrostowski (1900–1947). Grafika, ekslibrisy, rysunki i matryce graficzne ze zbiorów Biblioteki Narodowej*
Seria: Katalogi Zakładu Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej
- Barbara Przyłuska, Zbigniew Kolek: *Atlasy i mapy Książnicy-Atlas z wyłączeniem prac Eugeniusza Romera. Katalog.*
Seria: Studia i Materiały z Historii Kartografii, 20
- Marta Przyszychowska *Palace of the Commonwealth in Warsaw – a gem of architecture*
- Marta Przyszychowska *Pałac Rzeczypospolitej w Warszawie – perła architektury*
- [Leon Rozen] Lajb Szczekacz *Legion żydowski w Armii Andersa. Marzenia i rzeczywistość* [zlec. zewnętrzne]
- Adam Rusek *Leksykon polskich bohaterów i serii komiksowych*
- *Tatry i poeci. Antologia wierszy.* Wybrał i oprac. Michał Jagiełło
- Wojciech Tomaszewski *Kronika życia muzycznego na prowincji Królestwa Polskiego w latach 1815–1862*
- Józef Trypućko *The Catalogue of the Book Collection of the Jesuit College in Braniewo held in the University Library in Uppsala = Katalog księgozbioru Kolegium Jezuitów w Braniewie zachowanego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali.* Extended and compl. by Michał Spandowski; ed. by Michał Spandowski, Sławomir Szyller. Vol. 1: *Introduction. Manuscripts. Incunabula = Wstęp. Rękopisy. Inkunabuły.* Vol. 2: *The 16th and 17th century books = Druki XVI–XVII w.* Vol. 3: *Indexes = Indeksy*
Seria: Acta Bibliothecae R. Universitatis Upsaliensis, 41
- *Wykaz działów katalogu rzeczowego dla małych bibliotek publicznych.* Wyd. 5 popr. i rozsz. Oprac. Teresa Turowska

Katalogi wystaw

- Jerzy Miziołek *Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej*
- *Płyta gramofonowa ma 120 lat.* Oprac. Katarzyna Janczewska-Sołomko, Maria Wróblewska
- *Polak, Węgier...* z cyklu „Nasi sąsiedzi – nowe spojrzenie”
- *Sztuka konserwacji opraw książkowych* (reprint wydania z 1996 r.)
- *The Art of Conservation of Book Bindings* (reprint wydania z 1996 r.)

Akcydensy

- *Statut Biblioteki Narodowej*
- *Warszawskie biblioteki i ośrodki informacji w okresie wakacji 2007 i w roku akademickim 2007/2008*
- Kalendarz jednoplanszowy na rok 2008 *Bestie firmamentu*
- Kalendarz wieloplanszowy na rok 2008 *Ewangeliarz ze Skewry*
- Kalendarz książkowy na rok 2008 *Rzeczpospolita wielu kultur* [dla msz]
- Kalendarz wieloplanszowy na rok 2008 *Rzeczpospolita wielu kultur* [dla msz]
- Kartki świąteczno-noworoczne – dla BN i MKiDN
- Foldery, afisze, zaproszenia, plakaty wystaw i imprez organizowanych w Bibliotece Narodowej

Wydawnictwa elektroniczne

- DVD: *Pokaz skarbu: Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej w trzech wymiarach*
- CD-ROM: *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątka UDC-Po58. Wydanie skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych*
- DVD: *Szkoła Kenara* [załącznik do książki *Antoni Kenar 1906–1959*]
- CD-ROM: *Przewodnik Bibliograficzny 1974–2006* (MARC 21)
- CD-ROM: *Bibliografia Zawartości Czasopism 2005–2006* (MARC 21)

**ZADANIA
ZLECONE PRZEZ
MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO**

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego, prowadzi sekretariaty Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz publikuje dziewięć czasopism kulturalnych. Zarządza także dwoma zadaniami (priorytetami) w ramach Programu Operacyjnego „Promocja czytelnictwa”.

Krajowa Rada Biblioteczna

Zgodnie z Ustawą o bibliotekach z 27 czerwca 1997 r. oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Krajowej Rady Bibliotecznej, do zadań KRB należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady, powoływanej przez ministra na 5-letnią kadencję, wchodzi: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterej przedstawiciele bibliotek publicznych wskazani przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, czterej przedstawiciele bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez ministra właściwego do spraw nauki oraz trzej przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych.

W 2007 r. Krajowa Rada Biblioteczna odbyła cztery posiedzenia:

- 23 stycznia – wspólne spotkanie KRB, Zespołu Sterującego Programu Operacyjnego „Promocja czytelnictwa”. Priorytet 1. „Rozwój księgozbiorów bibliotek”, oraz dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych. Tematem posiedzenia było sprawozdanie z realizacji programu oraz propozycje podziału dotacji w roku 2007.

- 25 czerwca – w związku z rezygnacją Michała Jagiełły, dotychczasowego przewodniczącego KRB, nowym jej przewodniczącym wybrano prof. Jana Malickiego, dyrektora Biblioteki Śląskiej, dotychczasowego wiceprzewodniczącego. Nowym wiceprzewodniczącym został Jan Wołosz, redaktor naczelny „Bibliotekarza”. Ponadto program spotkania przewidywał omówienie dokumentu *Książka i biblioteka. Strategia promocji czytelnictwa i ochrony narodowego zasobu bibliotecznego*, przygotowanego w Bibliotece Narodowej.
- 25 lipca – kontynuowano dyskusję nad dokumentem *Książka i biblioteka* i zdecydowano o jego przyjęciu przez KRB. Rada podjęła także uchwałę w sprawie likwidacji Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej oraz wezwała zainteresowane strony do wznowienia rozmów o dalszej współpracy w ramach NUKAT-u.
- 17 września – posiedzenie poświęcono sprawom bieżącym oraz zapoznaniu się z informacją o aktualnej sytuacji prawnej „Berlinki”.

Narodowy Zasób Biblioteczny

Skomplikowane historyczne losy polskich bibliotek, utrata 70–75% (tj. ponad 50 000 000 tomów) całego zasobu bibliotecznego w wyniku II wojny światowej, spowodowały, że zachowanie dorobku piśmiennictwa narodowego stało się troską pokoleń bibliotekarzy i obowiązkiem państwa.

Z inicjatywą powołania Narodowego Zasobu Bibliotecznego – w celu ochrony zbiorów narodowych, ich pełnej naukowej dokumentacji oraz określenia warunków udostępniania – wystąpiła Biblioteka Narodowa wraz z Biblioteką Jagiellońską i Biblioteką Zakładu Narodowego im. Ossolińskich już w 1977 r., jednakże prawne ramy przedsięwzięcia stworzyła dopiero Ustawa o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. Zapisano w niej: „Zbiory bibliotek mające wyjątkową wartość i znaczenie dla dziedzictwa narodowego stanowią, w całości lub części, narodowy zasób biblioteczny, podlegający szczególnej ochronie”.

Wykaz 55 bibliotek, których zbiory wchodziły w skład Narodowego Zasobu Bibliotecznego, zawarto w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z 24 listopada 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu bibliotek, których zbiory tworzą Narodowy Zasób Biblioteczny.

W celu „współdziałania w ramach przedsięwzięć związanych z organizacją zasobu”, zgodnie z rozporządzeniem, w 1999 r. minister powołał, na czteroletnią kadencję, Radę do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Do jej zadań zaliczono m.in.: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich

zbiorów do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przedstawianie ich ministrowi kultury, a także opiniowanie systemu informacji o zasobie oraz opracowywanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 24 listopada 1998 r. powołującego Radę, przewodniczącym Rady jest Dyrektor Biblioteki Narodowej.

W listopadzie 2001 r. Rada ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego przygotowała memoriał *Narodowy Zasób Biblioteczny. Podstawowe zadania i problemy* skierowany do ministra kultury i dziedzictwa narodowego. W dokumencie zaproponowano zmianę sposobu kwalifikowania zasobów bibliotecznych do Narodowego Zasobu Bibliotecznego i postulowano uzupełnienie zapisów art. 6 Ustawy o bibliotekach o kwestię, jakie zasoby powinny się nań składać (postulowano, by zasadniczą część NZB stanowiły zbiory Biblioteki Narodowej, Biblioteki Jagiellońskiej i Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, a zbiory innych bibliotek byłyby być włączane w wyniku aplikacji na wniosek ich dyrektorów lub organizatorów).

W 2003 r. Rada ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego zakończyła kadencję. Kolejną, na lata 2007–2011, minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, powołał 2 listopada 2007 r. w składzie: dr Andrzej Biernat, dr Mariusz Dworsatschek, dr Tomasz Makowski (dyrektor BN), prof. dr hab. Jan Malicki, doc. dr hab. Adam Manikowski, Ewa Potrzebnicka (zastępca dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów), prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk i prof. dr hab. Kazimierz Stępień.

Czasopisma patronackie MKiDN

Od 1994 r. Biblioteka Narodowa – na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – wydaje regularnie kilka czasopism kulturalnych: „Twórczość”, „Dialog”, „Nowe Książki” (wraz z wkładką „Nowości i Zapowiedzi Wydawnicze”), „Ruch Muzyczny”, „Literaturę na Świecie”, „Akcent” (wspólnie ze Wschodnią Fundacją Kultury „Akcent” w Lublinie), „Odra” (we współpracy z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu) i „Teatr” oraz miesięcznik w języku rosyjskim „Nowaja Polska”.

Czasopisma patronackie są kierowane do najbardziej ambitnych i branżowych księgarń, szkół artystycznych i salonów EMPiK, prenumeratę prowadzi „Ruch” SA, Poczta Polska i redakcje. Po obniżonych cenach sprzedawano także egzemplarze archiwalne. Niemal cały nakład „Nowej Polszy” rozprowadzany jest przede wszystkim na terenie Federacji Rosyjskiej, gdzie trafia zarówno do tamtejszych elit politycznych i kulturalnych, jak i do bibliotek, skupisk polonijnych, polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych oraz ośrodków slawistycznych.

Nagroda „Nowych Książek” za rok 2006

W siedzibie Biblioteki Narodowej, 22 lutego 2007 r., po raz szósty wręczono nagrodę miesięcznika „za wybitne wartości humanistyczne”. Jej laureatem za rok 2006 został Kazimierz Orłowski. Zespół redakcyjny przyznał pisarzowi doroczną nagrodę za tom opowiadań *Dziewczyzna z ganku*, podkreślając „mistrzostwo prozy autora, szacunek dla prawdy o ludzkich losach uwikłanych w historię oraz czułość, z jaką traktuje piękno natury”.

Nagrody „Teatru” za sezon 2006/2007

Doroczne nagrody miesięcznika „Teatr” za sezon 2006/2007 wręczono 12 listopada 2007 r. w warszawskiej Akademii Teatralnej.

Nagrodę im. Konrada Swinarskiego dla najlepszego reżysera sezonu przyznano Krzysztofowi Warlikowskiemu za przedstawienie *Anioły w Ameryce* Tony’ego Kushnera w Teatrze Rozmaitości w Warszawie. Nagrody im. Aleksandra Zelwerowicza za najlepsze kreacje aktorskie sezonu 2006/2007 otrzymali: Maja Ostaszewska za rolę Harper Amaty Pitt i Andrzej Chyra za rolę Roya M. Cohna w tym samym przedstawieniu *Aniołów w Ameryce*.

Honorową nagrodę specjalną za całokształt twórczości artystycznej jury przyznało Danucie Szafarskiej.

Nagrody „Literatury na Świecie” za rok 2006

Uroczystość wręczenia dorocznych nagród „Literatury na Świecie” w dziedzinie sztuki przekładu odbyła się 12 października 2007 r. w siedzibie redakcji. Nagrody otrzymali:

- Krzysztof Jachimczak za przekład książki Gregora von Rezzoriego *Pamiętki antysemitę*
- Ryszard Wojnakowski za przekład książki Wolfganga Hilbiga *Ja*
- Marcin Kurek za przekład tomu Joana Brossy *62 wiersze*
- Jacek Stanisław Buras za redakcję międzywydawniczej serii Kroki/Schritte. Laureatką Nagrody im. Andrzeja Siemka została Julia Hartwig za książkę *Podziękowanie za gościnę*.

Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Od 2005 r. Biblioteka Narodowa przypada znacząca rola w realizacji Narodowej Strategii Rozwoju Kultury przyjętej na lata 2004–2013 przez Radę Ministrów 21 września 2004 r. Narodowej Książnicy – w ramach Programu Operacyjnego „Promocja czytelnictwa” – przypisano zadania instytucji zarządzającej dwoma zadaniami, zwanymi priorytetami: Priorytetem 1. „Rozwój bibliotek oraz poprawa jakości i dostępności zbiorów” (od 2006 r. pn. „Rozwój księgozbiorów bibliotek”) oraz Priorytetem 3. „Rozwój czasopism kulturalnych”. Decyzją ministra kultury z 21 lutego 2005 r. wprowadzono nowe zasady finansowania programów operacyjnych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a do ich koordynacji powołano zespoły sterujące. W nowym składzie od 11 stycznia 2007 r. działał Zespół Sterujący ds. Rozwoju księgozbiorów bibliotek, a 14 marca 2007 r. przewodniczącym Zespołu Sterującego ds. Rozwoju czasopism kulturalnych został nowy dyrektor BN dr Tomasz Makowski.

W 2007 r. na realizację Priorytetu 1. przeznaczono 28 500 000 złotych – na zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek wiejskich, bibliotek na obszarach marginalizowanych. Decyzją ministra kultury i dziedzictwa narodowego dotację przydzielono 2347 bibliotekom publicznym zorganizowanym w formie instytucji kultury (wpisanym do rejestru kultury) bądź stanowiącym część innej instytucji kultury (wpisanej do rejestru kultury). Na potrzeby Priorytetu 3. „Rozwój czasopism kulturalnych” przewidziano 4 420 600 zł (w tym 2 019 500 w budżecie BN). Po zatwierdzeniu przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego, zespół sterujący przydzielił wydawcom czasopism kulturalnych 4 420 275 zł, rozpatrując pozytywnie 142 projekty spośród 280 aspirujących.

11 listopad rok XLVII / 2007

odra

miestecznik

ISSN 0470-5182
 Numer 3000 19z.
 9 770470 518202
 Nr indeksu 36763X
 cena 8 zł (z VAT 0%)

KONRAD SZYMAŃSKI, JÓZEF PINIOR – śpięcie europosłów
 W WYBORCZEJ UKRAINIE: Iwanow, Osadczuk, Goworski
BIAŁOSZEWSKI: Z dziennika • KRASZNAHORKAI
 Sułkowska-Bierezin, Roszak: **KARPOWICZ W USA** • I. AMIEL
FILMY W GDYNI • POST-KATYŃ • WRATISLAVIA CANTANS

a

2 (108) 2007

akcent

literatura i sztuka • kwartalnik

● Czy Bruno Schulz był masochistą? ● M. Głowiński, M. Czornyj – opowiadania ● G. J. Pelica – Prawosławie w ogniu polityki ● Rabiszo-Birek o Lipskiej, Łukasiewicz o Drewnowskim, Wróblewski o Młynarskim ● Lubelscy bohaterowie węgierskiej Wiosny Ludów ● wywiad rzeka ze Zdzisławem Beksińskim – ciąg dalszy

ORAZ

● Płyta CD – R. Kapuściński, W. Młynarski, D. Bieniaszkiewicz, poeci z grupy „Nic Wspólnego”

NR11-12/2007
 [4 4 6 4 3 7]
 PL ISSN 0324-8305
 WR INDEKSU 564086

LITERATURA
 na świecie

JAMES JOYCE
HANS MAGNUS ENZENSBERGER
JAN WAGNER
MATTHIAS GÖRITZ
ZSUZSA RAKOVSEKY

ZMIANY
ORGANIZACYJNE

Uroczystość objęcia stanowiska dyrektora BN przez dr. Tomasza Makowskiego

---

Dr Tomasz Makowski nowym dyrektorem Biblioteki Narodowej

Minister kultury i dziedzictwa narodowego, dr Kazimierz Michał Ujazdowski, w związku z rezygnacją Michała Jagiełły z pełnienia funkcji dyrektora Narodowej Książnicy, powołał na to stanowisko 9 marca 2007 r. dr. Tomasza Makowskiego, który od 1 stycznia 2006 r. był wicedyrektorem Biblioteki Narodowej ds. naukowych. Na posiedzeniu Kolegium BN 12 marca 2007 r. Jarosław Czuba, dyrektor Departamentu Prawno-Legislacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, działając w imieniu dyrektora generalnego MKiDN Grażyny Ignaczak-Bandych, oficjalnie wprowadził dr. Tomasza Makowskiego na stanowisko dyrektora Biblioteki Narodowej. Podczas spotkania nowo mianowany dyrektor podziękował ustępującemu dyrektorowi za wieloletnie kierowanie instytucją: „Dyrektor Michał Jagiełło potrafił przez blisko dziewięć lat zapewnić Bibliotece spokój, tak ważny w funkcjonowaniu instytucji kultury”. Zapowiedział także kontynuację reform przystosowujących Bibliotekę do wyzwań epoki społeczeństwa informacyjnego.

Nowy statut Biblioteki Narodowej

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Zarządzeniem Nr 21 z 30 lipca 2007 r. nadał Bibliotece Narodowej nowy statut, znowelizowany Zarządzeniem Nr 27 z 14 września 2007 r. Zgodnie z jego zapisami, od 1 września Biblioteka Narodowa zmieniła strukturę organizacyjną, dostosowując ją m.in. do nowej drogi opracowania dokumentów bibliotecznych. Na strukturę Biblioteki Narodowej składa się 47 komórek pierwszego stopnia. W związku ze zmianami struktury, w części uległ zmianom także skład kadry kierowniczej.

Obsada stanowisk kierowniczych w Bibliotece Narodowej

Stan na dzień 31 grudnia 2007 r.

Dyrekcja Biblioteki Narodowej

- Dyrektor BN
dr Tomasz Makowski
tel. 022 608 22 33, fax 022 825 52 51
bndyrekt@bn.org.pl
- Z-ca dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów
mgr Ewa Potrzebnicka
tel. 022 608 22 57, fax 022 825 89 88
e.potrzebnicka@bn.org.pl
- Z-ca dyrektora ds. gromadzenia i opracowania zbiorów
mgr Elżbieta Stefańczyk
tel. 022 608 24 51, fax 022 825 91 57
e.stefanczyk@bn.org.pl
- Z-ca dyrektora ds. rozwoju
mgr Katarzyna Ślaska
tel. 022 608 29 44, fax 022 825 91 57
k.slaska@bn.org.pl
- Z-ca dyrektora ds. administracyjno-technicznych
mgr Grażyna Spiechowicz-Kristensen
tel. 022 608 22 56, fax 022 825 89 88
g.kristensen@bn.org.pl
- Główna księgową
mgr Beata Szczygieł
tel. 022 608 22 30, fax 022 608 28 08
b.szczygiel@bn.org.pl

Komórki organizacyjne

- Instytut Bibliograficzny – mgr Wanda Klenczon
- Instytut Książki i Czytelnictwa – prof. dr hab. Oskar S. Czarnik
- Oddział-Archiwum Zakładowe BN – mgr Maria Krawczyk
- Oddział Administracyjno-Gospodarczy – inż. Grażyna Chmarra
- Oddział-Intrologatorka Specjalistyczna – Bogumiła Wyrzykowska
- Oddział Inwestycji i Remontów – mgr inż. Ewa Jarzębska

- Oddział Kontroli Zbiorów – Marta Chodowska
- Oddział Magazynów Bibliotecznych – mgr Hanna Ławska-Płaska
- Oddział Rachunkowo-Budżetowy – mgr Beata Szczygieł
- Oddział Służby Ochrony BN – mgr Władysław Kulma
- Oddział Spraw Pracowniczych – mgr Elżbieta Kuca
- Oddział Udostępniania Zbiorów Specjalnych – dr Marta Przyszychowska
- Oddział Wypożyczenia Krajowego i Zagranicznego – mgr Jadwiga Cieślakiewicz
- Oddział Zaopatrzenia i Zamówień Publicznych – mgr Marlena Janczak
- Oddział Zasobu Wymiennego – mgr Barbara Frontczak
- Sekretariat Naukowy – mgr Barbara Dzierżanowska
- Sekretariat Organizacyjny – mgr Katarzyna Nakonieczna
- Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 – mgr Grażyna Federowicz
- Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism – mgr Alina Giedroyć-Kwiatkowska
- Zakład Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* – mgr Joanna Potęga
- Zakład Czasopism – mgr Małgorzata Nowik
- Zakład Czytelni – mgr Anna Szwejkow-Malesa
- Zakład Dokumentacji Księgoznawczej – mgr Ewa Mahrburg
- Zakład Dokumentów Elektronicznych – wakat
- Zakład Dokumentów Życia Społecznego – mgr Zofia Głowicka
- Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej – mgr Mirosława Majewska
- Zakład Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów – mgr Hanna Kęsicka
- Zakład Informacji Naukowej – mgr Maria Małgorzata Michalska
- Zakład Katalogów Centralnych – mgr Hanna Biedrzycka
- Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych – mgr Agata Lipińska
- Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych – mgr Maria Woźniak
- Zakład Książki – mgr Anna Kałudzka
- Zakład-Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych – mgr inż. Donata Rams
- Zakład Opracowania Rzeczowego – mgr Aldona Borowska
- Zakład Technologii Informatycznych – mgr Anna Szymańska-Sielużycka
- Zakład Reprografii i Digitalizacji – inż. Barbara Wostowska
- Zakład Retrokonwersji – mgr Anna Pijewska
- Zakład Rękopisów – mgr Maria Wrede
- Zakład Starych Druków – mgr Maria Brynda
- Zakład Statystyki Wydawnictw – mgr Krystyna Bańkowska-Bober

- Zakład-Wydawnictwo BN – mgr Waław Żurek
- Zakład Wydawniczy Czasopism Patronackich – mgr Marek Majle
- Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych – mgr Maria Wróblewska
- Zakład Zbiorów Ikonograficznych – mgr Agata Pietrzak
- Zakład Zbiorów Kartograficznych – mgr Barbara Przyłuska
- Zakład Zbiorów Mikrofilmowych – mgr Irena Łoś-Stembrowicz
- Zakład Zbiorów Muzycznych – mgr Mariola Naęcz

Pracownicy Biblioteki Narodowej (stan na 31 grudnia 2007 r.)

Liczba etatów ogółem	1002,35
Liczba pracowników ogółem	1056
Bibliotekarze i pracownicy naukowi	592
Dziennikarze i redaktorzy	57
Pracownicy poligrafii	84
Informatycy	24
Służba ochrony BN	62
Pracownicy obsługi (administracyjnej, finansowej, technicznej)	227
Pracownicy ze stopniem naukowym	28
Pracownicy z wyższym wykształceniem	565

Zarządzenia Dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2007 r.

- Nr 1 z dnia 3 stycznia 2007 r. w sprawie powołania Grupy roboczej ds. ujednoczenia struktur baz bibliograficzno-katalogowych w systemie MAK
- Nr 2 z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kasowej w Bibliotece Narodowej
- Nr 3 z dnia 16 stycznia 2007 r. [dotyczy zbiorów specjalnych – zastrzeżone]
- Nr 4 z dnia 19 stycznia 2007 r. w sprawie zmiany w Załączniku 1 do Zarządzenia Nr 9/97 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej
- Nr 5 z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. określenia wartości rynkowej baraków po byłej Dyrekcji Budowy BN
- Nr 6 z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przejęcia kierownictwa Zakładu Zbiorów Ikonograficznych
- Nr 7 z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania spraw związanych z Archiwum BN

- Nr 8 z dnia 16 lutego 2007 r. w sprawie wprowadzenia „Wniosku wyjazdowego” w Bibliotece Narodowej
- Nr 9 z dnia 21 lutego 2007 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej Komisji Przetargowej oraz wprowadzenia „Regulaminu Pracy Komisji Przetargowej”
- Nr 10 z dnia 27 lutego 2007 r. w sprawie podziału etatów na poszczególne komórki organizacyjne w Bibliotece Narodowej
- Nr 11 z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (zmiana nazwy Archiwum BN na Archiwum Zakładowe BN)
- Nr 12 z dnia 6 marca 2007 r. [dotyczy zbiorów specjalnych – zastrzeżone]
- Nr 13 z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie zmian osobowych w składzie Komisji zakupu materiałów bibliotecznych i wyboru trybu zamówienia publicznego
- Nr 14 z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”
- Nr 15 z dnia 14 marca 2007 r. w sprawie ustalenia aktualnego Podziału Zadań Dyrektora BN, Zastępców Dyrektora i Głównego Księgowego
- Nr 16 z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie zmiany Załącznika Nr 2 do Zarządzenia Nr 18/85 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 31 maja 1985 r.
- Nr 17 z dnia 19 marca 2007 r. zmieniające Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 16/2003 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 10 września 2003 r. w sprawie zmiany Zakładowego Planu Kont
- Nr 18 z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie podziału etatów na poszczególne komórki organizacyjne w Bibliotece Narodowej
- Nr 19 z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (powołanie Stanowiska Pracy – Bibliotekarz Modułu Kontroli Wpływu Czasopism)
- Nr 20 z dnia 5 kwietnia 2007 r. w sprawie ustalenia aktualnego Podziału Zadań Dyrektora BN, Zastępców Dyrektora i Głównej Księgowej
- Nr 21 z dnia 5 kwietnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej stanowiska zastępcy dyrektora BN ds. administracyjno-technicznych
- Nr 22 z dnia 13 kwietnia 2007 r. w sprawie podpisywania dokumentów wewnętrznych w postępowaniach o udzielanie zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej
- Nr 23 z dnia 19 kwietnia 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Pracowni Międzynarodowej Współpracy Kulturalnej)

- Nr 24 z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (zmiana w Dziale Informacji i Udostępniania Zbiorów)
- Nr 25 z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Ośrodka Działalności Promocyjnej)
- Nr 26 z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie zmiany w Zarządzeniu Nr 43/2006 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 10 lipca 2006 r. (zmiana w składzie Komisji opiniującej wnioski dotyczące wywozu materiałów bibliotecznych za granicę)
- Nr 27 z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Stanowiska Pracy ds. Kontaktów Publicznych i Promocji Zbiorów Specjalnych z Działu Zbiorów Specjalnych)
- Nr 28 z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie zmiany Załączników: Nr 7 i Nr 9 do Zarządzenia Nr 8/06 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 9 lutego 2006 r. (zmiana Regulaminu i godzin otwarcia Czytelni Ikonograficznej Biblioteki Narodowej)
- Nr 29 z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Stanowiska Pracy – Starszy Specjalista ds. Automatyzacji Wydawnictwa BN z Działu–Wydawnictwo BN)
- Nr 30 z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej „Regulaminu określającego zasady korzystania z systemów komputerowych”
- Nr 31 z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej Zakładu Informacji Naukowej
- Nr 32 z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji zlikwidowanego Ośrodka Działalności Promocyjnej do Sekretariatu Organizacyjnego
- Nr 33 z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej stanowiska kierownika Sekretariatu Organizacyjnego
- Nr 34 z dnia 29 maja 2007 r. w sprawie zmiany Załącznika nr 1 do Zarządzenia Nr 14/2007 Dyrektora BN z dnia 13 marca 2007 r. (zmiana składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej)
- Nr 35 z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (zmiana struktury w: Dziale Administracyjno-Gospodarczym; Dziale Inwestycji, Remontów i Eksploatacji Technicznej)
- Nr 36 z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie powołania Zespołu roboczego ds. wymiany elewacji budynku magazynowego „C”
- Nr 37 z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania Redakcji Witryny Elektronicznej BN do Sekretariatu Organizacyjnego
- Nr 38 z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania zadań Działu Inwestycji, Remontów i Eksploatacji Technicznej

- Nr 39 z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Pracowni ds. Zamówień Publicznych)
- Nr 40 z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (zakres działania Sekretariatu Organizacyjnego)
- Nr 41 z dnia 8 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany w Załączniku Nr 2 do Zarządzenia Nr 19/04 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 20 października 2004 r. (zmiana w Regulaminie Komisji Zakupu Materiałów Bibliotecznych i Wyboru Trybu Zamówienia Publicznego w Bibliotece Narodowej)
- Nr 42 z dnia 12 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Pracowni ds. Zamówień Publicznych
- Nr 43 z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. ustalenia sposobu i zasad rozliczania ekwiwalentu za odzież roboczą dla pracowników Biblioteki Narodowej
- Nr 44 z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Zespołu do przeprowadzenia okresowej oceny dorobku naukowego pracowników naukowych Biblioteki Narodowej
- Nr 45 z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wypożyczania międzybibliotecznego zbiorów XIX–XXI w. obowiązującego w Bibliotece Narodowej
- Nr 46 z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania ze zbiorów Biblioteki Narodowej przez pracowników, emerytów i rencistów BN do celów pozasłużbowych poza siedzibą Biblioteki
- Nr 47 z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej „Regulaminu Pracy Komisji Przetargowej”
- Nr 48 z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie jednolitego systemu rejestracji wniosków i umów w Bibliotece Narodowej
- Nr 49 z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany w Zarządzeniu Nr 22/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 13 kwietnia 2007 r. [w sprawie podpisywania dokumentów wewnętrznych w postępowaniach o udzielanie zamówień publicznych w BN]
- Nr 50 z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej
- Nr 51 z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie utworzenia, w stałej gotowości obronnej państwa, służby „Stałego Dyżuru”
- Nr 52 z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia aktualnego Podziału Zadań Dyrektora BN, Zastępców Dyrektora i Głównej Księgowej
- Nr 53 z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany w Zarządzeniu Nr 38/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 4 czerwca 2007 r. [w sprawie powołania Komisji ds. przekazania zadań Działu Inwestycji, Remontów i Eksploatacji Technicznej]

- Nr 54 z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej stanowiska Zastępcy Dyrektora BN ds. administracyjno-technicznych
- Nr 55 z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (likwidacja Samodzielnych Stanowisk Pracy: Bibliotekarz Cyfrowy Zbiorów Nowszych, Bibliotekarz Cyfrowy Zbiorów Specjalnych)
- Nr 56 z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wprowadzenia w BN „Regulaminu przeprowadzania zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej”
- Nr 57 z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej „Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 14 000 EURO”
- Nr 58 z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie podziału etatów na poszczególne komórki organizacyjne w Bibliotece Narodowej.
- Nr 59 z dnia 16 lipca 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej
- Nr 60 z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (zmiana struktury w Dziale–Wydawnictwo BN).
- Nr 61 z dnia 19 lipca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- Nr 62 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. oszacowania zniszczeń egzemplarzy czasopism patronackich zalanych wodą w magazynie 001 B
- Nr 63 z dnia 31 lipca 2007 r. w sprawie ustalenia aktualnego Podziału Zadań Dyrektora BN, Zastępców Dyrektora i Głównej Księgowej
- Nr 64 z dnia 2 sierpnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej stanowiska Zastępcy Dyrektora ds. rozwoju
- Nr 65 z dnia 3 sierpnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Archiwum Zakładowego Biblioteki Narodowej Zastępcy Dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów
- Nr 66 z dnia 10 sierpnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej zlikwidowanego Stanowiska Pracy – Starszy Specjalista ds. Automatyzacji Wydawnictwa BN do Działu Przetwarzania Danych
- Nr 67 z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego systemu środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego dla pracowników Biblioteki Narodowej
- Nr 68 z dnia 28 sierpnia 2007 r. w sprawie określenia zasad zapewnienia pracownikom zatrudnionym w Bibliotece Narodowej napojów

- Nr 69 z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego systemu środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego dla pracowników Biblioteki Narodowej (zmiana Zarządzenia Nr 67/07 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 21 sierpnia 2007 r.)
- Nr 70 z dnia 3 września 2007 r. w sprawie zmiany Załącznika Nr 1 do Zarządzenia Nr 14/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 13 marca 2007 r. (zmiana składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej)
- Nr 71 z dnia 3 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego w Bibliotece Narodowej
- Nr 72 z dnia 5 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. wyboru trybu i wyłonienia biegłego rewidenta do zbadania sprawozdania finansowego Biblioteki Narodowej za 2007 r.
- Nr 73 z dnia 5 września 2007 r. w sprawie ustalenia aktualnego Podziału Zadań Dyrektora BN, Zastępców Dyrektora i Głównej Księgowej
- Nr 74 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Sekcji ds. Sekretariatów Dyrekcji BN
- Nr 75 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Instytutu Bibliograficznego
- Nr 76 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania części dokumentacji Zakładu Przewodnika Bibliograficznego
- Nr 77 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Teorii i Organizacji Bibliografii
- Nr 78 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Bibliografii Polskiej 1901–1939, Zakładem Bibliografii Zawartości Czasopism, Zakładem Statystyki Wydawnictw
- Nr 79 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Międzynarodowych Numerów Dokumentów
- Nr 80 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Ośrodka Ochrony Dóbr Kultury
- Nr 81 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Informacji Naukowej
- Nr 82 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Zbiorów Mikrofilmowych, Zakładem Reprografii i Digitalizacji
- Nr 83 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Dokumentacji Księgoznawczej

- Nr 84 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Retrokonwersji
- Nr 85 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Dokumentów Elektronicznych
- Nr 86 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Pracownią Dokumentacji Księgozbiorów Historycznych
- Nr 87 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Zbiorów Kartograficznych, Zakładem Zbiorów Muzycznych, Zakładem Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- Nr 88 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Ośrodka Normalizacji Bibliograficznej
- Nr 89 z dnia 12 września 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Działu Informacji i Udostępniania Zbiorów
- Nr 90 z dnia 13 września 2007 r. w sprawie zmiany w Zarządzeniu Nr 79/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 12 września 2007 r. [dotyczy powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Międzynarodowych Numerów Dokumentów]
- Nr 91 z dnia 13 września 2007 r. w sprawie podziału etatów na poszczególne komórki organizacyjne w Bibliotece Narodowej
- Nr 92 z dnia 26 września 2007 r. zmieniające Zarządzenie Nr 26/2004 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 14 grudnia 2004 r. oraz Zarządzenie Nr 37/2006 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie trybu zagospodarowania i likwidacji środków trwałych, przedmiotów nietrwałych i materiałów oraz odpadów produkcyjnych (zmiana w składzie Komisji ds. Zagospodarowania lub Likwidacji Środków Trwałych, Przedmiotów Nietrwałych oraz Odpadów Produkcyjnych)
- Nr 93 z dnia 2 października 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Opracowania Rzeczowego oraz części dokumentacji Zakładu Przewodnika Bibliograficznego
- Nr 94 z dnia 9 października 2007 r. w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej
- Nr 95 z dnia 16 października 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. selekcji księgozbioru wieloegzemplarzowego książek i czasopism w zbiorach XIX–XX wieku
- Nr 96 z dnia 25 października 2007 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu udostępniania zasobu Oddziału – Archiwum Zakładowe BN”

- Nr 97 z dnia 25 października 2007 r. zmieniające Zarządzenie Dyrektora Biblioteki Narodowej Nr 94/2007 z dnia 9 października 2007 r. w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej
- Nr 98 z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej
- Nr 99 z dnia 7 listopada 2007 r. zmieniające Zarządzenie Nr 44/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie powołania Zespołu do przeprowadzenia okresowej oceny dorobku naukowego pracowników naukowych Biblioteki
- Nr 100 z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zasad przyznawania i korzystania ze służbowego telefonu komórkowego
- Nr 101 z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie zmiany składu osobowego Rady Wydawniczej Biblioteki Narodowej
- Nr 102 z dnia 23 listopada 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania stanowiska Głównej Księgowej
- Nr 103 z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie dnia wolnego od pracy w Wigilię Świąt Bożego Narodzenia 2007 r.
- Nr 104 z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia kontroli rocznej stanu ochrony informacji niejawnych
- Nr 105 z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie prowadzenia kursów doskonalących przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej
- Nr 106 z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany załącznika do Zarządzenia Nr 17/03 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 18 września 2003 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Narodowej (powołanie Kancelarii Tajnej)
- Nr 107 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Reprografii i Digitalizacji
- Nr 108 z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji Zakładu Dokumentów Elektronicznych
- Nr 109 z dnia 31 grudnia 2007 r. zmieniające Zarządzenie Nr 57/2007 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej „Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 14 000 EURO”

t

Schemat organizacyjny Biblioteki Narodowej (stan na dzień 31 grudnia 2007 r.)

DYREKTOR

■ Rada Naukowa

■ Kolegium

Z-ca Dyrektora ds. rozwoju

- Zakład Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- Zakład Technologii Informatycznych
- Zakład Dokumentów Elektronicznych
- Zakład Reprografii i Digitalizacji
- Zakład Zbiorów Mikrofilmowych
- Samodzielne Stanowisko Pracy – Administrator Bezpieczeństwa Informacji
- Samodzielne Stanowisko Pracy – Administrator Systemu
- Samodzielne Stanowisko Pracy – Bibliotekarz Systemowy

Z-ca Dyrektora ds. administracyjno-technicznych

- Oddział Administracyjno-Gospodarczy
- Oddział Inwestycji i Remontów
- Oddział Zaopatrzenia i Zamówień Publicznych
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Ochrony Przeciwpżarowej
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. BHP

Główny Księgowy

- Oddział Rachunkowo-Budżetowy

**FINANSE
BIBLIOTEKI
NARODOWEJ**

Budżet Biblioteki Narodowej w 2007 r.

Działalność podstawowa		
I.	Przychody BN w 2007 r.	102 064 425,96
1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług	2 576 275,67
2.	Dotacja podmiotowa	93 295 307,80
3.	Pozostałe przychody	6 079 627,13
	środki celowe	1 543 747,52
4.	Przychody finansowe (odsetki)	113 215,36
II.	Wykonanie budżetu BN: koszty	101 998 436,14
1.	Działalność BN	101 437 191,47
	a) amortyzacja	2 838 303,35
	b) materiały i energia	5 685 187,78
	c) usługi obce	4 53 947,08
	d) podatki i opłaty	2 638 997,38
	e) wynagrodzenia, w tym:	41 250 653,06
	wynagrodzenia osobowe	37 379 873,92
	umowy zlecenia i o dzieło	3 870 779,14
	f) składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	8 329 387,18
	składki na ubezpieczenia społeczne	6 981 051,03
	obowiązkowy odpis na fundusz socjalny	873 286,02
	g) pozostałe koszty rodzajowe	5 437 611,27
	h) Program Operacyjny „Promocja czytelnictwa”. Priorytet 1 i 3	30 503 104,37
2.	Pozostałe koszty	500 867,33
3.	Koszty finansowe	60 377,34
III.	Wynik finansowy	65 989,82

Działalność inwestycyjna	
Środki do dyspozycji w 2007 r.	8 178 000,00
I. Dotacja majątkowa 2007, w tym:	7 680 000,00
1. WPR „Kwaśny papier” (zadanie C-2-7a)	3 000 000,00
2. Rozbudowa Biblioteki Narodowej – wymiana elewacji północnej budynku „C”	2 500 000,00
3. Zakup dodatkowych materiałów bibliotecznych do zbiorów BN	80 000,00
4. Zakup materiałów bibliotecznych do zbiorów Biblioteki Narodowej	1 000 000,00
5. Zakup komputerów i urządzeń towarzyszących do prac nad aktualizacją systemu MAK oraz programu szz	1 000 000,00
6. Zakup ekranów wystawienniczych	100 000,00
II. Środki majątkowe z poprzedniego roku – niewygasające z końcem roku	498 000,00
1. Program Operacyjny „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego” Budowa podstaw retrospektywnej biblioteki cyfrowej BN (rozwiązania organizacyjne, baza techniczna i informatyczna)	498 000,00

Wykorzystanie dotacji majątkowych	
Środki do dyspozycji w 2007 r.	8 121 795,58
I. Dotacja majątkowa 2007, w tym:	3 883 017,58
1. WPR „Kwaśny papier” (zadanie C-2-7a)	1 615 382,85
2. Rozbudowa Biblioteki Narodowej – wymiana elewacji północnej budynku „C”	121 625,00
3. Zakup dodatkowych materiałów bibliotecznych do zbiorów BN	79 851,64
4. Zakup materiałów bibliotecznych do zbiorów Biblioteki Narodowej	1 000 000,00
5. Zakup komputerów i urządzeń towarzyszących do prac nad aktualizacją systemu MAK oraz programu szz	966 158,09
6. Zakup ekranów wystawienniczych	100 000,00
II. Środki majątkowe z 2006 roku – niewygasające z końcem roku	498 000,00
1. Program Operacyjny „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego” Budowa podstaw retrospektywnej biblioteki cyfrowej BN (rozwiązania organizacyjne, baza techniczna i informatyczna)	478 465,87
2. Zwrot niewykorzystanych środków	19 534,13
III. Środki majątkowe przeniesione na rok 2008 – niewygasające z końcem roku	3 740 778,00
1. WPR „Kwaśny papier” (zadanie C-2-7a)	1 362 403,00
2. Rozbudowa Biblioteki Narodowej – wymiana elewacji północnej budynku „C”	2 378 375,00
Środki do zwrotu do MKiDN	56 204,42

Zestawienie sum na zlecenie oraz finansowanie zadań specjalnych z różnych źródeł w 2007 r.

Zleceniodawca	Tytuł zlecenia	Kwota w zł
MNiSW/KBN	Realizacja zadań z zakresu bibliotek	67 000,00
MNiSW/KBN	Udostępnienie dla nauki zasobów muzealnych i archiwalnych	62 500,00
MNiSW/KBN	Tworzenie i utrzymywanie baz i banków danych	284 000,00
MNiSW/KBN	Prenumerata czasopism naukowych	175 000,00
KBN/granty naukowe	Centralny katalog rękopisów muzycznych RISM	43 884,00
	Ocena skuteczności konserwacji obiektów rękopiśmiennych dotkniętych korozją atramentową przy użyciu DTPA	22 100,00
	Katalog tematyczny utworów w tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina (XVII w.)	4 680,00
	Polskie dziedzictwo kulturowe źródłem inspiracji dla twórczości kompozytorów obcych XIX i XX w. Mazurek – katalog tematyczny	21 000,00
	Lokalna twórczość poetycka jako część współczesnej kultury literackiej w Polsce	16 238,00
	Introity de sanctis w tradycji liturgiczno-muzycznej średniowiecznej Polski	5 400,00
	Elektroniczne Archiwum Zabytków Piśmiennictwa Polskiego (EAZPP)	500 000,00
MKiDN w dotacji na działalność	Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier”	2 700 000,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”: Inwentaryzacja rycin i starych druków ze zbiorów Muzeum Polskiego w Rapperswilu	41 000,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”: Inwentaryzacja zbiorów muzycznych Muzeum Polskiego w Chicago	57 300,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”: Konserwacja zabytkowych druków, rękopisów, grafik i rysunków ze zbiorów biblioteki Polskiej w Paryżu	250 000,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 2. „Rozwój instytucji muzealnych”: Wystawa „Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej w 3d” (z cyklu „Pokaz skarbu”)	150 000,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”: Opracowanie zbiorów bibliotecznych biblioteki Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce (Nowy Jork)	29 855,00
	Program Operacyjny „Patriotyzm jutra”: Polska tradycja historyczna w średniowiecznych i nowożytnych kronikach polskich	49 000,00

	Opracowanie i promocja kolekcji judaików w języku jidysz	20 000,00
	Remont tarasów Pałacu Rzeczypospolitej	30 000,00
	Organizacja i promocja wystawy „Polak, Węgier...”	7 260,00
	Organizacja międzynarodowego seminarium dyrektorów bibliotek narodowych Europy Środkowej i Wschodniej „Nowa rola bibliotek narodowych”	80 000,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 2. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”: Międzynarodowa konferencja naukowa „Księgozbiory Radziwiłłów w Nieświeżu. Stan badań nad rekonstrukcją zbiorów”	48 125,00
	Wydanie płyty CD z pieśniami Jana Kochanowskiego stanowiącej załącznik do gwiazdkowego numeru „Nowej Polisy”	30 000,00
	Program Operacyjny „Promocja czytelnictwa”. Priorytet 1. „Rozwój księgozbiorów bibliotek”	28 500 000,00
	Program Operacyjny „Promocja czytelnictwa”. Priorytet 3. „Rozwój czasopism kulturalnych”	2 019 500,00
Fundusz Promocji Kultury	Program Operacyjny „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego”: Opracowanie: Analiza techniczna koncepcji funkcjonalnej oraz wstępnej wersji studium wykonalności rewitalizacji Pałacu Rzeczypospolitej w celu realizowania inwestycji w ramach funduszy europejskich (decyzja z 2006 r.)	27 600,00
	Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”. Priorytet 1. „Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych”: Renowacja 2 tarasów I piętra, galerii parteru Pałacu Rzeczypospolitej	165 774,88
	Program Operacyjny „Fryderyk Chopin”: Cyfrowe upamiętnienie spuścizny F. Chopina ze zbiorów piśmienniczych i ikonograficznych Biblioteki Narodowej	40 000,00
	Program Operacyjny „Fryderyk Chopin”: Historyczne interpretacje utworów F. Chopina – strona internetowa (kontynuacja)	25 000,00
Środki z rezerwy celowej	Przygotowanie multimedialnej wystawy „Rzeczpospolita wielu kultur”	1 500 000,00
Środki z UE	Program TELplus	51 562,14

SPRAWOZDANIE BIBLIOTEKI NARODOWEJ ZA ROK 2007